URSULA LE GUIN

Autoarea seriei bestseller *Earthsea*

CRONICILE ȚINUTURILOR DIN APUS

DARURI

CORINT JUNIOR

Ursula K. Le Guin

DARURI
Cronicile Ţinuturilor din Apus

Traducere de MIHAI-DAN PAVELESCU

Ursula Le Guin, una dintre cele mai importante scriitoare SF/Fantasy, s-a născut în 1929 în Berkeley, California. În 1952 a obţinut masteratul la Universitatea din Columbia. În 1953 s-a căsătorit cu istoricul Charles A. Le Guin. Au trei copii şi patru nepoţi. În prezent, locuiesc în Oregon.

Scriitoarea a publicat 20 de romane pentru adulţi,13 cărţi pentru copii şi tineri, şase volume de poezii, nuvele şi eseuri. De-a lungul a peste patruzeci de ani de carieră, scrierile sale au fost încununate cu numeroase premii.

Daruri, cartea întâi din seria *Cronicile Ţinuturilor din Apus,* a primit premiul PEN/SUA în anul 2005, reprezentând „o explorare extraordinară a puterii şi responsabilităţii privind darurile pe care le avem”, după cum scrie *Publishers Weekly.* A doua carte, *Voci,* a fost la rândul ei nominalizată la Premiile Locus în 2007, la categoria „Cea mai bună carte pentru tineri”, la fel ca şi cea de-a treia carte, *Puteri,* care, în plus, a primit prestigiosul premiu Nebula, pentru cel mai bun roman, în 2008.

CUPRINS

Capitolul 1

Se rătăcise când a ajuns la noi, şi mă tem că lingurile de argint pe care ni le-a furat nu l-au salvat când a fugit şi a urcat în domeniile de sus. În cele din urmă însă, bărbatul rătăcit, fugarul, ne-a fost deschizător de drumuri.

Gry a fost cea care l-a numit „fugarul”. Când apăruse, ea fusese sigură că înfăptuise ceva îngrozitor, o crimă sau o trădare, şi că fugea din calea răzbunării. Ce altceva ar fi putut aduce aici, printre noi, un locuitor al Tărâmurilor de Jos?

— Ignoranţa, i-am spus. Nu ştie nimic despre noi. Nu se teme de noi.

— A spus că cei de jos l-au atenţionat să nu suie printre vrăjitori.

— Însă el nu ştie nimic despre daruri, i-am zis. Pentru el nu sunt decât vorbe. Legende, minciuni…

Neîndoios aveam amândoi dreptate. Cu siguranţă, Emmon fugea de ceva, chiar dacă era vorba doar de reputaţia binemeritată de hoţ, ori pur şi simplu de plictiseală; era la fel de neastâmpărat, de netemător, curios şi inconsecvent, ca un căţelandru care hoinăreşte oriunde îl duce nasul. Reamintindu-mi accentul lui şi întorsăturile de frază, ştiu acum că venea de departe, din miazăzi, de dincolo de Algalanda, unde poveştile despre Tărâmurile de Sus chiar asta erau – poveşti: zvonuri vechi despre îndepărtatele meleaguri din miazănoapte, acolo unde vrăjitorii răi trăiau pe munţi acoperiţi de gheţuri şi făceau lucruri imposibile.

Dacă ar fi crezut în ceea ce-i spuseseră jos, în Danner, el n-ar fi suit niciodată în Caspromant. Dacă ne-ar fi crezut pe noi, n-ar fi urcat niciodată mai mult în munţi. Îi plăcea să audă poveşti, aşa că le asculta pe-ale noastre, totuşi nu credea în ele. Era orăşean, primise o brumă de educaţie şi călătorise pe toată întinderea Tărâmurilor de Jos. Cunoştea lumea. Cine eram noi, eu şi Gry? Ce ştiam noi, un băiat orb şi o fată încruntată de şaisprezece ani, înglodaţi în

superstiţiile şi sărăcia fermelor sterpe de pe dealuri, pe care, cu atâta trufie, le numeam „domeniile” noastre? Cu bunăvoinţa lui leneşă, Emmon ne-a împins să vorbim despre puterile noastre însemnate, dar, în timp ce vorbeam, ne vedea existenţa simplă şi aspră, sărăcia crudă, îi vedea pe schilozii şi înapoiaţii de la ferme, ne vedea ignoranţa faţă de ceea ce exista dincolo de dealurile acestea întunecate şi-şi spunea: „Oh, da, ce puteri însemnate au, amărâţii de puşti!”

Gry şi cu mine ne-am temut că după ce ne-a părăsit s-a dus în Geremant. Este greu de crezut că ar mai putea fi încă acolo, viu, dar un sclav, cu picioarele răsucite aidoma unor tirbuşoane, cu chipul sluţit monstruos pentru amuzamentul lui Erroy sau cu ochii orbiţi de-adevăratelea, nu ca ai mei. Pentru că Erroy nu i-ar fi putut suferi aerele de nepăsare, insolenţa, nici măcar un ceas.

M-am străduit din greu să-l ţin departe de tata când limba îl împungea, însă asta numai pentru că răbdarea lui Canoc era scurtă şi firea întunecată, nu fiindcă m-aş fi temut că şi-ar fi folosit vreodată darul fără motiv întemeiat. În tot cazul, nu i-a acordat mare atenţie lui Emmon, ca de fapt nimănui altcuiva. După moartea mamei, mintea îi fusese copleşită de durere, furie şi ranchiună. Se gârbovise peste suferinţa lui, peste dorinţa de răzbunare. Gry, care cunoştea toate cuiburile şi vizuinile cale de mulţi kilometri în jur, văzuse odată un vultur hoitar care stătea nemişcat lângă perechea sa de pui argintii, groteşti, într-un cuib sus pe Pripor, după ce un cioban ucisese pasărea-mamă care vâna pentru amândoi. Tatăl stătea nemişcat şi flămânzea în acelaşi fel.

Pentru Gry şi mine, Emmon a fost o comoară, o făptură luminoasă care pătrunsese în negurile noastre. El ne-a hrănit foamea. Pentru că şi noi eram flămânzi.

Nu ne-a spus niciodată destule despre Tărâmurile de Jos. Dădea câte un răspuns, de un fel sau altul, la orice întrebare pe care i-o puneam, însă adesea era un răspuns glumeţ, evaziv sau pur şi simplu vag. Probabil că nu dorea să ştim multe din trecutul lui şi, oricum, nu era un

observator pătrunzător şi un povestitor clar, precum Gry când a fost ochii mei. Ea putea descrie exact felul în care arăta viţelul nou-născut, pielea lui vineţie, picioarele noduroase şi mugurii îmblăniţi ai corniţelor, astfel că-l puteam vedea cu totul, fără să-l văd de fapt. Dar dacă-i ceream lui Emmon să-mi povestească despre Derris-de-lângă-apă, nu-mi spunea decât că nu era cine ştie ce oraş şi că piaţa era lipsită de strălucire. Eu ştiam însă, fiindcă-mi spusese mama, că Derris-de-lângă-apă avea case roşii, înalte, şi străzi largi, că trepte din ardezie suiau de la docurile şi locurile de amarare unde traficul fluvial curgea în ambele direcţii, că existau o piaţă de păsări şi una de peşte, o piaţă de mirodenii, condimente şi miere, o piaţă pentru straie vechi şi una pentru straie noi, şi târguri vestite de ceramică, la care veneau oameni de pe tot râul Trond, ba chiar de pe ţărmurile îndepărtate ale mării.

Poate că Emmon avusese ghinion cu furtişagurile sale în Derris-de-lângă-apă.

Indiferent care-ar fi fost motivul, el prefera să ne întrebe pe noi şi apoi să se lase pe spate, destins, ca să ne asculte – îndeosebi pe mine. Eu am fost dintotdeauna vorbăreţ, dacă exista cineva care să m-asculte. Gry avea de mult obiceiul de a tăcea şi privi, totuşi Emmon o putea scoate din cochilie.

Mă-ndoiesc că ştia cât de norocos fusese că ne găsise pe noi doi, totuşi a apreciat faptul că l-am primit şi l-am adăpostit în confort pe toată durata unei ierni reci şi ploioase. Îi părea rău pentru noi. Se plictisea, fără-ndoială. Era iscoditor.

— Deci ce face omul acela din Geremant de-i atât de fioros? întreba el, cu tonul doar atât de sceptic, cât să mă determine să-ncerc din răsputeri să-l conving de adevărul cuvintelor mele.

Acestea erau însă lucruri despre care nu se vorbea prea mult, nici chiar între cei care aveau darul. Părea nefiresc să le pomeneşti cu glas tare.

— Darul viţei acelea se numeşte răsucire, am spus în cele din urmă.

— Răsucire? Ca o figură de dans?

— Nu. (Cuvintele erau greu de găsit şi greu de rostit.) Răsucirea oamenilor.

— Îi face să se răsucească?

— Nu pe ei. Braţele lor, picioarele. Gâturile. Trupurile.

M-am răsucit eu însumi niţel, stingherit de subiect. În cele din urmă, am spus:

— L-ai văzut pe bătrânul Gonnen, pădurarul acela de sus, de pe Dealul Noduros. Am trecut ieri pe lângă el, pe drumul cotigilor, şi Gry ţi-a spus cine era.

— Unul îndoit ca un spărgător de nuci.

— Brantorul Erroy l-a făcut aşa.

— El l-a-ndoit aşa? De ce?

— Drept pedeapsă. Brantorul a spus că l-a prins adunând lemne în Pădurea Gere.

După o vreme, Emmon a spus:

— Şi reumatismul poate face asta unui om.

— Gonnen era tânăr pe-atunci.

— Prin urmare, tu nu-ţi aminteşti întâmplarea de care pomeneşti.

— Nu, am răspuns jignit de incredulitatea lui nepăsătoare. Însă el îşi aminteşte. Şi tata îşi aminteşte. Gonnen i-a povestit. Gonnen i-a spus că de fapt nu fusese în Geremant, ci doar lângă hotar, în pădurile noastre. Brantorul Erroy l-a văzut şi a strigat, iar Gonnen s-a speriat şi a dat să fugă cu povara de lemne pe spinare. A căzut. Când a-ncercat să se ridice, spatele îi era îndoit şi cocoşat, aşa cum este acum. Dacă încearcă să se-ndrepte – zice nevastă-sa –, zbiară de durere.

— Şi cum i-a făcut brantorul una ca asta?

Emmon învăţase cuvântul de la noi; spunea că nu-l auzise niciodată în Tărâmurile de Jos. Brantorul este stăpânul sau stăpâna unui domeniu, altfel spus, căpetenia unei viţe şi cel mai înzestrat din ea. Tata era brantor de Caspromant. Mama lui Gry era brantor de Barre din Roddmant, iar tatăl ei era brantor de Rodd, din acelaşi domeniu. Noi doi eram moştenitorii lor, puii de vultur crescuţi în cuib.

Am şovăit să răspund la întrebarea lui Emmon. Tonul nu-i fusese zeflemitor, însă nu ştiam dacă ar fi trebuit să spun ceva despre puterile darului.

I-a răspuns Gry:

— S-a uitat la el, a vorbit ea cu glasu-i încet. (În orbirea mea, vocea ei îmi transmitea întotdeauna senzaţia unei brize foarte uşoare care se mişca printre frunzele unui copac.) Şi-a îndreptat mâna stângă ori un deget spre el şi poate că i-a rostit numele. Apoi a spus un cuvânt, sau două, sau mai multe. Şi asta a fost tot.

— Ce fel de cuvinte?

Gry a tăcut; poate că a ridicat din umeri.

— Darul Gere nu este al meu, a zis ea în cele din urmă. Noi nu-i cunoaştem căile.

— Căi?

— Felul în care lucrează un dar.

— Spune-mi atunci cum lucrează darul tău, ce face el? a întrebat-o Emmon, fără s-o tachineze, ci arzând de curiozitate. Are vreo legătură cu vânătoarea?

— Darul Barre este chemarea, a spus Gry.

— Chemarea? Pe cine chemi?

— Animalele.

— Căprioare?

După fiecare întrebare urma o tăcere, îndeajuns de lungă pentru o încuviinţare din cap. Mi-am închipuit faţa lui Gry, concentrată, de nepătruns, când aproba.

— Iepuri?... Porci sălbatici?... Urşi?... Păi, dacă tu chemi un urs şi vine la tine, ce faci atunci?

— Îl omoară vânătorii. Ea a făcut o pauză, după care a adăugat: Eu nu chem pentru vânătoare.

Vocea nu-i mai era vânt printre frunze când a rostit cuvintele acelea, ci vânt pe piatră.

Cu siguranţă că prietenul nostru nu i-a priceput înţelesul, însă se poate ca tonul ei să-l fi înfiorat puţin. N-a continuat cu ea, ci s-a întors spre mine.

— Şi tu, Orrec, darul tău este...?

— Acelaşi ca al tatei, am spus. Darul Caspro se numeşte desfiinţare. Şi nu-ţi voi povesti nimic despre el, Emmon.

— Iartă-mă.

— Tu trebuie să-mi ierţi stângăcia, Orrec, a rostit el după o scurtă tăcere de surprindere, iar glasul îi era cald şi purta curtenia şi blândeţea Tărâmurilor de Jos, atât de asemănător cu al mamei, încât ochii mi-au furnicat de lacrimi sub peceţile care-i închideau.

El sau Gry a aţâţat partea focului dinspre noi. Căldura mi-a înconjurat din nou picioarele, binevenită. Stăteam în jurul vetrei celei mari a Casei-de-piatră din Caspromant, în colţul de miazăzi, acolo unde locurile sunt săpate adânc în piatra laturilor hornului. Era o seară rece, la sfârşitul lui gerar. Sus, în horn, vântul ţipa ca buhele cele mari. Torcătoarele se strânseseră în cealaltă parte a vetrei, unde lumina era mai bună. Flecăreau niţel sau murmurau cântece de tors, lungi, monotone şi liniştitoare, în vreme ce noi trei am continuat să vorbim în colţul nostru.

— Şi ceilalţi? a întrebat Emmon, de nestăpânit. Despre ei îmi poţi spune? Despre ceilalţi brantori, care-s peste toţi munţii de-aici, în turnurile lor din piatră, ca acesta, pe domeniile lor… Ce puteri au ei? Care le sunt darurile? Pentru ce sunt temuţi?

Ca întotdeauna, nu puteam rezista să nu răspund la provocarea aceea mică de neîncredere, formulată pe jumătate.

— Femeile din viţa Cordemant au puterea orbirii, am spus, sau a asurzirii, sau a luării graiului.

— Oho-ho, asta-i urât, a comentat el părând impresionat, pentru moment.

— Unii bărbaţi din Cordemant au acelaşi dar, a spus Gry.

— Tatăl tău, Gry, brantorul de Roddmant… el are vreun dar, sau darul este numai al mamei tale?

— Oamenii Rodd au darul jungherului, a spus ea.

— Şi acesta este…

— Să trimită un jungher vrăjit în inima unui bărbat, ori să-i reteze beregata cu el, ori să-l ucidă, ori să-l schilodească, după cum le este placul, dacă este în raza lor vizuală.

— Pe toate numele tuturor fiilor lui Chorm, asta chiar că-i o coţcărie interesantă! Un dar cât se poate de drăguţ! Mă bucur că tu l-ai moştenit doar pe-al mamei tale.

— Şi eu mă bucur, a zis Gry.

El a continuat să ne tragă de limbă, şi nu mă puteam împotrivi senzaţiei de forţă pe care o simţeam când îi povesteam despre puterile poporului meu. Aşa că i-am spus despre cei din viţa Olm, care pot isca un foc în orice loc pe care-l pot vedea şi arăta cu mâna; despre Callemi, care pot mişca lucruri grele, folosind numai cuvântul şi gestul, chiar şi clădiri, chiar şi dealuri; despre cei din viţa Morga, care au văzul interior, astfel încât pot desluşi ce gândeşti – deşi Gry spunea că ei vedeau de fapt boala sau slăbiciunea care exista în tine. Fuseserăm de acord că morgii pot fi vecini dezagreabili, deşi nu periculoşi, motiv pentru care ei se ţin deoparte, pe domenii sărace, hăt în depărtările vâlcelelor din miazănoapte, şi nimeni nu ştie mare lucru despre ei, doar că toţi cresc cai buni.

Apoi i-am spus ceea ce auzisem toată viaţa despre viţele marilor domenii, Helvarmant, Tibromant, Borremant, despre războinicii din Carrantages, aflaţi sus, pe munte, între miazănoapte şi răsărit. Darul Helvar se numea curăţire şi era înrudit cu darul viţei mele, de aceea n-am spus mai multe despre el. Darurile Tibro şi Borre se numeau căpăstrul şi mătura. Un bărbat din Tibromant putea să-ţi ia voinţa şi să te silească să-i urmezi voia; darul acela era căpăstrul. O femeie din Borremant putea să-ţi ia mintea şi să te lase un idiot complet, fără judecată şi fără grai; darul acela era mătura. Şi ele se înfăptuiau, ca toate puterile acestea, printr-o uitătură, un gest, un cuvânt.

Totuşi puterile acelea erau zvonuri pentru noi, în aceeaşi măsură ca şi pentru Emmon. Aici, în Tărâmurile de Sus, nu exista niciuna dintre viţele mari, iar brantorii de Carrantages nu se amestecau cu noi, locuitorii domeniilor inferioare, deşi la răstimpuri făceau raiduri în jos pe munte, ca să ia servi.

— Iar voi vă luptaţi împotriva lor, cu jungherele, şi cu focurile, şi cu toate, a spus Emmon. Înţeleg acum de ce

trăiţi atât de împrăştiaţi!... Însă cei de la apus de voi, despre care aţi amintit, de pe domeniul cel mare... Drummant, nu? Care-i calea prin care brantorul lor te face nefericit? Aş dori să ştiu lucrurile astea înainte de a mă-ntâlni cu vreunul dintre ei.

Nu am răspuns.

— Darul brantorului Ogge este irosirea înceată, a spus Gry.

Emmon a izbucnit în râs. N-avea de unde să ştie că nu trebuia să râdă la asta.

— Cel mai rău de pân-acum! a zis el. Îmi iau atunci înapoi cuvintele despre cei cu văzul interior, aşa li se zicea, nu? Care-ţi pot spune ce beteşug ai. La urma urmelor, acela ar putea fi un dar de folos.

— Nu împotriva unui raid, am spus.

— Aşadar, voi, domeniile voastre, vă luptaţi întruna unul împotriva altuia?

— Desigur.

— Pentru ce?

— Dacă nu te lupţi, eşti cucerit şi viţa îţi este distrusă. (I-am tratat ignoranţa cu destulă trufie.) Pentru asta există darurile, puterile: ca să-ţi poţi apăra domeniul şi să-ţi păstrezi viţa curată. Dacă nu ne-am putea proteja, am pierde darul. Am fi năpădiţi de alte viţe, şi de oamenii de rând, sau chiar de calluci...

M-am oprit iute. Cuvântul de pe buzele mele m-a oprit, cuvântul de dispreţ pentru locuitorii Tărâmurilor de Jos, oamenii fără daruri, un cuvânt pe care în viaţa mea nu-l rostisem cu glas tare.

Mama fusese o callucă. Aşa o numiseră în Drummant.

L-am auzit pe Emmon răscolind cu un băţ prin tăciuni, iar după o vreme a spus:

— Prin urmare, puterile acestea, darurile acestea se transmit în familie, de la tată la fiu, aşa cum s-ar putea transmite un nas cârn?

— Şi de la mamă la fiică, a zis Gry, întrucât eu nu spusesem nimic.

— Aşadar, toţi trebuie să vă căsătoriţi în interiorul familiei, pentru a păstra darul în familie. Înţeleg asta. Darurile dispar dacă nu vă puteţi găsi un văr cu care să vă căsătoriţi?

— Nu este o problemă în Carrantages, am zis. Pământul este mai mănos acolo, sus, iar domeniile sunt mai mari, cu mai mulţi oameni pe ele. Un brantor de-acolo poate să aibă pe domeniul lui o duzină de familii din viţa sa. Aici, jos, viţele sunt mici. Darurile se subţiază dacă există prea multe căsătorii în afara viţei. Însă darul puternic nu se abate. De la mamă la fiică, de la tată la fiu.

— Carevasăzică şmecheria ta cu animalele a provenit de la maică-ta, doamna-brantor – i-a dat cuvântului o formă feminină, care suna ridicol –, iar darul lui Orrec este de la brantorul Canoc, şi n-o să mai pun nicio întrebare despre el. Orrec, îmi vei spune însă acum, când ştii că-ntreb ca un prieten, dacă tu te-ai născut orb? Sau vrăjitoarele acelea despre care ai povestit, din Cordemant, ţi-au făcut asta, din răutate, ori ca răzbunare, ori într-un raid?

N-am ştiut cum să-i ocolesc întrebarea şi nu aveam o jumătate de răspuns la ea.

— Nu, am spus. Tatăl meu mi-a pecetluit ochii.

— Tatăl tău?! Tatăl tău te-a orbit?

Am încuviinţat din cap.

Capitolul 2

Înţelegerea faptului că viaţa ta este o poveste, chiar în vreme ce o trăieşti, te poate ajuta s-o trăieşti bine. Este totuşi lipsit de înţelepciune să crezi că ştii cum se va desfăşura sau cum se va sfârşi. Acestea vor fi cunoscute doar după terminarea vieţii.

Şi chiar atunci când viaţa s-a terminat, chiar şi când este viaţa altcuiva, a unui om care a trăit cu o sută de ani în urmă, a cărui poveste am auzit-o din nou şi din nou, în timp ce o aud, eu sper şi mă tem, ca şi cum n-aş şti cum se va termina; şi astfel trăiesc povestea şi ea trăieşte în mine. Acesta este modul cel mai bun pe care-l cunosc de a păcăli moartea. Moartea crede că ea pune sfârşit poveştilor. Ea nu poate înţelege că poveştile se sfârşesc prin ea, dar nu se sfârşesc odată cu ea.

Poveştile altora pot deveni parte din poveştile tale, temelia lor, pământul pe care se înalţă. Aşa s-a întâmplat cu povestea tatei despre Brantorul Orb, cu povestea lui despre raidul asupra Dunetului şi cu poveştile mamei despre Tărâmurile de Jos şi despre vremea când Cumbelo era Rege.

Când mă gândesc la copilăria mea, intru în sala Casei-de-piatră, sunt pe locul de lângă vatră, în curtea interioară noroioasă sau în grajdurile curate din Caspromant; sunt în grădina bucătăriei, unde mama culege fasole, sau cu ea lângă vatra din odaia turnului rotund; sunt afară pe dealuri, cu Gry; sunt în lumea poveştilor fără sfârşit.

Un toiag mare şi gros din lemn de tisă, cioplit grosolan, dar cu mânerul negru lustruit de folosinţă îndelungată, atârna lângă uşa Casei-de-piatră, în holul întunecat de la intrare: toiagul lui Caddard cel Orb. Nimeni nu avea voie să-l atingă. Când am aflat prima dată asta, era mult mai înalt decât mine. Obişnuiam să mă duc şi să-l ating pe furiş, pentru emoţia pe care o simţeam, fiindcă era interzis, fiindcă era un mister.

Crezusem că brantorul Caddard fusese tatăl tatei, deoarece el era pe cât de departe în trecut se putea întoarce înţelegerea mea. Ştiam că numele bunicului meu fusese Orrec. Fusesem numit după el. De aceea, în mintea mea, tata avea doi taţi. Nu-mi venea greu să accept asta, ci mi se părea chiar interesant.

Eram în grajduri, cu tata. El nu se încredea pe deplin în niciunul dintre oamenii săi pentru a-i lăsa caii în grijă şi începuse să mă înveţe cum să-l ajut, încă de pe când aveam trei ani. Stăteam cocoţat pe un scăunel cu trepte şi ţesălam iapa murgă, îndepărtându-i părul de iarnă. L-am întrebat pe tata, care se ocupa de armăsarul mare şi sur din boxa vecină:

— De ce mi-ai pus numele după unul dintre taţii dumitale?

— N-am avut decât un singur tată după care să te numesc, a răspuns el. Ca majoritatea oamenilor respectabili.

Nu râdea deseori, totuşi i-am putut zări surâsul în colţul gurii.

— Atunci cine-a fost brantorul Caddard? – însă am înţeles înainte ca el să-mi fi răspuns. A fost tatăl tatălui dumitale!

— Tatăl tatălui tatălui tatălui meu, a spus Canoc prin norul de păr de iarnă, praf şi noroi uscat pe care-l scotea din pielea Gânsacului.

Am continuat să trag, să pocnesc şi să pieptăn flancul iepei şi am fost răsplătit cu gunoaie în ochi, în nas şi gură, dar şi cu un petic de piele de primăvară, alb-roşcat luminos, de mărimea palmei mele, pe flancul Dereşei, şi de un fornăit de mulţumire din partea ei. Era ca o pisică; dacă o mângâiai, se rezema de tine. Am împins-o cât am putut de tare şi mi-am văzut de treabă mai departe, străduindu-mă să măresc peticul curat. Erau prea mulţi taţi ca să le pot ţine evidenţa.

Tatăl meu a venit în pragul boxei iepei, ştergându-se pe faţă, şi a rămas acolo, privindu-mă. Am lucrat mai departe, demonstrativ, însă purtând acum ţesala în gesturi mult

prea lungi pentru a face treabă bună. Tata n-a spus totuşi nimic despre asta. A zis:

— Caddard a avut darul cel mai mare din viţa noastră, sau din oricare alta de pe dealurile de apus. Cel mai mare dar care ne-a fost dat nouă vreodată. Care este darul viţei noastre, Orrec?

M-am oprit din ţesălat, am coborât de pe scăunel, cu grijă, fiindcă era înalt pentru mine în ciuda treptelor, şi am rămas în faţa tatei. Când mi-a pronunţat numele, mi-am îndreptat spatele, am încremenit şi l-am privit: aşa făcusem dintotdeauna de când îmi puteam aduce aminte.

— Darul nostru este desfiinţarea, am rostit.

El a încuviinţat din cap. Era întotdeauna blând cu mine. Nu aveam nicio teamă că mi-ar face vreun rău. Supunerea înaintea lui reprezenta o plăcere intensă, chiar dacă dificil de realizat. Satisfacţia lui era răsplata mea.

— Şi ce înseamnă asta?

Am răspuns aşa cum mă învăţase el însuşi:

— Înseamnă puterea de a desfiinţa, de a anula, de a distruge.

— M-ai văzut pe mine folosind puterea aceea?

— Te-am văzut făcând un vas să se spargă.

— M-ai văzut pe mine folosind puterea aceea asupra unui lucru viu?

— Te-am văzut făcând o nuia de salcie să se înmoaie şi să se înnegrească.

Am sperat că se va opri, însă de-acum, întrebările acelea nu se mai opreau acolo.

— M-ai văzut pe mine folosind puterea aceea asupra unui animal viu?

— Te-am văzut făcând… un… făcând un şobolan să moară.

— Cum a murit?

Glasul lui era încet şi neabătut.

Se întâmplase în iarnă. În curtea interioară. Un şobolan încolţit. Un şobolan tânăr. Intrase într-un butoi pentru strângerea apei de ploaie şi nu mai reuşise să iasă. Darre măturătorul îl văzuse primul. Tata spusese:

— Vino aici, Orrec.

Eu venisem, iar el adăugase:

— Nu te mişca şi priveşte.

Rămăsesem nemişcat şi privisem. Îmi întinsesem gâtul, astfel încât să pot vedea şobolanul înotând în apa care umplea pe jumătate butoiul. Tata înaintase lângă butoi şi privise înăuntru. Mişcase apoi mâna, mâna stângă, şi rostise ceva, ori poate expirase brusc şi şuierat. Şobolanul se zbătuse o dată, se cutremurase şi rămăsese plutind pe apă. Tata vârâse mâna dreaptă în butoi şi-l scosese afară. Zăcea complet flasc în palma lui, lipsit de formă, ca o cârpă udă, nu ca un şobolan. Îi văzusem însă coada şi gheruţele.

— Atinge-l, Orrec, zisese tata.

Îl atinsesem. Era moale, fără oase, ca un săculeţ pe jumătate plin cu făină în interiorul pielii subţiri şi umede.

— Este desfiinţat, spusese tata, fără să-şi desprindă ochii de la mine, şi atunci mă temusem de ochii lui.

— Dumneata l-ai desfiinţat, am rostit acum în grajd, cu gura uscată, temându-mă de ochii tatei.

El a aprobat din cap.

— Eu am puterea aceea, a zis, aşa cum o vei avea şi tu. Şi pe măsură ce va creşte în tine, te voi învăţa cum s-o foloseşti. Care este calea prin care să-ţi foloseşti darul?

— Cu ochiul, şi mâna, şi suflarea, şi voia, am spus aşa cum mă-nvăţase el.

A încuviinţat, satisfăcut. M-am destins puţin; însă nu şi el. Testul nu se sfârşise.

— Uită-te la ghemotocul acela de păr, Orrec, mi-a zis.

Un cocoloş mic de păr de cal înnoroiat se afla pe podeaua grajdului lângă picioarele mele, printre puţinele paie împrăştiate pe jos. Se încâlcise în coama iepei murge, iar eu îl eliberasem de-acolo şi-l lăsasem să cadă. La început am crezut că tata mă va mustra fiindcă murdărisem podeaua grajdului.

— Uită-te la el. Şi numai la el. Nu-ţi desprinde privirea de la el. Rămâi cu ochii asupra lui.

M-am supus.

— Mişcă-ţi mâna… aşa.

Tata a venit înapoia mea şi mi-a deplasat braţul şi mâna stângă încet, cu blândeţe, până ce degetele alipite erau îndreptate către ghemotocul de noroi şi păr.

— Ţine-o aşa. Acum, repetă după mine ceea ce spun. Cu răsuflarea însă, nu cu vocea. Spune aşa…

A şoptit ceva care nu avea niciun înţeles pentru mine, iar eu am murmurat după el, ţinându-mi mâna aţintită aşa cum o orientase, privind şi privind întruna ghemotocul de păr.

Pentru o clipă, nimic nu s-a clintit, totul a rămas perfect nemişcat. Apoi Dereşa a suspinat şi şi-a mişcat picioarele, eu am auzit vântul răbufnind într-o rafală în afara uşii grajdului, iar ghemul de păr înnoroiat de pe podea s-a mişcat puţin.

— S-a mişcat! am strigat.

— Vântul l-a mişcat, a spus tata.

Glasul îi era molcom, cu o urmă de surâs. Şi-a schimbat postura corpului şi şi-a destins umerii.

— Mai aşteaptă o vreme. N-ai încă nici şase ani.

— Fă-o dumneata, tată, am rostit, privind cocoloşul de păr de cal, incitat şi furios, răzbunător. Desfiinţează-l dumneata!

Abia dacă l-am văzut mişcându-se, abia dacă-i auzeam respiraţia. Lucruşorul încâlcit de pe podea s-a descolăcit într-un rotocol de praf şi acolo nu s-au mai zărit decât nişte fire de păr lungi, crem-roşcate.

— Puterea va veni la tine, a zis Canoc. Darul este puternic în viţa noastră. În Caddard a fost însă cel mai puternic. Stai jos, aici. Eşti îndeajuns de mare ca să-i cunoşti povestea.

M-am aşezat pe marginea scăunelului. Tata a rămas în uşa boxei – un bărbat subţire, cu ţinută rigidă, oacheş, desculţ, în kiltul şi haina groase şi negre din Tărâmurile de Sus, cu ochi întunecaţi şi strălucitori prin masca de colb care i se lipise de faţă în grajd. Mâinile îi erau de asemenea murdare, însă puternice şi elegante, ferme, fără să fie agitate. Glasul îi era calm. Voia îi era puternică.

Mi-a spus povestea lui Caddard cel Orb.

— Caddard şi-a arătat darul mai devreme decât orice fiu din viţa noastră, sau a oricărei alta, cu excepţia celor mai măreţe familii din Carrantages. La vârsta de trei ani îşi privea jucăriile şi ele cădeau în bucăţi, iar el putea dezlega un nod printr-o uitătură. La patru ani şi-a folosit puterea împotriva unui câine care a sărit asupra lui şi l-a speriat, iar el l-a distrus. Aşa cum eu am distrus şobolanul acela.

A făcut o pauză, aşteptându-mi aprobarea de recunoaştere.

— Servitorii se temeau de el şi mama lui a spus: „Deşi voia îi este a unui copil, el este un pericol pentru noi toţi, chiar şi pentru mine”. Era o femeie din viţa noastră; ea şi soţul ei Orrec erau veri. Orrec a ţinut seama de avertismentul ei. Pentru trei ani au legat un bandaj peste ochii copilului şi în jurul capului, astfel încât el să nu-şi poată folosi puterea ochilor. În tot acel timp, l-au învăţat şi l-au instruit. Aşa cum eu te învăţ şi te instruiesc. El a învăţat bine. Răsplata lui pentru ascultarea perfectă era să vadă din nou. Şi a fost grijuliu, folosindu-şi darul măreţ doar în antrenamente, asupra unor lucruri inutile ori lipsite de valoare. Numai de două ori în tinereţea sa şi-a dovedit puterea. Odată, când brantorul de Drummant întreprinsese raiduri asupra domeniilor, furând vite, ei l-au invitat la Caspromant şi l-au lăsat să-l vadă pe Caddard, care pe atunci avea doisprezece ani, desfiinţând un stol de gâşte sălbatice. Cu o uitătură şi un gest, el le-a doborât din văzduh. A făcut-o cu surâsul pe buze, ca şi cum ar fi fost un spectacol pentru vizitatorul lor. „Are ochiul ager”, a spus drummul. Şi nu ne-a mai furat nicio vită. Apoi, când Caddard avea şaptesprezece ani, o ceată de războinici a coborât din Carrantages, condusă de brantorul de Tibromant. Doreau să ia în robie bărbaţi şi femei care să lucreze pe ţarinile noi pe care le curăţaseră. Oamenii noştri au venit în fugă aici, la Casa-de-piatră, căutând protecţie, temându-se să nu fie luaţi sub căpăstru, siliţi să-l urmeze pe brantorul acela şi să moară trudind pentru el, lipsiţi de orice voinţă, cu excepţia vrerii sale. Orrec, tatăl lui Caddard, spera să reziste raidului în Casa-de-piatră, însă

Caddard, fără să-i spună ce plănuise, a plecat singur de-aici. Păstrându-se pe lângă marginea pădurii, el a zărit un muntean, apoi altul, iar când i-a văzut, i-a desfiinţat.

Am văzut şobolanul. Săculeţul moale de piele.

— Le-a îngăduit celorlalţi munteni să găsească trupurile acelea. După care, purtând stindardul de negociator, a apărut pe panta dealului, cu faţa spre Gorganul cel Lung, tot singur. Le-a strigat năvălitorilor: „Am făcut asta de la o milă distanţă, şi chiar de mai departe”. Le-a strigat peste vale, pe când ei stăteau acolo sus, îndărătul bolovanilor mari ai Gorganului: „Pietrele nu vă ascund de mine”. Şi a distrus o stâncă din Gorgan. Brantorul de Tibromant se adăpostise înapoia ei. Stânca s-a fărâmat şi s-a năruit în aşchii şi colb. „Ochiul meu este puternic”, a zis Caddard. I-a aşteptat să-i răspundă. Tibro a spus: „Ochiul tău este puternic, Caspro”. Caddard a spus: „Aţi venit aici să căutaţi servitori?” Celălalt a spus: „Da, avem nevoie de bărbaţi”. Caddard a spus: „Vă voi da doi dintre oamenii noştri să lucreze pentru voi, însă ca servitori, nu sub căpăstru”. Brantorul a spus: „Eşti generos. Vom lua darul tău şi vom onora condiţia ta.” Caddard s-a întors aici şi a chemat doi servi tineri din ferme diferite ale domeniului nostru. I-a dus la munteni şi i-a dat acelora. Apoi i-a zis lui Tibro: „Acum întoarceţi-vă în munţii voştri şi eu nu vă voi urma.” Ei au plecat, şi din ziua aceea n-au mai făcut niciodată raiduri atât de departe către apus, încât să ajungă la noi. Şi astfel, numele lui Caddard Ochi-puternic a ajuns pe buzele tuturor celor din Tărâmurile de Sus.

S-a oprit, pentru a mă lăsa să mă gândesc la cele auzite. După un timp, am ridicat ochii la el, ca să văd dacă puteam pune o întrebare. Se părea că era în regulă, aşa că am întrebat ceea ce doream să ştiu:

— Tinerii de pe domeniul nostru au vrut să meargă în Tibromant?

— Nu, a spus tata. Iar Caddard nu dorea să-i trimită să slujească alt stăpân, şi nici să-şi piardă munca de-aici. Însă dacă îţi arăţi puterea, trebuie să oferi un dar. Asta este important. Nu uita! Repetă ce ţi-am spus!

— Este important, dacă îţi arăţi puterea, să oferi de asemenea un dar.

Tata a încuviinţat.

— Darul darului, a zis el cu glas scăzut şi sec. Apoi, la o vreme după aceea, bătrânul Orrec a mers cu soţia lui şi câţiva dintre oamenii săi la fermele noastre de sus, lăsând Casa-de-piatră fiului său Caddard, care era acum brantor. Şi domeniul a prosperat. Se spune că pe vremurile acelea am fi avut o mie de oi pe Dealurile Pietroase. Iar boii noştri albi erau faimoşi. Pe atunci, bărbaţii suiau din Dunet şi Danner, să se târguiască pentru vitele noastre. Caddard s-a însurat cu Semedan, o femeie din Barre de Drummant, şi au făcut o nuntă măreaţă. Drumm o dorise pentru propriul său fiu, însă Semedan îl refuzase, în ciuda bogăţiei sale, şi s-a măritat cu Caddard. La nunta aceea au venit oameni de pe toate domeniile apusului.

Canoc a tăcut. A lovit cu palma crupa iepei murge, când şi-a rotit coada încâlcită spre el. Iapa s-a foit şi m-a împuns cu botul, dorind s-o ţesăl mai departe.

— Semedan avea darul viţei ei. A plecat la vânătoare cu Caddard şi a chemat la el căprioara, elanul şi porcul sălbatic. Ei doi au avut o fiică, Assal, şi un fiu, Canoc. Şi totul a mers bine. Însă după câţiva ani, a venit o iarnă aspră şi o vară rece şi secetoasă, cu puţină iarbă pentru turme. Recoltele au suferit. O molimă a dat iama printre vitele noastre albe. Cele mai bune animale au murit într-un singur anotimp. Boala a bântuit şi printre locuitorii domeniului. Semedan a născut un prunc mort, şi după aceea a zăcut multă vreme beteagă. Seceta a durat un an, apoi încă unul. Totul mergea prost. Caddard nu putea face însă nimic. Asemenea lucruri nu-i stăteau lui în putere. Aşa că a trăit în mânie.

Am privit chipul tatei. Durere, mâhnire şi furie treceau peste el în timp ce povestea. Ochii lui strălucitori zăreau doar lucrurile despre care vorbea.

— Necazurile noastre i-au făcut pe cei din Drummant să devină îndrăzneţi şi să întreprindă incursiuni pe-aici, pentru a prăda. Au furat un armăsar bun de pe păşunile noastre

din apus. Caddard a pornit după hoţi şi i-a găsit la jumătatea drumului spre domeniul lor. În pojarul şi furia sa, nu şi-a controlat puterea, ci i-a distrus pe toţi – şase bărbaţi. Unul dintre ei era un nepot al brantorului de Drummant. Drumm nu putea cere dreptul sângelui, fiindcă bărbaţii aceia prădaseră, armăsarul furat fusese găsit la ei. Astfel, între domeniile noastre a rămas o ură teribilă. După aceea, oamenii s-au temut de izbucnirile lui Caddard. Când un câine nu l-a ascultat, el l-a desfiinţat. Dacă nu-şi nimerea ţinta la vânătoare, distrugea toate tufişurile care ascundeau vietăţile, lăsându-le înnegrite şi sterpe. Un cioban i s-a adresat obraznic, pe păşunile de sus, şi, în furia lui, Caddard i-a veştejit braţul şi mâna. Copiii fugeau acum până şi de umbra lui. Vremurile rele nasc sfade. Caddard i-a cerut soţiei să vină şi să-i cheme vânatul. Ea l-a refuzat, spunând că nu se simţea bine. El i-a poruncit: „Vino! Trebuie să vânez, nu mai avem carne în casă.” Ea a spus: „Du-te şi vânează, atunci. Eu nu vin.” Şi i-a întors spatele, plecând, cu o servitoare ce-i era dragă, o fată de doisprezece ani care o ajuta să aibă grijă de copii. Atunci, într-o izbucnire de mânie, Caddard a venit în faţa lor şi a spus: „Ba să faci ce-ţi spun!” – şi, cu ochiul, mâna, răsuflarea şi voia, a lovit fata. Ea s-a năruit acolo, distrusă, desfiinţată. Semedan a dat un strigăt, a îngenuncheat lângă ea şi a văzut că era moartă. S-a ridicat atunci în picioare şi s-a întors către Caddard. „N-ai cutezat să mă loveşti pe mine?”, a rostit, batjocorindu-l. Şi în furia lui, el a doborât-o. Oamenii din casă au văzut toate acestea. Copiii au ţipat şi au încercat să fugă spre mama lor, plângând, însă femeile i-au ţinut în loc. Apoi Caddard a ieşit din sală şi a pornit spre odaia soţiei lui şi nimeni nu s-a încumetat să-l urmeze. Când a înţeles ce făcuse, el a ştiut care era unicul leac. Nu se putea încrede în tăria lui de a-şi controla darul. De aceea, şi-a orbit ochii.

Prima dată când îmi spusese povestea aceasta, Canoc nu zisese în ce fel se orbise Caddard. Eram prea fraged, prea speriat şi deja prea tulburat de istoria cutremurătoare pentru a-l întreba pe el ori a mă întreba pe mine. Mai târziu

însă, după ce mai crescusem, am întrebat dacă folosise jungherul. „Nu, îmi spusese Canoc. Caddard şi-a folosit darul pentru a-şi desfiinţa darul.”

Printre obiectele lui Semedan se număra o oglindă din sticlă cu rama de argint, în forma unui păstrăv sărind. Neguţătorii care obişnuiau să se aventureze din Dunet şi Danner ca să se tocmească pentru vite şi bunuri din lână aduceau uneori asemenea jucării şi podoabe rare. În primul an de căsnicie, Caddard oferise un taur alb pentru oglinda pe care s-o dăruiască tinerei sale soţii. Acum a luat-o în mână şi s-a privit. Şi-a văzut propriii ochi. Cu mâna, şi răsuflarea, şi voia, i-a lovit cu puterea din ei. Oglinda s-a spart şi el a orbit.

Nimeni n-a căutat dreptul sângelui împotriva lui pentru uciderea soţiei şi a fetei. Orb aşa cum era a rămas brantorul Caspromantului până ce şi-a instruit fiul, pe Canoc, cum să-şi folosească puterea. După aceea, Canoc a devenit brantor şi Caddard cel Orb a suit la fermele de sus, unde a trăit printre păstorii de vite până la moarte.

Nu-mi plăcuse sfârşitul acela trist şi spăimântător al poveştii. Prima dată după ce o auzisem, o alungasem în scurtă vreme aproape complet din minte. Îmi plăcuse însă prima parte, cea despre băiatul cu puterea măreaţă, care-şi putea înspăimânta propria mamă, şi despre adolescentul curajos care înfruntase inamicii şi-şi salvase domeniul. Când ieşeam de unul singur pe dealuri, eram Caddard Ochi-puternic. De o sută de ori îi strigasem pe muntenii îngroziţi, le spusesem: „Am făcut asta de la o milă distanţă”… sfărâmasem bolovanul înapoia căruia se pitiseră şi-i trimisesem târându-se la casele lor. Îmi aminteam cum îmi ţinuse tata mâna stângă şi cum o poziţionase şi, de nenumărate ori, am fixat cu ochii o piatră şi am ţinut mâna în acelaşi fel… însă nu-mi putusem reaminti cuvântul pe care mi-l murmurase, dacă fusese un cuvânt. Cu răsuflarea, nu cu vocea, zisese el. Aproape că mi-l aminteam, totuşi nu-i puteam auzi sunetul, şi nici nu simţeam cum mi-l formaseră buzele şi limba, dacă îl formaseră. De nenumărate ori aproape că l-am rostit, însă nu rostisem

nimic. După care, nervos, şuierasem vreun sunet lipsit de-nţeles şi pretinsesem că piatra se clintise, se fărâmiţase şi se prefăcuse în praf şi ţăndări, iar muntenii tremuraseră înaintea mea când spusesem: „Ochiul meu este puternic!”

Apoi mă dusesem să mă uit la bolovan şi o dată sau de două ori fusesem convins că în el apăruse o crăpătură sau o ştirbitură care nu existase anterior.

Uneori, după ce fusesem de prea multe ori Caddard Ochi-puternic, deveneam unul dintre băieţii de fermieri pe care-i dăduse muntenilor. Evadam din mâinile lor, mulţumită unor viclenii isteţe şi priceperii mele prin păduri, îi evitam pe urmăritori şi-i atrăgeam în smârcuri cunoscute numai mie, şi astfel reveneam în Caspromant. Nu ştiam de ce şi-ar fi dorit un serv să revină la înrobirea din Caspromant, după ce scăpase de ea în Tibromant. Nu mă gândisem niciodată să întreb. Cel mai probabil că aşa ar fi procedat un astfel de băiat: ar fi venit acasă. Fermierii şi ciobanii noştri o duceau în locuinţele lor aproape la fel cum o duceam noi, cei din Casa-de-piatră. Soarta ne era comună. Nu teama de puterile noastre îi ţinea alături de noi, generaţie după generaţie. Puterile noastre îi protejau. Ei se temeau de ceea ce nu cunoşteau şi se agăţau de ceea ce cunoşteau. Eu ştiam unde m-aş fi dus, dacă aş fi fost luat de inamici şi le-aş fi scăpat din mâini. Ştiam că nicăieri în Tărâmurile de Sus, şi nici în lumea de jos, largă şi strălucitoare, despre care îmi povestise mama, nu exista vreun loc pe care să-l iubesc vreodată aşa cum iubeam dealurile aride şi pădurile rare, bolovanii şi smârcurile din Caspromant. O ştiu şi acum.

Capitolul 3

Cealaltă poveste măreaţă pe care mi-a spus-o tata a fost raidul asupra Dunetului, iar aceea mi-a plăcut în totalitate, fiindcă avea sfârşitul cel mai fericit cu putinţă. Se sfârşea, în ceea ce mă privea, cu mine.

Tata era un bărbat tânăr care avea nevoie de o soţie. Pe domeniile lui Corde şi Drumm trăiau oameni din viţa noastră. Bunicul se străduise din răsputeri să păstreze relaţiile bune cu cordii şi încercase să înlăture vechile sentimente de ură dintre Caspro şi Drumm, nealăturându-se incursiunilor împotriva lor şi nelăsându-şi oamenii să întreprindă împotriva lor raiduri pentru a le fura vite sau oi; pe de o parte, ar fi însemnat să-şi strice relaţiile cu domeniile acelea şi, pe de altă parte, el spera că fiul său şi-ar fi putut găsi acolo o nevastă. Darul nostru trecea de la tată la fiu, însă nimeni nu se îndoia că ar fi fost întărit de o mamă provenită din viţa curată. Întrucât pe domeniul natal nu exista nicio fată din viţa curată, privirile s-au întors spre Cordemant, unde existau mai mulţi tineri din familia noastră, însă numai o femeie nemăritată. Ea era cu douăzeci de ani mai în vârstă decât Canoc. Asemenea căsătorii se încheiau destul de frecvent – orice pentru „a păstra darul”. Totuşi Canoc a şovăit şi, înainte ca Orrec să fi putut forţa situaţia, brantorul Ogge de Drummant a cerut femeia pentru mezinul său. Cordii se aflau la cheremul lui Ogge şi i-au dat femeia.

În felul acesta, doar casprii din Drummant ar mai fi putut oferi o mireasă din viţă. Existau două fete care ar fi fost destul de potrivite, dacă le-ar mai fi lăsat câţiva ani să crească. Ele ar fi fost mulţumite să se mărite pe domeniul natal al neamurilor lor, însă discordia veche dintre drummi şi caspri îl rodea puternic pe brantorul Ogge. El a respins măgulirile lui Orrec, a râs de propunerile sale şi le-a măritat pe fete, la paisprezece şi la cincisprezece ani, pe una cu un fermier şi pe cealaltă cu un serv.

Fusese o insultă deliberată la adresa fetelor şi viţei din care proveneau şi, mai rău încă, o slăbire deliberată a darului nostru. Puţini oameni de pe domenii aprobau aroganţa lui Ogge. O întrecere cinstită între puteri este una, însă un atac josnic împotriva puterii în sine este cu totul altceva. Totuşi Drummant era un domeniu foarte puternic şi brantorul Ogge făcea acolo aşa cum îi plăcea.

În felul acesta, nu exista nicio femeie din sângele Caspro cu care să se însoare Canoc. Aşa cum mi-a spus chiar el:

— Ogge m-a salvat de bătrâna din Cordemant şi de sărmanele fete cu chipuri de găinuşe din Drummant. Ca atare, i-am spus tatălui meu: „O să plec în raid”.

Orrec crezuse că el se gândise să facă incursiuni în domeniile mici din Glens, sau poate în miazănoapte în Morgamant, care era faimos pentru cai straşnici şi femei frumoase. Însă Canoc avea în minte o aventură mai îndrăzneaţă. El şi-a strâns o ceată, fermieri tineri şi voinici din Caspromant, doi caspri din Cordemant, pe Ternoc Rodd şi alţi flăcăi din câteva domenii care considerau o idee excelentă să răpească nişte servi sau să prade; s-au strâns laolaltă într-o dimineaţă de florar, jos, la Răspântia de sub Pripor, şi au pornit călări pe poteca îngustă, către miazăzi.

De şaptezeci de ani nu se mai întreprinsese vreun raid în Tărâmurile de Jos.

Fermierii purtau jachete groase şi ţepene din piele şi coifuri din bronz, şi erau înarmaţi cu lance, măciucă şi jungher lung pentru cazul în care s-ar fi ajuns la o luptă cu vărsare de sânge. Cei din viţe purtau kiltul şi haina din fetru negru, şi erau desculţi şi cu capul gol, cu părul lung şi negru împletit în cosiţe care se terminau prin pămătufuri. Nu aveau arme, ci doar câte un cuţit de vânătoare şi ochii lor.

— Când am văzut cum arătam, mi-a părut rău că nu mersesem mai întâi să fur nişte cai de-ai morgilor, a spus Canoc. Am fi arătat mândru, dacă n-ar fi fost animalele pe care cei mai mulţi dintre noi trebuia să le călărim. Eu îl aveam pe King – armăsarul care o zămislise pe Dereşa, un murg înalt pe care abia mi-l puteam reaminti –, dar Ternoc avea o iapă de povară cu buza inferioară despicată, şi bartii

nu aveau decât un ponei pag, beteag de un ochi. Catârii erau însă arătoşi, trei dintre cei mai buni pe care-i prăsise tata. I-am dus de dârlogi. Cu ei urma să aducem prada acasă.

A râs. Era întotdeauna vesel când spunea povestea aceea. Mi-am imaginat micul alai, tinerii încruntaţi şi cu ochi strălucitori, pe cai înceţi, mergând în şir indian pe poteca strâmtă, ierboasă şi presărată cu pietre, ieşind din Tărâmurile de Sus şi pătrunzând în lumea de dedesubt. Muntele Airn se va fi ridicat îndărătul lor când priveau în urmă, şi Barric cu ţancurile sale sure, şi apoi, în cele din urmă, înălţându-se mai sus decât toţi, Carrantages, uriaşi şi încununaţi în alb.

Înaintea lor, cât se putea vedea cu ochii, se întindeau dealuri acoperite de iarbă – „verzi ca smaraldul”, a spus tata, cu privirea în trecut spre amintirea meleagului acela bogat şi pustiu.

În prima zi de mers nu s-au întâlnit cu nimeni şi n-au văzut nici ţipenie de om, vite sau oi, ci numai prepeliţe şi ulii care dădeau roată pe cer. Locuitorii Tărâmurilor de Jos lăsau o distanţă mare între ei şi munteni. Năvălitorii au mers toată ziua în pasul încet al poneiului chior al bartilor şi au poposit pe costişa unui deal. Abia târziu în dimineaţa zilei următoare au început să zărească oi şi capre, pe coline îngrădite cu pietre; după aceea, casa unei ferme în depărtare şi o moară, jos, în valea unui râuleţ. Poteca s-a lărgit şi a devenit drumeag pentru cotigi, apoi drum în toată puterea cuvântului, care trecea printre ţarini, după care înaintea lor, sub rotocoale de fum şi cu acoperişuri roşii pe versantul însorit al dealului, a apărut oraşul Dunet.

Nu ştiu ce intenţionase tata să fie raidul său – un atac neaşteptat şi aprig de războinici năpustindu-se asupra orăşenilor îngroziţi, ori o intrare impresionantă şi revendicări întărite de ameninţarea puterilor temute şi misterioase. Indiferent ce şi-ar fi imaginat el că va face, când a ajuns acolo şi-a condus ceata spre oraş şi pe străzile sale, nu în galop, răcnind şi fluturând arme, ci potolit, în ordine. Aşa se face că au trecut aproape neobservaţi prin

mulţimile, turmele, căruţele şi caii din ziua de târg, până au ajuns în piaţa centrală, unde se ţinea târgul propriu-zis, unde brusc oamenii i-au văzut şi au început să răcnească: „Muntenii! Vrăjitorii!”. După aceea, unii atacatori au luat-o la fugă pentru a scăpa de-acolo ori pentru a se baricada înapoia uşilor, iar alţii s-au grăbit să-şi pună la adăpost bunurile cu care veniseră la piaţă, însă cei care au vrut să fugă au fost prinşi ca în cursă de către cei care veneau pentru a vedea ce se întâmplă, şi au urmat panică şi haos, tarabe răsturnate, coviltire târâte pe jos, cai înspăimântaţi, nechezând şi călcând în picioare, vite mugind, cu fermierii din Caspromant fluturându-şi lăncile şi măciucile către vânzătoare de peşte şi tinichigii. Canoc i-a smuls din panica aceea, ameninţându-i cu puterea lui nu pe târgoveţi, ci pe propriii săi oameni, până i-a adunat în jurul său; unii dintre ei ţineau cu încăpăţânare obiecte pe care le înhăţaseră de pe tarabe – un şal roz, o oală de gătit din aramă.

El mi-a povestit:

— Mi-am dat seama că într-o luptă cu vărsare de sânge am fi fost pierduţi. În jurul nostru erau sute de orăşeni – sute!

Cum ar fi putut el să ştie ce era un oraş? Nu văzuse nicicând vreunul.

— Dac-am fi intrat în case pentru a jefui, ne-am fi despărţit şi ne-ar fi omorât unul câte unul. Doar Ternoc şi eu aveam daruri îndeajuns de puternice pentru a ataca ori a ne apăra cu ele. Şi ce-am fi putut prăda? Peste tot erau o mulţime de obiecte – alimente, veşminte, bunuri de preţ, fără de număr! Cum să le fi luat pe toate? Ce căutam noi? Eu îmi doream o soaţă, însă nu vedeam cum aş fi putut-o găsi, ţinând seama de situaţie. Iar singurul lucru de care avem nevoie într-adevăr în Tărâmurile de Sus erau braţele care să trudească. Ştiam că dacă nu-i voi speria, în scurtă vreme ne vor copleşi. De aceea, am ridicat stindardul de negociator, sperând că ştiau ce era. Unii ştiau. Câţiva bărbaţi au apărut la ferestrele unei case mari aflate de cealaltă parte a pieţei şi au fluturat o cârpă. Atunci am strigat: „Sunt Canoc Caspro din Viţa Curată de Caspromant,

şi am darul şi puterea desfiinţării, pe care mă veţi vedea folosind-o!” Şi am lovit mai întâi una dintre tarabele pieţii, care s-a năruit în bucăţi. Apoi m-am răsucit pe jumătate, ca să mă asigur că ei vor vedea ce fac şi cum fac, şi am lovit colţul unei case mari, aflată vizavi de cea în care se găseau ei. Am întins braţul şi l-am ţinut ferm, ca să-l poată zări. Au văzut cum zidul casei s-a mişcat şi s-a încovoiat, iar pietrele s-au rostogolit, deschizând o gaură. Gaura a crescut şi sacii cu grâne dinăuntru au pocnit, iar huruitul căderii pietrelor era teribil. „Ajunge, ajunge!” mi-au strigat. Aşa că am încetat să desfiinţez grânarul şi m-am întors iarăşi către ei. Doreau să discutăm şi să negociem. M-au întrebat ce doream. Am spus. „Femei şi băieţi”. La auzul cuvintelor mele, s-a ridicat un urlet zguduitor. Oamenii de pe toate străzile şi din toate casele din jur au strigat: „Nu! Nu! Ucideţi vrăjitorii!” Erau atât de mulţi, încât glasurile lor păreau o furtună de vânt. Calul meu a tresărit şi a nechezat ascuţit. O săgeată îi julise crupa. Am privit spre fereastra de deasupra celei în care se aflau negociatorii şi am văzut un arcaş aplecat mult peste pervaz pentru a-şi încorda din nou arcul. L-am izbit. Trupul i-a căzut ca un sac de la fereastră pe pietrele de dedesubt şi a plesnit. După aceea, am zărit la marginea mulţimii prinse în piaţă un bărbat care s-a aplecat şi s-a ridicat cu o piatră în mână şi l-am izbit şi pe el. I-am desfiinţat doar braţul. I-a căzut pe lângă corp, moale ca o strună slăbită. A început să urle, iar în locul unde se prăbuşise arcaşul se auzeau bocete şi se vedea panică. „Îl voi desfiinţa pe următorul care se clinteşte!”, am anunţat cu glas tare. Şi nimeni nu s-a clintit.

Canoc şi-a ţinut oamenii în apropiere cât timp a negociat. Ternoc i-a păzit spatele. Sub ameninţările lui, cei care vorbeau în numele oraşului au consimţit să-i dea cinci femei şi cinci băieţi servi. Au început să se târguiască pentru data când trebuia colectat tributul, cum i-au spus ei, însă el i-a oprit: „Trimiteţi-i aici, acum, şi vom alege ce dorim”, le-a spus şi a ridicat puţin mâna stângă, iar ei au fost de acord cu cererea lui.

A urmat apoi un răstimp care lui i s-a părut foarte lung, mulţimile de pe străduţele lăturalnice s-au retras, după care au crescut iarăşi, apropiindu-se întruna, şi el n-a putut face nimic, decât să stea pe calul scăldat în sudoare şi să fie cu ochii în patru după arcaşi şi alte ameninţări. În cele din urmă, grupuleţe de băieţi şi femei posomorâte au apărut îmboldite pe străzi către piaţă, două ici şi trei colo, plângând şi implorând, unii chiar târându-se pe palme şi genunchi, mânaţi de bice şi lovituri de picior. Cu totul erau cinci băieţi, niciunul mai vârstnic de zece ani, şi patru femei: două fetiţe serve pe jumătate moarte de frică şi două vârstnice, cu veşminte pătate şi urât mirositoare, care mergeau fără să fie îndemnate, gândindu-se poate că viaţa printre vrăjitori nu putea fi mai rea decât viaţa ca sclave de tăbăcari. Şi asta era tot.

Lui Canoc nu i s-a părut înţelept să insiste în privinţa unor propuneri mai bune dintre care să aleagă. Cu cât zăbovea mai mult aici, realmente copleşit numeric, cu atât se apropia mai mult clipa în care cineva din gloată avea să tragă o săgeată ori să azvârle o piatră care să-şi atingă ţinta, iar atunci mulţimea i-ar fi sfâşiat pe toţi în bucăţi.

În acelaşi timp însă, nu intenţiona să se lase tras pe sfoară de neguţătorii aceştia.

„Aici sunt numai patru femei”, a zis el.

Negociatorii au scâncit şi au oferit explicaţii.

El nu avea timp de pierdut. A privit în piaţă şi la casele mari care o mărgineau. În fereastra unei case înguste de pe colţ a zărit chipul unei femei. Purta o culoare verde ca de salcie care-i atrăsese atenţia şi mai devreme. Nu se pitea, ci stătea semeaţă în fereastră şi se uita în jos spre el.

„Ea”, a rostit Canoc şi a arătat-o. A arătat cu mâna dreaptă, însă toţi oamenii au icnit şi au tremurat. Asta l-a făcut să izbucnească în râs. Şi-a mişcat încet mâna dreaptă peste feţele care-l priveau, prefăcându-se că-i desfiinţează pe toţi.

Uşa casei de pe colţ s-a deschis şi femeia în verde ca de salcie a ieşit şi s-a oprit pe trepte. Era tânără, micuţă şi subţirică. Părul ei lung cobora negru pe veşmântul verde.

„O să fii soţia mea?”, i s-a adresat Canoc.

Ea a rămas nemişcată. „Da”, a rostit şi a pornit încet prin piaţa devastată, către el. Purta papuci negri, legaţi cu şireturi. Canoc a întins mâna stângă în jos spre ea. Femeia a pus piciorul pe scăriţă şi el a ridicat-o pe şa în faţa sa.

„Catârii şi harnaşamentele lor vă aparţin!”, a strigat Canoc către târgoveţi, respectând darul darului. Ţinând seama de sărăcia lui, era un dar cu adevărat măreţ, deşi poate că cei din Dunet l-au considerat o ultimă neobrăzare.

Fiecare dintre oamenii săi luase câte un serv în şa şi au pornit apoi, călărind calm, în ordine, cu gloatele despărţindu-se tăcut în faţa lor, pe stradă, după care au ieşit dintre zidurile caselor şi au intrat pe drumul spre miazănoapte, văzând munţii în faţa lor.

Aşa s-a sfârşit ultimul raid al Caspromantului asupra Tărâmurilor de Jos. Nici Canoc, şi nici mireasa lui nu au mai călcat vreodată pe drumul acela.

Ea se numea Melle Aulitta. Avea rochia verde ca de salcie, papuceii negri cu care era încălţată şi un opal micuţ pe un lănţug de argint în jurul gâtului. Aceea îi era zestrea. Canoc s-a însurat cu ea la patru nopţi după ce o adusese acasă, în Casa-de-piatră. Mama lui şi femeile casei pregătiseră în grabă şi cu multă căldură straiele şi alte lucruri cuvenite pentru o mireasă. Brantorul Orrec i-a căsătorit în sala Casei-de-piatră, în prezenţa tovarăşilor săi de raid, a tuturor oamenilor din Caspromant şi a celor care putuseră veni din domeniile de apus ca să danseze la nuntă.

— Şi după aceea, am spus când tata a terminat istoria, mama m-a avut pe mine!

• • •

Melle Aulitta se născuse şi crescuse în Derris-de-lângă-apă, fiind a patra dintre cele cinci fiice ale unui preot-magistrat al religiei civile din Bendraman. Este un rang suspus şi preotul-magistrat şi soţia sa o duceau bine, crescându-şi fiicele în tihnă şi lux, deşi foarte strict, întrucât religia oficială cere modestie, castitate şi obedienţă din partea femeilor, şi abundă în penitenţe şi umilinţe pentru

cele nesupuse. Adild Aulitta era un tată blând şi indulgent. Nădejdea lui cea mai mare era ca fetele lui să poată fi închinate fecioare în Templul oraşului. Melle a învăţat să citească, să scrie, ceva matematică, foarte multă istorie sfântă şi poezie, plus elemente de cadastru şi arhitectură urbană, ca pregătire pentru cariera aceea onorabilă. Îi plăcea să înveţe şi a fost o elevă excelentă.

Însă pe când avea optsprezece ani, s-a întâmplat ceva, nu ştiu ce; ea n-a spus niciodată; se mulţumea să surâdă şi schimba subiectul. Poate că tutorele s-a îndrăgostit de ea şi fata a fost învinovăţită pentru asta. Poate că a avut un iubit şi s-a furişat afară din casă pentru a se întâlni cu el. Poate că a fost vorba despre altceva, chiar mai neînsemnat. Nici cea mai vagă umbră de scandal nu poate atinge o fecioară aspirantă la Templul oraşului, de a cărei puritate depinde prosperitatea întregului Bendraman. Mă întrebasem dacă nu cumva Melle ticluise un mic scandal pentru a scăpa de Templu. În tot cazul, a fost trimisă să stea cu veri îndepărtaţi din miazănoapte, în rurala şi îndepărtata aşezare Dunet. Verii aceştia erau de asemenea persoane respectabile şi cuviincioase, care au ţinut-o mai din scurt ca oricând, cât timp s-au târguit cu familiile locale şi au umblat cu tertipuri, căutându-i un soţ potrivit şi aducându-i pretendenţi s-o vadă.

— Unul dintre ei, a spus ea, a fost un omuleţ gras cu nasul roz, care făcea contrabandă cu porci. Altul a fost un băiat înalt, înalt şi slab, slab, care se ruga de unsprezece ori pe zi timp de câte o oră. Dorea să mă rog alături de el.

Aşa încât ea a privit afară pe fereastră şi l-a văzut pe Canoc de Caspromant călare pe armăsarul său murg, distrugând oameni şi case dintr-o privire. Aşa cum el a ales-o, ea l-a ales.

— Dar cum i-ai convins pe verii dumitale să te lase să pleci? am întrebat, ştiind răspunsul şi savurându-l în avans.

— Zăceau toţi întinşi pe podea, pe sub mobile, astfel ca războinicul vrăjitor să nu-i poată vedea, să le topească oasele şi să-i distrugă. Am spus: „Nu te teme, vere. Nu stă

scris că o fecioară va mântui căminul tău şi bunurile tale?” Apoi am coborât şi am ieşit din casă.

— De unde ai ştiut că tata nu te va distruge?

— Am ştiut, a zis ea.

•••

Ea nu cunoştea mai multe despre locul spre care se îndrepta şi situaţia în care avea să intre decât cunoscuse Canoc când coborâse din munţi, aşteptându-se ca Dunet să fie ca satele noastre – câteva colibe şi cocioabe, un ţarc pentru vite şi nouă-zece locuitori, plecaţi toţi la vânătoare. Probabil că se gândea că va merge într-un loc nu foarte diferit de casa tatălui ei, sau cel puţin de cea a verilor, un loc curat, cald şi luminos, unde existau atât companie, cât şi confort. De unde să fi ştiut? Pentru locuitorii Tărâmurilor de Jos, Tărâmurile de Sus sunt un colţ blestemat şi uitat al unei lumi pe care au lăsat-o de mult în urmă. Ei nu ştiu nimic despre ele. Poate că un popor războinic ar fi trimis o oaste care să cureţe rămăşiţele acestea înfricoşătoare şi iritante ale trecutului, însă Bendraman şi Urdile sunt meleaguri de neguţători, fermieri, cărturari şi clerici, nu de războinici. Ei s-au mulţumit să întoarcă spatele munţilor şi să-i dea uitării. Chiar şi în Dunet, spunea mama, mulţi nu mai credeau în poveştile despre Oamenii din Carrantages – hoarde de spiriduşi afurisiţi, care năvăleau de pe înălţimi asupra aşezărilor de pe câmpii, monştri călări, care incendiau lanuri întregi dintr-o mişcare a mâinii şi paralizau o armie dintr-o uitătură. Toate acelea fuseseră cu mult timp în urmă, „când Cumbelo era Rege”. În prezent nu se mai întâmplau asemenea fapte. Cei din Tărâmurile de Sus obişnuiseră să coboare la Dunet, aducând pentru troc frumoasele lor vite alb-crem, aşa i se spusese mamei, dar specia aceea de vite dispăruse aproape complet. Pământul era teribil de sărac pe acolo, pe sus. Pe vechile domenii ale Tărâmurilor de Sus nu locuiau decât ciurdari, ciobani şi fermieri săraci care-şi duceau cu greu existenţa pe seama solului pietros.

Şi acela era, aşa cum aflase mama, adevărul. Sau o parte substanţială din el. Însă în modul în care vedea mama

lucrurile existau multe feluri de adevăr, tot atâtea câte erau şi poveştile.

Toate aventurile din poveştile pe care ea ni le-a spus în copilărie se petreceau „când Cumbelo era Rege”. Bravii tineri preoţi-cavaleri care învingeau diavolii ce luau înfăţişarea unor dulăi mari, temuţii vrăjitori din Carrantages, peştele vorbitor care avertiza asupra cutremurului, fata cerşetoare care avea o cotigă zburătoare ţesută din razele Lunii, toate acelea se petreceau pe când Cumbelo era Rege. Restul poveştilor ei nu erau defel aventuri, cu excepţia uneia singure, cea în care ea însăşi păşea peste pragul unei uşi şi traversa o piaţă. Acolo, cele două linii ale poveştii se întretăiau, cele două adevăruri se întâlneau.

Poveştile ei fără aventuri erau simple descrieri ale întâmplărilor insipide dintr-o gospodărie de modă veche într-o aşezare de mărime mijlocie de pe un meleag somnoros al Tărâmurilor de Jos. Le iubeam la fel de mult sau poate chiar mai mult decât pe aventuri. Le solicitam: Spune despre Derris-de-lângă-apă! Şi cred că ei îi făcea plăcere să vorbească despre asta, nu numai pentru a mă mulţumi pe mine, ci şi pentru a-şi zgândări şi în acelaşi timp linişti dorul de casă. A fost mereu o străină printre străini, oricât de mult i-a iubit şi a fost iubită. Era veselă, râzăreaţă, activă, plină de viaţă; dar ştiu că una dintre bucuriile ei cele mai mari era să se ghemuiască împreună cu mine pe covoraşe şi perne în faţa vetrei mici din salonaşul ei, odaia rotundă din turn, şi să-mi spună ce se vindea în târgurile din Derris-de-lângă-apă. Mi-a povestit cum ea şi surorile ei obişnuiau să-şi pândească tatăl când se înveşmânta în corsetele, vătuirile, robele şi mantiile lui de preot-magistrat, şi cum se clătina el, păşind în încălţările cu tocuri mari care-l făceau mai înalt decât ceilalţi bărbaţi, şi cum se micşora brusc după ce-şi scotea încălţările şi veşmintele. Mi-a povestit cum călătorise cu prieteni de familie într-o ambarcaţiune care navigase pe Trond, până la gura sa, acolo unde se vărsa în mare. Mi-a povestit despre mare. Mi-a povestit că pietrele-melci pe care le găseam în

cariere şi le foloseam ca piese în jocuri erau creaturi vii pe ţărmul mării, delicate, colorate, sclipitoare.

Tata intra în odaia ei, venind de la treburile lui în fermă – cu mâinile curate şi cu încălţări curate, fiindcă mama ţinea cu fermitate la anumite principii, necunoscute până atunci în Casa-de-piatră –, şi stătea cu noi, ascultând.

Îi plăcea s-o asculte. Mama vorbea aidoma curgerii unui pârâiaş, limpede şi voios, cu moliciunea şi fluenţa din Tărâmurile de Jos. Pentru orăşeni, vorbitul este o artă şi o plăcere; nu este cauzat de nevoie şi limitat la simpla folosinţă. Ea a adus arta şi plăcerea aceia în Caspromant. Ea era lumina din ochii tatei.

Capitolul 4

Vrajbele şi întovărăşirile dintre viţele din Tărâmurile de Sus erau mai vechi decât amintirile, mai vechi decât istoria şi decât motivele. Caspro şi Drumm fuseseră dintotdeauna certaţi. Caspro, Rodd şi Barre fuseseră dintotdeauna prieteni, sau îndeajuns de prietenoşi pentru a-şi opri dihoniile după o vreme.

Pe când Drumm prosperase în principal din furtul de oi şi însuşirea de terenuri, aceste ultime trei familii cunoscuseră timpuri vitrege. Zilele lor de măreţie păreau să fi rămas în urmă, mai ales pentru caspri. Până şi în vremea lui Caddard cel Orb, puterea şi numărul celor din viţa noastră se reduseseră în mod periculos, deşi continuam să ne păstrăm domeniul şi vreo treizeci de familii de servi şi fermieri.

Un fermier avea o relaţie străveche cu o viţă, deşi nu neapărat darul; un serv nu avea niciuna, nici alta. Ambii aveau obligaţia loialităţii şi dreptul de a se plânge la familia-căpetenie a domeniului lor. Familia cu cei mai mulţi servi şi fermieri locuise pe terenul pe care-l muncise tot atâta timp cât şi familia brantorului, sau chiar mai mult. Activităţile şi gospodărirea recoltelor, şeptelurilor, pădurilor şi celorlalte bunuri erau alocate prin tradiţii vechi şi soboare frecvente. Oamenilor de pe domeniul nostru li se reamintea rareori că brantorul avea putere de viaţă şi de moarte asupra lor. Darul lui Caddard de doi servi pentru Tibro fusese o rară şi nesăbuită declaraţie de bogăţie şi putere, care salvase domeniul, prinzându-i pe invadatori în plasa generozităţii lui extravagante. Darul darului era, poate, mai puternic decât darul în sine. Caddard îl folosise cu înţelepciune. Însă lucrurile mergeau mult mai rău când un brantor îşi folosea puterea împotriva propriilor săi oameni, aşa cum făcuse Erroy în Geremant şi Ogge în Drummant.

Darul Barre nu fusese niciodată foarte util în asemenea scopuri. Puterea de a chema animalele sălbatice din pădure, de a domoli un mânz sau de a-i vorbi unui copoi de vânătoare era cu adevărat un dar, totuşi nu-ţi conferea

dominare asupra unor oameni care-ţi puteau incendia şura sau te puteau ucide pe tine şi copoii tăi printr-o privire şi un cuvânt. Barrii îşi pierduseră domeniul cu mult timp în urmă în faţa helvarilor din Carrantages. Mai multe familii din viţă coborâseră muntele şi se căsătoriseră în domeniile noastre apusene. Încercaseră să-şi păstreze filiaţia curată, pentru a nu-şi slăbi sau pierde darul, însă, bineînţeles, nu o putuseră face mereu. Câţiva dintre fermierii noştri erau barri. Vracii noştri şi tămăduitoarele şeptelurilor, crescătoarele de găini şi dresoarele copoilor erau toate fermiere cu sânge Barre în vine. În Geremant, Cordemant şi Roddmant încă existau barri din filiaţia originală.

Roddii, care aveau darul jungherului, erau bine pregătiţi să apere ori să atace şi să-şi afirme dominaţia dacă doreau, însă în principal le lipsea firea pentru aşa ceva. Nu erau răzbunători. Erau interesaţi mai degrabă de vânătoarea elanilor decât de raiduri. Spre deosebire de majoritatea locuitorilor care se respectau din Tărâmurile de Sus, ei preferau să crească vite bune, în loc să le fure. Boii alb-crem de Caspromant fuseseră cândva faimoşi, pentru că fuseseră prăsiţi de fapt de roddi. Străbunii mei furaseră viţei şi viţele din Roddmant până avuseseră propria lor cireadă de prăsilă. Roddii îşi munceau pământurile, îşi creşteau vitele şi prosperau binişor, însă nu creşteau ca număr şi măreţie. Mulţi dintre ei se căsătoreau cu barri şi aşa se face că, în copilăria mea, Roddmant avea doi brantori: mama lui Gry, Parn Barre, şi tatăl ei, Ternoc Rodd.

De generaţii, familiile noastre fuseseră în relaţii bune, în măsura în care se poate vorbi despre aşa ceva în Tărâmurile de Sus, iar Ternoc şi tata erau prieteni adevăraţi. Ternoc călărise iapa de povară cu buza inferioară despicată în măreţul raid împotriva Dunetului. Partea lui din pradă fusese una dintre fetiţele serve, pe care în scurtă vreme i-o dăduse lui Bata Caspro de Cordemant, care o avea pe cealaltă, fiindcă cele două erau surori şi smiorcăiau întruna de dor. Ternoc şi Parn se căsătoriseră în anul de dinaintea incursiunii. Parn crescuse la Roddmant şi avea

ceva sânge Rodd în ea. La o lună după ce mă născuse mama, Parn a dat naştere unei fete, Gry.

Gry şi cu mine am fost prieteni din leagăn. Când eram mici, părinţii noştri se vizitau adesea, iar noi plecam de lângă ei şi ne jucam împreună. Eu am fost primul, cred, care a văzut darul lui Gry căpătând putere, deşi nu sunt sigur dacă este o amintire sau imaginaţia a ceva ce mi-a spus ea. Copiii pot vedea ceea ce le este spus. Iată ce văd eu: Gry şi cu mine construim colibe din crenguţe pe pământ, lângă grădina de legume a bucătăriei Roddmant, iar un elan, un mascul voinic, iese din păduricea aflată îndărătul casei. Vine spre noi. Este imens, mai înalt decât o casă, cu ramuri mari, legănătoare de coarne care se profilează pe cer. Se apropie încet, însă direct de Gry. Ea se ridică pe vârfuri şi cerbul îşi lasă nasul în palma ei, de parcă ar saluta-o.

— De ce a venit aici? întreb, şi Gry răspunde:

— Eu l-am chemat.

Asta-i tot ce-mi amintesc.

Când i-am povestit tatei amintirea aceea, peste nişte ani, el a spus că nu putea să se fi întâmplat aşa. Gry şi cu mine nu aveam mai mult de patru ani, iar un dar, a spus el, se manifestă rareori înaintea vârstei de nouă-zece ani.

— Caddard avea trei ani, am zis eu.

Mama mi-a atins degetul mic cu degetul ei mic. Nu-ţi contrazice tatăl. Canoc era încordat şi neliniştit, eu eram lipsit de griji şi plin de sine; ea îl proteja pe el de mine şi pe mine de el, cu tact delicat şi imperceptibil.

Gry a fost cel mai bun tovarăş de joacă. Noi doi am intrat într-o sumedenie de buclucuri mărunte. Cel mai serios a fost când am lăsat găinile să iasă. Gry susţinea că poate învăţa puii să facă tot felul de giumbuşlucuri – să treacă peste sârme, ori să-i sară pe deget.

— E darul meu, rostea ea încrezută.

Aveam şase-şapte ani. Am intrat în curtea mare a găinilor de la Roddmant, am încolţit câteva puicuţe şi am încercat să le învăţăm ceva… orice… absolut orice: o preocupare atât de frustrantă şi de absorbitoare, încât n-

am observat că lăsaserăm poarta curţii larg deschisă decât după ce toate găinile îl urmaseră pe cocoş drept în pădure. După aceea, toţi s-au chinuit să le strângă înapoi. Parn, care le-ar fi putut chema, era plecată la vânătoare. Vulpile ne-au fost extrem de recunoscătoare, chiar dacă au fost singurele. Gry s-a simţit foarte vinovată, întrucât curtea găinilor era una dintre responsabilităţile ei. A plâns aşa cum n-am mai văzut-o niciodată plângând de-atunci. A cutreierat pădurea toată seara aceea şi în ziua următoare, strigând găinile lipsă: „Vorbăreaţa! Violeta! Albişoara! Sprinteioara!” cu glăscior nefericit şi temător.

Se părea că mereu făceam câte-o dandana la Roddmant. Când Gry venea cu părinţii sau doar cu tatăl ei la Caspromant, nu erau niciun fel de dezastre. Mamei îi plăcea foarte mult de Gry. Pe neaşteptate, spunea:

— Stai locului, Gry!

Gry încremenea şi mama o privea fix, până ce puştoaica de şapte ani începea să se foiască şi să chicotească.

— Am zis să stai locului! zicea mama. Te învăţ, înţelegi?, astfel ca să pot avea şi eu o fată exact ca tine. Vreau să ştiu cum s-o fac.

— Ai putea avea încă un băiat, ca Orrec, îi propunea Gry, însă mama spunea:

— Nu! Un Orrec este suficient. Am nevoie de o Gry!

Parn, mama lui Gry, era o femeie ciudată, mereu agitată.

Darul ei era puternic şi, pe jumătate, părea ea însăşi o creatură sălbatică. Era foarte solicitată să cheme animale pentru vânători şi adesea era plecată hăt departe, prin Tărâmurile de Sus, la vânători de pe un domeniu sau altul. Când se afla la Roddmant părea mereu că s-ar fi găsit într-o cuşcă şi că te-ar fi privit printre zăbrele. Ea şi Ternoc erau politicoşi şi circumspecţi unul cu celălalt. Parn nu vădea vreun interes special faţă de fiica ei, pe care o trata ca pe toţi ceilalţi copii, cu indiferenţă imparţială.

— Maică-ta te-nvaţă cum să-ţi foloseşti darul? am întrebat-o o dată pe Gry, plin de mine fiindcă tata îmi arăta cum să-mi folosesc darul.

Gry a clătinat din cap.

— Mama zice că nu tu foloseşti darul, ci că darul te foloseşte pe tine.
— Trebuie să-nveţi cum să-l controlezi, am informat-o solemn şi sever.
— Nu, a zis Gry.
Era îndărătnică şi indiferentă – uneori aducea prea mult cu mama ei. Nu se certa cu mine, nu-şi apăra opinia, şi nici nu voia să şi-o schimbe. Eu doream cuvinte. Ea dorea tăcere. Însă când mama spunea poveşti, Gry asculta din tăcerea ei şi auzea fiecare cuvinţel, îl auzea, îl păstra, îl preţuia şi-l cântărea.
— Tu eşti una care ascultă, i-a spus Melle. Nu doar una care cheamă, ci şi una care ascultă. Îi asculţi pe şoareci, nu-i aşa?
Gry a încuviinţat din cap.
— Şi ce spun?
— Chestii şoriceşti, a zis Gry.
Era foarte sfioasă; chiar şi cu Melle, pe care o iubea foarte mult.
— Atunci, fiind una care cheamă, n-ai putea să-i chemi pe şoarecii care şi-au făcut culcuş în cămara mea şi să le sugerezi să se ducă şi să locuiască în grajd?
Gry a căzut pe gânduri.
— Ar trebui să-i mute pe şoriceii copilaşi, a spus ea.
— Aha, a aprobat mama. Nu mă gândisem la asta. Nici nu se pune problema. În plus, în grajd este o pisică.
— Ai putea aduce pisica în cămara dumitale, a zis Gry.
Mintea i se mişca imprevizibil; ea vedea aşa cum vedeau şoarecii, aşa cum vedea pisica, aşa cum vedea mama, totul simultan. Lumea ei era insondabil de complexă. Nu-şi apăra opiniile, întrucât avea opinii contradictorii despre aproape orice. Cu toate acestea era neabătută.
— Ai putea să povesteşti despre fata care a fost bună cu furnicile? a întrebat-o pe mama, cu sfială, de parcă ar fi fost o pretenţie teribilă.
— Fata care a fost bună cu furnicile, a repetat mama ca şi cum ar fi recitat un titlu.
A închis după aceea ochii.

Ne zisese că multe dintre poveştile ei proveneau dintr-o carte pe care o avusese în copilărie şi că, atunci când le spunea, se simţea de parcă ar fi citit din carte. Prima dată când ne spusese asta, Gry întrebase:

— Ce este o „carte”?

Aşa se face că mama ne citea din cartea care nu exista în realitate.

Cu mult, mult timp în urmă, „când Cumbelo era Rege”, într-un sat trăia o văduvă cu cele patru fete ale ei. Mama şi fiicele se descurcau destul de bine, până ce femeia s-a îmbolnăvit şi nu şi-a mai putut reveni. O femeie înţeleaptă a venit, a cercetat-o şi a spus: „Un singur lucru te mai poate tămădui: o înghiţitură de apă din Fântâna Mării.”

„Vai de mine şi de mine, atunci voi muri cu siguranţă, a spus văduva, căci cum aş putea eu merge aşa, beteagă, la fântâna aceea?”

„Nu ai patru fiice?”, a rostit femeia înţeleaptă.

De aceea, văduva şi-a rugat fata cea mai mare să meargă la Fântâna Mării şi să-i aducă o cană din apa ei. „Iar atunci vei avea toată dragostea mea, i-a spus, şi boneta mea cea mai bună.”

Fata cea mai mare a plecat şi a mers o vreme, apoi s-a aşezat să se odihnească, iar acolo unde a stat a văzut o mulţime de furnici care se străduiau să târască o viespe moartă la muşuroiul lor. „Brrr, ce urâte sunteţi”, a zis ea şi le-a strivit cu călcâiul, după care şi-a urmat drumul. Până la ţărmul mării era cale lungă, dar ea şi-a târât picioarele şi a ajuns acolo, iar marea a întâmpinat-o cu valurile sale mari bubuind şi spărgându-se pe nisip. „Oh, ajunge!”, a spus fata. Şi-a afundat cana în valul cel mai apropiat şi a adus apa acasă. „Poftim apa, mamă”, a spus ea, şi mama a luat-o şi a băut-o. Vai, însă ce amară era, sărată şi amară! Ochii mamei s-au umplut de lacrimi. Ea însă i-a mulţumit fiicei şi i-a dăruit boneta ei cea mai bună. Iar fata a ieşit din casă purtând boneta şi, în scurtă vreme, şi-a găsit un drăguţ.

Dar mama s-a simţit mai rău ca oricând şi de aceea a rugat-o pe fiica mijlocie să meargă şi să-i aducă apă din Fântâna Mării, iar dacă o făcea, atunci căpăta dragostea

mamei şi cea mai bună rochie a ei din dantelă. Fata s-a dus. Pe drum s-a aşezat să se odihnească şi a văzut un bărbat care ara cu un bou, şi a mai văzut că jugul nu era prins bine, astfel că rosese gâtul animalului şi-i făcuse o rană mare. Totuşi asta n-a însemnat nimic pentru ea. Şi-a continuat drumul şi a ajuns la ţărmul mării. Valurile uriaşe ale acesteia mugeau şi loveau nisipul. „Oh, ajunge!”, a spus ea. A luat iute apă în cană şi s-a întors acasă. „Poftim apa, mamă, a spus ea, acum dă-mi rochia.” Sărată, sărată şi amară era apa aceea, aşa că mama abia dacă a putut s-o înghită. De îndată ce a ieşit din casă purtând rochia din dantelă, fata şi-a găsit un drăguţ, însă mama zăcea ca şi cum ar fi fost în pumnul morţii. Abia dacă a mai avut putere s-o roage pe a treia fată să se ducă. „Apa pe care-am băut-o nu poate să fi fost din Fântâna Mării, a spus ea, fiindcă era saramură amară. Du-te şi vei avea toată dragostea mea.”

„N-am nevoie de ea, dar dă-mi acoperişul de deasupra capului tău şi mă voi duce”, a spus a treia fiică.

Iar mama a spus că aşa va face. Fata a pornit plină de bune intenţii direct spre ţărmul mării, fără să se oprească niciodată. Când a ajuns pe dunele de nisip, a întâlnit o gâscă cenuşie cu o aripă ruptă. Aceasta a venit către ea, târându-şi aripa în urmă. „Fugi în lături, pasăre proastă”, a spus fata. A mers până la mare şi a văzut valurile uriaşe care tunau şi se revărsau pe nisip. „Oh, ajunge!”, a spus ea, a afundat repede cana în apă şi s-a întors acasă. Şi de îndată ce mama ei a gustat din cana cu apă de mare sărată şi amară, fata i-a spus: „Acum, ieşi, mamă, fiindcă asta-i casa mea.”

„Nu mă vei lăsa să mor în propriul meu pat, copilă?”

„Doar dacă vei fi iute, a spus fata. Dar grăbeşte-te, fiindcă flăcăul de-alături vrea să se mărite cu mine pentru zestrea mea, şi surorile mele şi cu mine vom avea o nuntă măreaţă aici, în casa mea.”

Aşa că mama a zăcut pe moarte, şiroind lacrimi sărate şi amare. Cea mai mică dintre fiice s-a apropiat încetişor de

ea şi a spus: „Nu mai plânge, mamă. O să merg eu să-ţi aduc o înghiţitură din apa aceea.”

„Zadarnic, copilă. Este prea departe, tu eşti prea micuţă, nu mi-a mai rămas nimic să-ţi dau şi trebuie să mor.”

„Voi încerca totuşi”, a spus mezina şi a plecat.

Pe când mergea, a văzut nişte furnici pe marginea drumului, care încercau să poarte trupurile unor tovarăşe şi se chinuiau. „Ia staţi, a spus fata, că pentru mine-i mai uşor s-o fac.” Le-a luat pe toate în palmă, le-a dus până la muşuroiul lor şi le-a lăsat jos acolo.

A mers mai departe şi a văzut un bou care ara, cu un jug care-i rosese grumazul până-i dăduse sângele. „O să aranjez eu jugul ăsta”, i-a spus fata plugarului, şi a făcut din şorţul ei o pernuţă pe care a băgat-o sub jug, astfel ca să nu mai roadă gâtul animalului.

A mers mai departe, cale lungă, şi a ajuns în cele din urmă la ţărm, iar acolo, pe dunele de nisip se afla o gâscă cenuşie cu o aripă ruptă. „Oh, biata pasăre”, a spus fata şi şi-a scos fusta de deasupra, a sfâşiat-o şi a legat aripa gâştei pentru ca să se poată tămădui.

După aceea, a coborât spre ţărmul mării. Acolo, valurile mari scânteiau molcom. Mezina a gustat apa şi era sărată şi amară. Hăt departe, peste mare, se zărea o insulă ca un munte pe apa sclipitoare. „Cum aş putea ajunge la Fântâna Mării? a întrebat ea. Niciodată nu voi putea înota atât de departe.” Şi-a scos însă pantofii şi a înaintat în valuri, pentru a înota, când a auzit tropăit de copite, iar pe nisip a apărut un bou mare şi alb, cu coarne de argint. „Haide, a spus boul, suie-te, te voi duce eu.” Ea s-a suit pe spinarea boului şi s-a ţinut de coarnele lui, şi au intrat în mare, iar boul a înotat până a ajuns la insula îndepărtată.

Malurile insulei erau abrupte ca nişte pereţi şi netede ca sticla. „Cum pot să sui la Fântâna Mării? a spus fata. Niciodată nu voi putea urca atât de sus.” Cu toate acestea, s-a ridicat, pentru a încerca să se caţere pe stânci. Atunci, o gâscă cenuşie, mai mare decât un vultur, a coborât în zbor către ea. „Vino, a spus gâsca sură, suie-te în spatele meu şi te voi duce eu acolo.” Fata s-a aşezat între aripile ei şi

gâsca a purtat-o până pe vârful insulei. Iar acolo se afla o fântână adâncă a cărei apă era limpede. Mezina şi-a umplut cana din ea. După aceea gâsca sură a dus-o în zbor înapoi peste mare, în vreme ce boul alb înota în urma lor.

Dar când gâsca sură a atins nisipul, s-a transformat într-un flăcău înalt şi chipeş. Iar fâşiile rupte din fusta fetei atârnau de pe braţul lui drept.

„Eu sunt prinţul mării, i-a spus, şi vreau să mă-nsor cu tine.”

„Mai întâi însă, a zis fata, trebuie să-i duc apă mamei mele.”

Cei doi au încălecat pe boul alb şi au revenit în satul mezinei. Mama ei zăcea acolo, în mâinile morţii. A înghiţit însă o picătură de apă şi a ridicat fruntea. Încă o picătură, şi s-a sculat în capul oaselor. Altă picătură, şi s-a ridicat în picioare. Altă picătură, şi a dansat.

„Este cea mai dulce apă din lume”, a spus ea. Apoi mama, mezina şi prinţul mării au plecat călare pe boul alb la palatul de argint al prinţului, unde acesta şi fata s-au căsătorit, iar văduva a dansat la nuntă.

— Dar furnicile… a şoptit Gry.

— Ah, furnicile… a spus mama. Aşadar, să fi fost furnicile nerecunoscătoare? Nu! Pentru că au venit şi ele la nuntă, cât au putut de repede, şi au adus un inel de aur, care zăcuse o sută de ani sub pământ în muşuroiul lor, iar cu inelul acela s-au căsătorit prinţul şi mezina!

— Ultima dată… a zis Gry.

— Ultima dată?

— Ultima dată ai spus… ai spus că furnicile s-au dus şi-au mâncat toate prăjiturile şi dulciurile de la nunţile surorilor mai mari.

— Aşa a fost. Au făcut şi asta. Furnicile pot face foarte multe lucruri şi ele sunt peste tot în acelaşi timp, a spus mama cu sinceritate, după care a izbucnit în râs, şi am râs şi noi, fiindcă ea uitase de furnici.

Întrebarea lui Gry, „Ce este o carte?”, o făcuse pe mama să se gândească la unele lucruri care fuseseră neglijate sau ignorate în Casa-de-piatră. Nimeni din Caspromant nu

putea să citească ori să scrie şi număram oile folosind un băţ pe care-l crestam. Pentru noi nu era nicio ruşine, însă pentru ea era. Nu ştiu dacă visa vreodată să se întoarcă acasă în vizită, sau ca neamuri ale ei să vină în Tărâmurile de Sus; era cu totul improbabil să se întâmple aşa ceva; totuşi ce se putea spune despre copii? Dacă fiul ei ar fi fost nevoit să coboare în restul lumii, needucat, la fel de ignorant ca un cerşetor de pe străzile oraşului? Mândria ei n-ar fi suportat aşa ceva.

În Tărâmurile de Sus nu existau cărţi, aşa încât le-a făcut ea însăşi. Glazura pătrate din pânză fină de in şi le întindea după aceea între tăvălugi. Făcea cerneală din gogoşi de ristic şi tocuri de scris din pene de gâscă. A scris un abecedar pentru noi şi ne-a învăţat să-l citim. Ne-a învăţat să scriem, mai întâi cu beţe în ţărână, apoi cu pene pe pânzele întinse, ţinându-ne răsuflarea, zgâriind şi împroşcând groaznic. Ea spăla cerneala decolorată, astfel încât puteam scrie din nou. Lui Gry i se părea foarte greu şi continua s-o mai facă doar din dragoste pentru ea. Mie mi se părea lucrul cel mai uşor din lume.

— Scrie-mi o carte! i-am cerut, şi Melle a scris pentru mine despre viaţa lui Raniu.

Şi-a luat sarcina foarte în serios. Ţinând seama de educaţia ei, a considerat că dacă nu voi avea decât o singură carte, aceea trebuia să fie o istorie sfântă. Îşi amintea unele fraze şi limbajul din Istoria isprăvilor şi minunilor Lordului Raniu şi a spus restul în propriile ei cuvinte. Mi-a dăruit cartea la a noua mea aniversare: patruzeci de pătrate de in glazurat, acoperite de la o margine la cealaltă cu scris ordonat, decolorate şi cusute în partea de sus cu fir vopsit în albastru. M-am cufundat în ea. Când am ştiut-o pe dinafară, tot am mai citit-o şi recitit-o, preţuind cuvintele scrise nu numai pentru povestea pe care o spuneau, ci şi pentru ceea ce vedeam ascuns în ele: toate celelalte poveşti. Poveştile spuse de mama. Şi poveştile pe care nu le spusese nimeni, niciodată.

Capitolul 5

În decursul acelor ani, tata a continuat de asemenea educaţia mea; însă, fiindcă nu dovedeam niciun semn de a fi un al doilea Caddard, care să îngrozească lumea cu puterile sale timpurii, el putea doar să-mi spună şi să-mi arate căile darului nostru şi să aştepte cu răbdare până ce acesta se arăta în mine. El însuşi – mi-a povestit – fusese în stare să doboare un ţânţar abia după vârsta de nouă ani. Nu era un om răbdător din fire, ci numai prin autodisciplină, şi era plin de speranţe. Mă punea la încercare adesea. Încercam din răsputeri, încruntându-mă, arătând cu degetul şi şoptind, apelând lucrul acela misterios – voia mea.

— Ce este voia? l-am întrebat.

— Este intenţia ta. Trebuie să doreşti să foloseşti darul. Dacă îl foloseşti fără intenţie, ai putea cauza mult rău.

— Totuşi ce simţi atunci când îl foloseşti?

El s-a încruntat şi a căzut pe gânduri, stând aşa mult timp înainte de a răspunde.

— Este ca şi cum ceva s-ar împlini, a spus, şi mâna stângă i s-a mişcat puţin, involuntar. Ca şi cum ai fi un nod în centrul unei duzini de sfori care pleacă de la tine, iar tu le ţii pe toate-ncordate. Ca şi cum ai fi un arc, dar cu o duzină de coarde. Iar tu le încordezi mult, iar ele trag în acelaşi timp de tine, până ce spui: „Acum!”. Şi puterea ţâşneşte din tine ca săgeata.

— Adică doreşti ca puterea să ţi se ducă şi să desfiinţeze lucrul la care te uiţi?

Tata s-a încruntat iarăşi şi a căzut iarăşi pe gânduri.

— Nu este ceva ce poţi spune prin cuvinte. Aici nu există niciun fel de cuvinte.

— Însă dumneata spui… De unde ştii ce să spui?

Pentru că înţelesesem că, atunci când îşi folosea darul, Canoc nu rostea niciodată acelaşi cuvânt şi poate că de fapt nici nu era un cuvânt. Suna ca ha! sau ca expiraţia violentă a unui bărbat care făcea un efort brusc şi

copleşitor din tot corpul, totuşi în el exista mai mult decât atât; însă nu-l putusem imita niciodată.

— Vine atunci când… Face parte din folosirea puterii, a fost tot ce-a izbutit să spună.

O conversaţie ca aceasta îl tulbura. Nu putea să răspundă la astfel de întrebări. Eu nu trebuia să le pun; n-ar fi trebuit să le pun.

Am împlinit doisprezece ani, apoi treisprezece, şi m-am îngrijorat tot mai mult că darul meu nu se arătase. Teama nu-mi era doar în gânduri, ci şi în vise, în care eram întruna pe punctul de a săvârşi o faptă măreaţă şi groaznică de distrugere, de a nărui un turn uriaş din piatră, care să se dărâme şi să se facă ţăndări, de a desfiinţa toţi locuitorii dintr-un sat întunecat şi ciudat… sau tocmai o făcusem şi înaintam cu greu printre ruine şi cadavre fără feţe şi fără oase, căutându-mi drumul spre casă. Însă întotdeauna era înainte de actul desfiinţării, ori după el.

Mă trezeam dintr-un asemenea coşmar cu inima duduindu-mi aidoma copitelor unui cal în galop şi încercam să-mi stăpânesc spaima şi să strâng puterea laolaltă, aşa cum spusese Canoc să fac. Tremurând, încât abia mai puteam respira, priveam fix măciulia sculptată a tăbliei de la piciorul patului, abia vizibilă în lumina zorilor, şi ridicam mâna stângă, aţintind-o către ea, decis să distrug bila aceea de lemn negru, şi expiram într-un ha! convulsiv. După aceea închideam ochii strâns şi mă rugam beznei să-mi fie împlinită dorinţa, voia. Dar când redeschideam ochii în cele din urmă, măciulia de lemn era neatinsă. Timpul meu încă nu sosise. Înainte să fi împlinit paisprezece ani, avusesem prea puţin de-a face cu cei din Drummant. Vecinul cu care ne găseam în termeni de ostilitate vigilentă era Erroy de Geremant. Mie şi lui Gry ni se interzisese cu desăvârşire să ne apropiem de hotarul nostru cu domeniul acela, care trecea printr-o pădure de frasini. Ne-am supus. Îl ştiam amândoi pe Gonnen Cocoşatul şi pe bărbatul cu braţele întoarse spre spate. Brantorul Erroy făcuse asta în una dintre toanele lui de şuguială – aşa îi spunea el, „şuguială”. Bărbatul era unul dintre servii săi.

— L-a făcut să nu mai fie bun la nimic, spuneau fermierii noştri. Ciudat mod de-a proceda.

Aceea era înfierarea cea mai mare adresată unui brantor. Erroy era nebun, însă nimeni n-o spunea deschis. Oamenii îşi ţineau gura şi-l ocoleau.

Iar Erroy se ţinea departe de Caspromant. Era adevărat, el răsucise spinarea servului nostru Gonnen, totuşi, indiferent ce-ar fi spus, Gonnen trecuse aproape cu siguranţă hotarul şi furase lemne din Geremant. Potrivit cutumei din Tărâmurile de Sus, era un soi de motivaţie. Tata nu s-a răzbunat, dar a suit la pădurea de frasini şi a aşteptat până ce Erroy a trecut pe-acolo şi a putut să vadă ce făcea. Atunci Canoc şi-a folosit puterea şi a tras o linie de distrugere prin pădure, urmând hotarul, ca şi cum un fulger pârjolitor ar fi săgetat paralel cu pământul, arzând totul în cale şi lăsând în urmă un gard de copaci morţi, cenuşii, cu frunze înnegrite. Nu i-a spus nimic lui Erroy, care pândea în partea de sus a pădurii, privind. Erroy n-a zis la rândul lui nimic, însă n-a mai fost văzut niciodată lângă hotarul din pădure.

După raidul asupra Dunetului, tata îşi asigurase reputaţia de om periculos. Nu mai avea nevoie de avertismentul acesta spectaculos pentru a o confirma.

— Iute cu ochiul este Caspro, spuneau oamenii.

Simţeam o mândrie aproape sălbatică ori de câte ori îi auzeam. Eram mândru de el, de noi, de viţa noastră, de puterea noastră.

Geremant era un domeniu sărman şi prost condus, despre care nu trebuia să-ţi faci prea multe griji; însă Drummant era cu totul altceva. Drummant era bogat şi se îmbogăţea întruna. Drummii se închipuiau probabil brantori de Carrantages, spuneau oamenii, ţinând seama de aerele şi aroganţa lor, de faptul că solicitau plată pentru protecţie ici şi tribut colo – tribut, de parcă ar fi fost suzerani ai Tărâmurilor de Sus! Domeniile mai lipsite de putere au sfârşit totuşi prin a-i mitui, plătind tributul de oi, vite, lână sau chiar servi pe care îl storcea Drumm; fiindcă darul viţei aceleia năştea teamă. Se desfăşura lent, acţiunea îi era

invizibilă, îi lipsea drama jungherului, desfiinţării, a focului; însă Ogge de Drummant putea trece peste ogorul şi păşunea ta, iar în anul următor porumbul se veştejea în sol şi niciun fir de iarbă n-avea să mai crească ani de zile. El putea să abată boala asupra unei turme de oi, a unei cirezi de vite, a unei gospodării.

Toţi oamenii muriseră în Rimmant, un domeniu mic, aflat în lungul hotarului cu Drummant, între miazăzi şi apus. Brantorul Ogge mersese acolo cu revendicările lui. Brantorul de Rimm îl aşteptase la uşă, sfidător, pregătit să-şi folosească puterea de azvârlire a focului, şi-i spusese să-şi vadă de drum. Însă Ogge se apropiase de casa sa în timpul nopţii şi-şi rostise vrăjile, aşa se spune – fiindcă puterea lui nu consta dintr-o uitătură şi un cuvânt, ci din murmure, numiri şi pase ale mâinilor, care durau un timp până se ţeseau. Iar din clipa aceea, toate sufletele din familia de Rimm se îmbolnăviseră şi, după patru ani, niciunul nu mai era în viaţă.

Canoc se îndoia de povestea aceasta, sub forma în care era spusă.

— Drumm n-a putut face asta, în beznă, cu el afară şi ei înăuntru, a rostit el apăsat. Puterea lui este ca a noastră, lucrează prin ochiul care vede. Poate că a lăsat nişte otravă acolo. Poate că ei au murit de o boală care n-a avut nicio legătură cu el.

Dar indiferent cum s-ar fi întâmplat, Ogge fusese văzut ca fiind autorul şi cu siguranţă a profitat de pe urma ei, adăugând Rimmant la proprietăţile sale.

Toate acestea nu ne-au privit în mod direct pentru multă vreme. Apoi între cei doi fraţi Corde s-a stârnit dihonia cu privire la moştenitorul şi adevăratul brantor al domeniului lor, şi Ogge şi-a împins o parte din oameni în jumătatea de miazăzi din Cordemant, susţinând că o proteja. Fraţii au continuat să se sfădească şi să revendice una sau alta, ca nişte proşti ce erau, în vreme ce Ogge le-a ocupat partea cea mai bună a pământurilor. În felul acesta, Drummant a ajuns până lângă Caspromant, în lungul hotarului nostru dintre miazăzi şi apus. Acum Ogge ne era vecin.

Din momentul acela, firea tatălui meu a cârmit către beznă. Simţea că noi, toţi oamenii de pe domeniul lui, ne găseam în pericol şi că-l aveam doar pe el care să ne apere. Avea un simţ al responsabilităţii puternic, poate exagerat. Pentru el, privilegiul însemna obligaţie; a comanda însemna a servi; puterea, darul în sine, atrăgea o pierdere însemnată a libertăţii. Dacă ar fi fost un tânăr fără soţie sau copil, cred că ar fi organizat o incursiune împotriva lui Drummant, asumându-şi simultan toate riscurile, mizând pe o unică acţiune eliberatoare; era însă cap de familie, un bărbat împovărat de frământările legate de administrarea unui domeniu sărman şi îngrijirea oamenilor săi, cu o soţie lipsită de apărare şi nicio rudă care să aibă darul lui pentru a-i sta alături, cu excepţia, poate, a fiului său.

Acela era viermele neliniştii care-l rodea tot mai adânc. Fiul său avea acum treisprezece ani şi tot nu dovedise niciun semn al darului.

Eu fusesem instruit perfect în folosirea darului, însă nu aveam ce să folosesc. Era ca şi cum aş fi fost învăţat să călăresc, fără să fi aburcat vreodată în şaua unui cal.

Ştiam că asta-l îngrijora puternic şi tot mai profund pe Canoc, fiindcă el nu se putea tăinui. În privinţa aceasta, Melle nu-i putea fi ajutorul şi alinarea care-i era în toate celelalte împrejurări, şi nici nu putea să medieze între noi doi, ori să uşureze povara pe care o puneam unul pe umerii celuilalt. Fiindcă ce ştia ea despre dar şi căile sale de manifestare? Lucrurile acelea îi erau cu totul străine. Nu avea sângele celor din Tărâmurile de Sus. Nu-l zărise pe Canoc folosindu-şi puterea decât o singură dată, în piaţa Dunetului, când ucisese un atacator şi-l schilodise pe altul. El nu dorea să-i arate puterea lui de a distruge, şi nici chemarea aceea. Pe Melle o speria; n-o înţelegea şi poate credea în ea doar pe jumătate.

După ce lăsase şirul de copaci morţi în pădurea de frasini pentru a-l avertiza pe Erroy, Canoc îşi utilizase puterea doar în chipuri mărunte, pentru a-mi arăta cum se proceda şi care era preţul. N-o folosea niciodată pentru vânătoare,

întrucât dezagregarea şi colapsul cărnii, oaselor şi organelor animalului lăsau în urmă o oroare la care nimeni nu s-ar fi gândit că o poate mânca. În tot cazul, pentru mintea lui darul nu era destinat utilizării uzuale, ci trebuia folosit numai pentru necesităţi reale. Aşa încât Melle putea să uite, mai mult sau mai puţin, că el îl avea şi nu vedea niciun motiv serios pentru care să se îngrijoreze dacă eu nu l-aş fi avut.

Şi într-adevăr, abia atunci când – în cele din urmă – a auzit că-mi arătasem puterea, ea s-a alarmat. Ca şi mine.

• • •

Călăream împreună cu tata, el pe bătrânul armăsar sur, iar eu pe Dereşa. Ne însoţea Alloc, un fermier tânăr. Alloc era din viţa Caspro pe linie paternă şi avea „niţel ochi” – ştia să dezlege noduri şi alte câteva scamatorii de-astea. Poate că, spunea el, ar fi reuşit să omoare un şobolan, dacă l-ar fi fixat cu privirea destul de mult, însă nu găsise niciodată vreunul dispus să stea locului timp suficient pentru a fi sigur. Era un individ bun la suflet, care iubea caii şi se pricepea la ei, instructorul-dresor la care tata visase de atâta timp. Călărea ultimul mânz pe care-l fătase Dereşa. Îl pregăteam cu multă grijă pe noatenul acela, deoarece tata vedea renăscut în el murgul înalt cu care fusese în Dunet.

Ne duseserăm pe păşunile pentru oi ale domeniului nostru aflat între miazăzi şi apus şi eram cu ochii în patru, deşi Canoc nu ne-o ceruse, după orice bărbaţi din Drummant care s-ar fi abătut pe pământurile noastre, sau după oi ale lor amestecate prin turmele noastre, astfel încât ciobanii lui Drumm să le poată „revendica” pe unele dintre ale noastre când şi le strângeau – o şmecherie asupra căreia fuseserăm avertizaţi de cordi, care se învecinau de multă vreme cu Drumm. Într-adevăr, am zărit câteva străine printre bălanele noastre cu lâna aspră şi sârmoasă a Tărâmurilor de Sus. Ciobanii noştri însemnaseră urechile oilor cu o pată de vopsea galbenă, astfel încât să le putem deosebi de ale lui Erroy, care obişnuia să lase oile din Geremant să rătăcească pe păşunile noastre, după care

susţinea că le furaserăm… deşi nu mai făcuse asta de când tata însemnase dumbrava de frasini. Am cotit spre miazăzi pentru a-l căuta pe ciobanul nostru şi câinii săi şi a-i spune să scoată oile drumme şi să le trimită înapoi, acolo unde le era locul. După aceea am revenit către apus, pentru a găsi spărtura din gard şi a o repara. Chipul lui Canoc era însemnat de o încruntătură întunecată. Alloc şi eu îl urmam supuşi şi tăcuţi. Mergeam destul de bine pe costişa dealului, când Gânsacul a călcat cu piciorul din faţă pe o gresie lunecoasă ascunsă sub iarbă şi s-a clătinat violent. Şi-a revenit însă imediat şi Canoc n-a fost aruncat din şa. Tocmai sărea jos să vadă dacă nu cumva Gânsacul îşi scrântise glezna, când am văzut pe piatra piezişă pe care avea s-o atingă piciorul lui o viperă încordată să atace. Am strigat şi am arătat-o cu degetul, Canoc s-a oprit la jumătatea descălecării, s-a uitat la mine, apoi la şarpe, şi-a eliberat mâna stângă şi a întins-o spre el, după care şi-a reluat locul în şa, fără ca totul să fi durat mai mult de o secundă. Gânsacul a făcut apoi un salt mare, cu toate picioarele, îndepărtându-se de viperă.

Aceasta zăcea pe piatră aidoma unui ciorap lepădat, moale şi diformă.

Alloc şi eu stăteam amândoi pe caii noştri, holbându-ne, încremeniţi, cu mâinile stângi întinse rigid, fixând şarpele.

Canoc l-a liniştit pe Gânsac şi a descălecat cu grijă. A privit creatura distrusă de pe piatră. A ridicat ochii şi s-a uitat la mine. Chipul îi era straniu: încordat, aprig.

— Bine făcut, fiule, a spus el.

Am rămas în şa, zgâindu-mă ca un prost.

— Într-adevăr, bine făcut! a rânjit larg Alloc. Pe numele Pietrei, era un nenorocit de şarpe veninos, mare şi rău, care l-ar fi muşcat pe brantor până la os!

Am rămas locului, uitându-mă la picioarele desculţe, musculoase şi arămii ale tatei.

Alloc a descălecat pentru a privi rămăşiţele viperei, întrucât noatenul murg nu voia să se apropie de ele.

— Asta-nseamnă cu-adevărat distrus, a zis el. Un ochi puternic a făcut asta! Uite-i, ăia sunt colţii cu venin. Afurisită dihanie!

A scuipat şi a repetat:

— Un ochi puternic.

Am dat să spun:

— Nu eu am…

După aceea l-am privit uluit pe tata.

— Şarpele era desfiinţat când l-am văzut, a zis Canoc.

— Însă dumneata…

El s-a încruntat, totuşi nu furios.

— Tu ai fost cel care l-a lovit, a spus.

— Aşa-i, a confirmat Alloc. Te-am văzut făcând-o, tinere Orrec. Iute ca fulgerul.

— Dar eu…

Canoc s-a uitat la mine, sever şi concentrat.

Am încercat să explic:

— Însă a fost la fel ca-n toate celelalte rânduri, când am încercat… când nu s-a-ntâmplat nimic.

Am tăcut. Mă simţeam pe punctul de a izbucni în lacrimi din cauza caracterului neaşteptat al evenimentului şi a confuziei mele, întrucât se părea că făcusem ceva ce nu ştiam că făcusem.

— Nu s-a simţit cu nimic diferit, am rostit cu glas sugrumat.

Tata a continuat să mă privească o clipă, după care a zis:

— A fost totuşi diferit.

Apoi s-a suit din nou pe Gânsac. Alloc a fost nevoit să prindă noatenul murg, care nu mai voia să fie încălecat. Momentul straniu a trecut. N-am vrut să mă mai uit la ceea ce fusese şarpele.

Am călărit mai departe spre gard şi am descoperit locul pe unde intraseră oile din Drummant; părea că din zid fuseseră recent scoase pietre. Am petrecut dimineaţa reconstruind zidul, acolo şi în alte locuri din apropiere, unde nu strica să mai fie cârpit.

Continuam să fiu atât de neîncrezător faţă de ceea ce făcusem, încât nu mă puteam gândi la asta şi am fost luat

prin surprindere când, în seara aceea, tata i-a povestit mamei ce se petrecuse. A fost concis şi sec, după cum îi era obiceiul, şi ea a avut nevoie de niţel timp pentru a înţelege că-i spunea că eu îmi dovedisem darul şi poate că-i salvasem şi viaţa cu aceeaşi ocazie. Apoi, aidoma mie, a fost prea năucită ca să răspundă prin încântare, sau laude, sau orice altceva decât tulburare.

— Aşa de primejdioase sunt viperele acestea? a întrebat, şi nu numai o dată. N-am ştiut că sunt atât de veninoase. Ele sunt peste tot pe dealuri, pe unde aleargă copiii!

— Aşa-i, a încuviinţat Canoc. Dintotdeauna au fost pe-acolo. Din fericire, nu sunt multe.

Pericolul continuu şi iminent în care se găsea viaţa noastră era o realitate cunoscută lui Canoc şi un fapt pe care Melle trebuia să-l accepte, luptându-se fără tragere de inimă împotriva celor ce-i spunea propria-i inimă. Nu era o femeie naivă, orbită de speranţe, însă dintotdeauna fusese ocrotită împotriva vătămărilor fizice. Iar Canoc o ocrotea, deşi n-o minţea niciodată.

— Ele au dat numele vechi darului nostru, a spus el acum. „Vipera”, aşa obişnuiau să-i zică oamenii.

M-a privit, doar cu o căutătură a unui ochi, grav şi împietrit aşa cum fusese din clipa aceea petrecută pe costişa dealului.

— Veninul lor şi lovitura noastră acţionează în mare măsură la fel.

Ea a făcut o grimasă. După o vreme, i-a spus:

— Ştiu că eşti bucuros că darul s-a transmis curat.

A avut nevoie de curaj pentru a spune asta.

— Nu m-am îndoit nicicând c-aşa va fi, a răspuns tata.

A spus cuvintele acelea ca pe o liniştire pentru ea, însă şi pentru mine, totuşi nu sunt sigur că vreunul dintre noi a putut s-o accepte.

În noaptea aceea am rămas treaz în pat atâta vreme cât poate rămâne treaz un băiat de vârsta mea, gândindu-mă din nou şi din nou la ceea ce se întâmplase când văzusem vipera, dar am devenit tot mai confuz şi tulburat. Am adormit până la urmă, am avut vise confuze şi amestecate,

şi m-am trezit foarte devreme. M-am sculat şi am coborât la grajduri. Pentru prima dată am ajuns acolo înaintea tatei; însă în scurt timp a apărut şi el, căscând şi frecându-se la ochi ca să-şi alunge somnul.

— Bună dimineaţa, Orrec, a spus.

— Bună dimineaţa, am rostit. Vreau să… Despre şarpe.

El şi-a înclinat uşor capul spre umăr.

— Ştiu că am folosit mâna şi ochiul. Însă nu cred că l-am omorât. Voia mea… N-a fost cu nimic diferită. A fost absolut la fel ca-n toate celelalte rânduri.

Am început să simt o apăsare dureroasă în gâtlej şi îndărătul ochilor.

— Doar nu crezi c-a făcut-o Alloc? a spus tata. El n-are darul acesta.

— Însă dumneata… l-ai lovit…

— Când l-am văzut era desfiinţat, a zis el aşa cum zisese şi cu o zi în urmă, totuşi o undă de înţelegere sau întrebare sau îndoială i-a fulgerat prin glas şi prin ochi când a vorbit.

A căzut pe gânduri. Asprimea îi revenise pe chip, care fusese destins şi înmuiat de somn când îl zărisem în uşa grajdului.

— Da, a spus, am lovit şarpele. Însă după ce o făcuseşi tu. Sunt sigur că tu l-ai lovit primul. Şi cu o mână şi un ochi iuţi şi puternice.

— Totuşi cum voi şti când îmi folosesc puterea, dacă… dacă pare pur şi simplu exact la fel ca-n toate rândurile acelea când am încercat şi n-am izbândit?

Asta l-a făcut să se oprească. A rămas locului, încruntându-se, reflectând. Până la urmă, a vorbit, aproape şovăitor:

— Ai vrea să-l încerci… darul, Orrec, acum – pe ceva mic – pe florile acelea de-acolo?

A arătat spre câteva păpădii care crescuseră între pietrele din curte, în apropiere de uşa grajdului.

M-am uitat fix la păpădii. Lacrimile s-au ridicat prin mine şi nu le-am putut stăvili. Mi-am dus palmele la faţă şi am plâns.

— Nu vreau, nu vreau! am strigat. Nu pot, nu pot, nu vreau!

El s-a apropiat, a îngenuncheat şi m-a cuprins cu braţul. M-a lăsat să plâng.

— Nu-i nimic, dragul meu, a spus după ce m-am mai potolit. Nu-i nimic. Este un lucru greu.

Şi m-a trimis să mă spăl pe faţă.

N-am mai vorbit despre dar, nici atunci, nici o vreme după aceea.

Capitolul 6

Câteva zile mai târziu, am revenit împreună cu Alloc pentru a repara şi înălţa gardul din lungul păşunilor noastre pentru oi dintre miazăzi şi apus, desluşindu-le ciobanilor din partea cealaltă că ştiam fiecare piatră din zidurile acelea şi ne-am fi dat seama dacă ar fi fost mişcată fie şi numai una. În a treia sau a patra zi de muncă, un grup de călăreţi a venit spre noi suind pe păşunile lungi de sub Priporul Mic, pământuri care fuseseră domeniul Corde şi acum erau Drummant. Oile fugeau din faţa cailor, behăind răguşit. Bărbaţii s-au îndreptat către noi, iuţind pasul pe măsură ce panta dealului devenea mai puţin abruptă. Ziua era mohorâtă, ceţoasă. Eram îmbibaţi de bura fină care plutea peste dealuri şi murdari de la lucrul cu pietre ude şi înnoroiate.

— Pe numele Pietrei, dacă nu-i chiar bătrâna năpârcă, a murmurat Alloc.

Tata i-a fulgerat o căutătură care l-a amuţit şi a vorbit cu glas domol, dar limpede, când călăreţii au ajuns lângă zid:

— O zi bună pentru tine, brantor Ogge.

Toţi trei le-am privit caii cu admiraţie, fiindcă erau nişte animale minunate. Brantorul călărea o iapă mândră de culoarea mierii, care părea prea delicată pentru trupul lui mătăhălos. Ogge Drumm era un bărbat de vreo şaizeci de ani, cu ceafă de taur şi trunchi ca un butoiaş. Purta haina şi kiltul negru, însă din lână frumos ţesută, nu din fetru, iar şaua iepei avea montura din argint. Muşchii i se încordau masivi pe coapsele-i dezgolite. Le-am văzut pe ele, în principal, şi mai puţin din faţa lui, întrucât nu doream să-mi ridic privirea către ochii săi. Toată viaţa auzisem lucruri rele despre brantorul Ogge; iar felul în care călărise drept spre noi, parcă pornind la asalt, oprindu-şi brutal calul la foarte mică distanţă de zid, nu era liniştitor.

— Repari gardul oilor, Caspro? a rostit el cu glas puternic, neaşteptat de cald şi jovial. Şi văd că faci treabă bună. Am

nişte oameni pricepuţi la zidurile fără mortar. O să-i trimit să te-ajute.

— Azi tocmai terminam, totuşi îţi mulţumesc, a răspuns Canoc.

— O să-i trimit oricum. Gardurile au două feţe, nu?

— Aşa este, a spus tata.

Vorbea amabil, deşi chipul îi era la fel de dur ca şi piatra pe care o ţinea în mână.

— Unul dintre flăcăii ăştia este al tău, nu? a zis Ogge, privindu-ne pe mine şi pe Alloc. Insulta era subtilă. El ştia cu siguranţă că fiul lui Canoc era un băiat, nu un bărbat de douăzeci de ani. Implicaţia era că nu puteai deosebi un fiu Caspro de un serv Caspro, sau cel puţin aşa am înţeles-o noi trei.

— El este, a spus tata, însă nu m-a numit, nu m-a prezentat, şi nici măcar n-a privit spre mine.

— Acum, când pământurile noastre sunt vecine, a rostit Ogge, mă gândisem să vin şi să te invit pe tine şi pe doamna ta să ne vizitaţi la Drummant. Dacă aş trece pe la casa voastră peste o zi sau două, vei fi acolo?

— Voi fi, a zis Canoc. Eşti binevenit să treci.

— Bun, e bine. O să trec.

Ogge şi-a ridicat mâna într-un salut neglijent, amabil, şi-a întors iapa din dârlogi şi şi-a condus grupul mic în trap în lungul zidului.

— Oho, a suspinat Alloc, frumoasă-i iapa asta bălană! (Iubea caii la fel de mult ca tata; ei doi visau şi făceau întruna planuri cum să ne îmbunătăţească grajdul.) Dacă l-am putea duce un an-doi pe Gânsăcel la ea, ce mai mânz ar putea ieşi!

— Şi ce preţ ar avea! a rostit Canoc aspru.

Din ziua aceea a fost încordat şi adesea posac. I-a spus mamei să se pregătească pentru vizita lui Ogge şi, desigur, ea l-a ascultat. Apoi au aşteptat. Canoc nu s-a îndepărtat de Casa-de-piatră, nedorind s-o lase să-l primească singură pe Ogge. A trecut o jumătate de lună până ca el să apară.

A sosit cu acelaşi alai, bărbaţi din viţa lui şi din alte viţe ale domeniului său; nicio femeie. În mândria lui rigidă, tata

a considerat asta ca fiind tot o insultă. N-a lăsat-o să treacă neobservată.

— Îmi pare rău că soţia ta nu te-a însoţit, i-a zis.

Ogge şi-a cerut atunci scuze, spunând că soţia îi era foarte împovărată de treburile gospodăriei şi că fusese bolnavă.

— Însă abia aşteaptă să vă primească la Drummant, a rostit el întorcându-se către Melle. Pe timpuri se făceau mult mai multe vizite între domenii. Am lăsat baltă vechile noastre obiceiuri de cordialitate din Tărâmurile de Sus. Fără doar şi poate, jos, în oraşe, lucrurile sunt diferite, fiindcă acolo ai vecini în jurul tău, înghesuiţi precum corbii pe stârvuri, cum se spune.

— Foarte diferite, a spus mama cu sfială, pusă în umbră de vocea lui puternică şi de trupul voinic şi înalt, care părea să ascundă mereu o ameninţare înăbuşită.

— Iar el ar fi puştiul vostru pe care l-am văzut deunăzi, a rostit Ogge întorcându-se brusc spre mine. Caddard, nu?

— Orrec, a zis mama, fiindcă eu amuţisem, deşi izbutisem să plec capul.

— Păi, ia ridică fruntea, Orrec, şi lasă-mă să-ţi văd chipul, a bubuit glasul răsunător. Ţi-e frică de ochiul Drumm, aşa-i?

A hohotit din nou.

Inima îmi bătea în capul pieptului îndeajuns de puternic ca să mă sufoce, însă m-am străduit să ridic capul şi să mă uit la faţa mare aflată mult deasupra mea. Ochii lui Ogge abia dacă se desluşeau sub pleoapele grele, lăsate. Dintre pungile şi încreţiturile acelea, priveau fix şi goi, aidoma ochilor unei năpârci.

— Şi ţi-ai arătat darul, am auzit.

S-a uitat la tata.

Bineînţeles, Alloc le spusese tuturor celor de pe domeniul nostru despre viperă şi este uimitor cât de iute călătoresc zvonurile dintr-un loc în altul pe Tărâmurile de Sus, unde se pare că nimeni nu vorbeşte cu nimeni altcineva decât rudele cele mai apropiate, şi nici cu acelea prea des.

— Aşa este, a spus Canoc privindu-mă pe mine, nu pe Ogge.

— Aşadar s-a moştenit, în ciuda tuturor celor întâmplate, a zis Ogge pe un ton atât de cald şi de satisfăcut, încât nu mi-a venit să cred că intenţionase să adreseze mamei insulta ostentativă. Desfiinţarea, da – asta chiar că-i o putere pe care mi-ar face plăcere s-o văd! Aşa cum ştii, în Drummant avem doar femei din viţa Caspro. Ele poartă darul, desigur, însă nu-l pot arăta. Poate că tânărul Orrec ne va oferi o demonstraţie. N-ai vrea, flăcăule?

Glasul puternic era binevoitor, insistent. Refuzul nu era posibil. Nu am spus nimic, însă politeţea îmi cerea să răspund ceva. Am aprobat din cap.

— Bun atunci, o să-ţi pregătim nişte şerpi înainte de-a veni, da? Sau, dacă vrei, poţi să cureţi şura cea veche de şoareci şi puii de pisici. Mă bucur să ştiu că darul s-a moştenit – cuvintele acelea fuseseră adresate tatei cu aceeaşi voioşie răsunătoare –, fiindcă mă bătea un gând cu o nepoată de-a mea, fiica mezinului meu, despre care poate c-o să vorbim când veţi veni în Drummant.

S-a ridicat şi a adăugat:

— Acum, după ce ai văzut că nu-s chiar un căpcăun, aşa cum poate că ţi s-a spus – se adresase mamei –, ne vei face onoarea unei vizite, nu-i aşa, în florar, când drumurile sunt uscate?

— Cu plăcere, domnule, a răspuns Melle ridicându-se de asemenea şi plecându-şi capul deasupra mâinilor încrucişate în dreptul vârfurilor degetelor, un semn de respect şi politeţe din Tărâmurile de Jos, cu totul străin pentru noi.

Ogge a rămas cu ochii la ea. Părea că gestul acela o făcuse vizibilă pentru el. Până atunci, brantorul nu ne privise cu adevărat pe niciunul dintre noi. Mama stătea locului, respectuoasă şi rezervată. Frumuseţea ei nu semăna cu a niciunei femei din Tărâmurile de Sus, avea oasele mai delicate, era mai iute şi deţinea o forţă subtilă. Am văzut cum chipul masiv al lui Ogge s-a schimbat, încărcat de emoţii pe care nu le puteam citi – uimire, invidie, lăcomie, ură?

Şi-a chemat tovarăşii, care se strânseseră în jurul mesei pe care le-o aşternuse mama. Au ieşit la caii pe care-i lăsaseră în curte şi au plecat, vorbind toţi zgomotos. Mama a privit ruinele ospăţului.

— Au mâncat bine, a rostit cu mândria unei gazde, dar în acelaşi timp cu jale, fiindcă pentru noi nu mai rămăsese absolut niciuna dintre delicatesele pe care ea le pregătise cu multă grijă şi trudă.

— Precum corbii pe stârvuri, a citat Canoc foarte sec.

Ea a râs scurt şi a zis:

— Nu este defel un diplomat.

— Nu ştiu ce este. Sau de ce a venit.

— Se pare c-a venit pentru Orrec.

Tata m-a privit, însă eu am rămas locului, decis să aud.

— Poate, a continuat el încercând în mod limpede să amâne discuţia cel puţin până ce nu aveam să mai fiu de faţă.

Mama nu avea asemenea scrupule.

— Nu vorbea despre o juruinţă?

— Fata ar trebui să fie de vârsta cuvenită.

— Orrec n-are nici paisprezece ani!

— Ea ar fi puţin mai mică. Doisprezece sau treisprezece ani. Totuşi, vezi tu, ar fi o Caspro pe filiaţie maternă.

— Doi copii, juruiţi unul altuia să se căsătorească?

— Nu-i nimic neobişnuit, a răspuns Canoc şi tonul i-a devenit rigid. Ar fi vorba doar despre o juruinţă. Căsătoria în sine nu se va încheia decât peste nişte ani.

— Este mult prea crud pentru orice fel de aranjament.

— Poate fi cel mai bine să ai asigurate şi cunoscute lucrurile astea. O căsătorie poate aduce foarte multe.

— Eu nu vreau s-aud despre aşa ceva, a rostit mama încet, clătinând din cap.

Tonul nu-i era defel sfidător, însă ea nu-şi declara adesea împotrivirea şi poate că l-a împins pe tata, care şi aşa era încordat, mai departe decât ar fi mers de obicei.

— Nu ştiu ce vrea Drumm, dar dacă propune o juruinţă, este o ofertă generoasă şi de care trebuie să ţinem seama. În apus nu mai există altă fată din adevărata viţă Caspro.

Canoc m-a privit şi n-am putut să nu mă gândesc la felul în care el se uita la mânji şi mânze, cu aceeaşi căutătură gânditoare şi preţăluitoare, închipuindu-şi ce ar fi putut ieşi din animale. După aceea, a revenit către mama şi a adăugat:

— Eu mă-ntreb doar de ce a făcut propunerea? Poate că vede în ea un soi de compensare.

Melle a rămas uitându-se la el.

Trebuia să chibzuiesc la cele auzite. Oare se referea la compensare pentru cele trei femei cu care tata s-ar fi putut însura pentru a-şi păstra puritatea viţei, femeile pe care Ogge le luase, silindu-l, sfidător, să meargă şi să-şi ia o mireasă care nu aparţinea niciunei viţe?

Mama s-a înroşit la faţă, s-a învăpăiat mai mult decât o văzusem vreodată, astfel încât cafeniul-deschis al pielii ei era la fel de întunecat ca un apus de iarnă. A rostit, pronunţând cuvintele cu multă grijă:

— Te aşteptai la… compensare?

Canoc putea fi greu de cap ca un bolovan.

— Ar fi drept, a spus el. Ar putea repara nişte garduri. (A început să se plimbe prin odaie.) Daredan n-ar fi fost bătrână. Nu prea bătrână ca să-i nască fiica asta lui Sebb Drumm.

A revenit lângă noi şi a rămas locului, cu ochii în jos, gândind.

— Trebuie să cugetăm asupra ofertei, dacă o va face. Drumm este un inamic de temut. Ar putea fi un prieten bun. Dacă ne oferă prietenie, trebuie s-o accept. Iar ocazia aceasta pentru Orrec este mai bună decât aş fi putut spera.

Melle nu a zis nimic. Îşi declarase împotrivirea şi nu mai avea ce să spună. Dacă obiceiul juruinţelor copiilor constituia o noutate neplăcută pentru ea, era totuşi perfect familiarizată cu principiul asigurării unei căsnicii bune pentru copilul tău, cu folosirea căsătoriei pentru avantaje financiare şi sociale. Iar în chestiunile acestea de amiciţie şi inamiciţie între domenii şi de menţinere a viţei, ea era străina, persoana din exterior, cea care trebuia să se încreadă în cunoaşterea şi judecata tatei.

Eu însă aveam nişte idei personale şi cu mama acolo, de partea mea, am spus:

— Dar dacă voi fi juruit fetei acelea din Drummant, ce se va-ntâmpla cu Gry?

Atât Canoc, cât şi Melle s-au întors şi m-au privit.

— Ce este cu Gry? a spus Canoc încercând să se prefacă neghiob într-un fel care nu-l definea.

— Dacă Gry şi cu mine vrem să ne juruim unul celuilalt?

— Sunteţi mult prea tineri! a izbucnit mama, după care a înţeles unde o duceau cuvintele acelea.

Tata a tăcut o vreme.

— Ternoc şi cu mine am vorbit despre asta, a rostit el ferm, apăsat, frază cu frază. Gry face parte dintr-o viţă de seamă şi este puternică în darul ei. Mama ei doreşte să fie juruită lui Annren Barre din Cordemant, pentru a păstra curăţenia viţei. Nu s-a decis nimic. Însă fata aceasta din Drummant este din viţa noastră, Orrec. Asta este o chestiune de mare însemnătate pentru mine, pentru tine, pentru oamenii noştri. Este o şansă căreia nu-i putem da cu piciorul. Acum, Drumm este vecinul nostru şi înrudirea este o cale către prietenie.

— Noi şi Roddmant am fost dintotdeauna prieteni, am rostit încăpăţânat.

— Nu uit asta. (A rămas privind masa devastată, indecis în ciuda cuvântării lui pline de decizie.) Să lăsăm deocamdată lucrurile aşa cum sunt, a spus în cele din urmă. Este posibil ca Drumm să nu se fi referit la nimic concret. El spune ba una, ba alta. În florar vom merge acolo şi vom şti mai bine ce este în joc. Se prea poate să-l fi înţeles greşit.

— Este un bărbat lipsit de maniere, totuşi părea prietenos, a zis Melle.

„Lipsit de maniere” era expresia cea mai aspră pe care-o folosea când se referea la cineva. Însemna că nu-l putea suferi. În acelaşi timp însă, ea nu se simţea în largul ei când avea suspiciuni, care nu făceau parte din fiinţa ei. Văzând bunăvoinţă acolo unde nu exista, o crease de foarte multe ori. Cei din gospodărie lucraseră cu ea şi pentru ea din

toată inima; fermierii cei mai ursuzi îi vorbeau cu afecţiune, iar servele bătrâne şi taciturne îi destăinuiau necazurile lor, ca unei surori.

Abia aşteptam să plec la Gry şi să vorbesc cu ea despre vizită. Fusesem ţinut în preajma casei cât timp aşteptasem toana lui Ogge, totuşi de obicei eram liber să merg oriunde aveam chef, odată ce se terminaseră treburile; aşa că în după-amiaza următoarei zile i-am spus mamei că mă duc până la Roddmant. Ea m-a privit cu ochii ei limpezi şi m-am învăpăiat la faţă, însă n-a comentat nimic. L-am întrebat pe tata dacă puteam să iau noatenul roib. Am simţit o neobişnuită încredere în mine când am făcut-o. El mă văzuse dovedind darul viţei noastre şi auzise vorbindu-se despre mine ca despre un potenţial mire. Nu m-a surprins când a spus că puteam lua noatenul, fără să-mi reamintească să-l feresc de vitele de care se speria şi să-l plimb după ce galopa, aşa cum mi-ar fi reamintit când eram un băiat de treisprezece ani, nu un bărbat de treisprezece ani.

Capitolul 7

Am pornit, ca orice bărbat, plin de griji şi semeţie. Gânsăcel mergea în buiestru elastic, fermecător. Pe pantele deschise ale Fâneţelor Lungi, galopul îi era lin şi nestăvilit ca zborul unei păsări. A ignorat vitele care ne priveau cu atenţie; se comporta perfect, de parcă şi el ar fi respectat noua mea autoritate. Eram încântat de noi amândoi când am ajuns, tot în galop, la Casa-de-piatră din Roddmant. O fată a dat fuga înăuntru pentru a o anunţa pe Gry că sosisem, în timp ce eu l-am plimbat pe Gânsăcel încet în jurul curţii, ca să se zvânte. Era un cal atât de înalt şi de măreţ, încât făcea ca şi persoana care-l însoţea să se simtă la fel de măreaţă şi demnă de admirat. Umblam ţanţoş ca un păun când Gry a apărut alergând spre noi şi ne-a întâmpinat cu încântare. Bineînţeles, noatenul a răspuns faţă de darul ei: a privit-o cu mult interes, ciulindu-şi urechile către înainte, a făcut un pas spre ea, şi-a plecat uşor capul şi şi-a împins fruntea mare, atingând fruntea fetei. Gry a primit cu multă gravitate salutul acela, i-a mângâiat apăsat coama, i-a suflat cu blândeţe în nări şi a vorbit cu el prin sunetele acelea domoale pe care le numea „graiul creaturilor”. Mie nu mi-a spus nimic, însă zâmbetul îi era luminos.

— După ce se usucă, haide să mergem la cascadă, am spus, şi aşa s-a făcut că după ce Gânsăcel a fost instalat într-o boxă din grajd, cu niţel fân şi o mână de ovăz, Gry şi cu mine am pornit în sus prin vâlcea.

Cam la un kilometru şi jumătate în amontele pârâului morii, cei doi afluenţi din care era alcătuit se contopeau într-o despicătură îngustă şi întunecată, de unde coborau, sărind de pe un bolovan pe altul, într-un ochi de apă adânc. Curentul necontenit de aer rece dinspre cascadă legăna întruna azaleele sălbatice şi pâlcurile de sălcii negre. Printre ele se ascundea mereu o pasăre micuţă care cânta un viers din trei note, iar o mierlă îşi avea cuibul lângă partea de jos a ochiului de apă adâncă. Îndată ce am ajuns acolo, am

intrat în apa mai mică, apoi ne-am strecurat pe sub cascadă, ne-am căţărat pe stânci, am înotat, ne-am cocoţat şi am ţipat, iar în cele din urmă ne-am suit pe un prag înalt şi lat care ieşea în afară în lumina soarelui. Acolo ne-am întins să ne uscăm. Era o zi de început de primăvară, nu foarte călduroasă, iar apa fusese ca gheaţa, însă noi eram aidoma vidrelor, fără să simţim vreodată frigul cu adevărat.

Nu aveam un nume pentru pragul acela de stâncă, dar fusese de ani buni locul în care stăteam de vorbă.

O vreme ne-am mulţumit să stăm întinşi, gâfâind şi umplându-ne de razele soarelui. Eu însă clocoteam de cele ce aveam de spus şi în scurt timp am început să vorbesc.

— Brantorul Ogge Drumm a trecut ieri pe la noi, am informat-o pe Gry.

— L-am văzut o dată, a zis ea. Când m-a dus mama la vânătoare acolo. Arată de parc-ar fi înghiţit o butie.

— Este un bărbat puternic, am rostit cumpătat.

Voiam ca ea să recunoască importanţa lui Ogge, astfel încât să-mi acorde meritul cuvenit pentru că sacrificam ocazia de a-i deveni ginere. Dar, la urma urmelor, încă nu-i zisesem nimic despre asta. Acum, când sosise timpul s-o fac, am constatat că nu-mi venea uşor.

Stăteam amândoi pe burtă pe piatra caldă şi netedă, ca două şopârle slăbănoage. Capetele ne erau apropiate, pentru a putea vorbi încetişor, aşa cum îi plăcea lui Gry. Nu era secretoasă de felul ei şi putea ţipa ca o pisică sălbatică, totuşi îi plăcea ca discuţiile să fie cu glas molcom.

— Ne-a invitat în Drummant, în florar.

Niciun răspuns.

— A spus că vrea să-i cunosc nepoata. Ea este Caspro după mamă. Am auzit ecoul vocii tatei în propria-mi voce.

Gry a scos un sunet neclar şi a tăcut mult timp. Ţinea ochii închişi. Părul umed îi acoperea partea din faţă, pe care o puteam zări; celălalt obraz îi era rezemat de stâncă. Mi s-a părut că era pe punctul de a adormi.

— O s-o faci? a murmurat ea.

— Să-i cunosc nepoata? Sigur că da.

— Să i te juruieşti, a spus ea fără să deschidă ochii.

— Nu! am zis indignat, dar nesigur.
— Eşti convins?
După o pauză, am răspuns „Da”, cu mai puţină indignare, însă fără să fi avut mai multă siguranţă.
— Mama vrea să mă juruiască, a spus Gry.
A întors capul, astfel încât privea drept înainte, cu bărbia sprijinită pe piatră.
— Lui Annren Barre de Cordemant, am rostit încântat de mine însumi că ştiam asta.
Gry n-a fost încântată. Detesta să ştie că cineva vorbea despre ea. Dorea să trăiască nevăzută, aidoma păsării din sălciile negre. N-a spus absolut nimic şi m-am simţit ridicol. Încercând un soi de justificare, am zis:
— Tata a vorbit cu tatăl tău despre asta.
Ea tot n-a răspuns. Mă întrebase, atunci de ce să n-o fi întrebat şi eu? Îmi venea totuşi greu s-o fac. În cele din urmă, m-am silit.
— O s-o faci?
— Nu ştiu, a murmurat ea printre dinţii strânşi, cu bărbia pe stâncă, cu privirea aţintită înainte.
Frumoasă răsplată, am gândit, pentru negarea mea atât de fermă la întrebarea ei. Eram pregătit să renunţ la nepoata drummului pentru Gry, însă Gry nu voia să renunţe la acest Annren Barre pentru mine? Asta m-a durut rău. Am izbucnit:
— Am crezut dintotdeauna că…
Apoi m-am oprit.
— Aşa am crezut şi eu, a murmurat Gry.
Iar după o vreme a continuat, atât de încet, încât vorbele aproape că i s-au pierdut în zgomotul cascadei:
— I-am spus mamei că nu voi fi juruită până la cincisprezece ani. După nimeni. Tata a fost de acord. Mama este mânioasă.
S-a întors brusc pe spate şi a rămas aşa privind cerul. Am făcut la fel. Mâinile ne erau apropiate, întinse pe piatră, dar nu se atingeau.
— Când o să ai cincisprezece ani, am spus.
— Când o să avem cincisprezece ani, a zis ea.

Asta a fost tot ce am spus mult timp.

Am stat în căldura soarelui şi am simţit fericirea ca pe razele de lumină ce treceau prin mine, ca pe puterea stâncii de sub mine.

— Cheamă pasărea, am murmurat.

Ea a fluierat trei note şi din tufele legănătoare de sub noi a răsunat prompt răspunsul dulce. După un minut, pasărea a cântat iarăşi, însă Gry n-a răspuns.

Ar fi putut chema pasărea la mâna ei, să i se cocoaţe pe deget, totuşi n-a făcut-o. Când începuse să-şi atingă întreaga putere, cu un an în urmă, obişnuiam să jucăm fel de fel de jocuri cu darul ei. Mă punea să aştept într-o poieniţă din pădure, fără să ştiu ce voi vedea, privind cu atenţia încordată a vânătorilor, până ce, pe neaşteptate, luându-mă întotdeauna prin surprindere, o ciută şi puii ei apăreau la marginea luminişului. Sau simţeam miros de vulpe şi priveam în jur, până zăream vulpea stând în iarbă, la nici doi metri de mine, gravă ca o pisică de casă, cu coada încolăcită elegant în jurul labelor. Odată, simţisem o duhoare de râncezeală care-mi zbârlise părul de pe ceafă şi de pe braţe şi văzusem un urs brun care traversase poiana, cu paşi grei, însă neauziţi, fără să-mi arunce nici măcar o uitătură, după care dispăruse în pădure. Imediat după aceea, Gry apărea în luminiş cu un surâs sfios pe chip…

— Ţi-a plăcut?

În cazul ursului, recunoscusem că unul era îndeajuns. Ea îmi zisese doar:

— Trăieşte pe ţancul apusean al Muntelui Aim. A coborât pe Puhoi, pescuind.

Ea putea să cheme un şoim de pe aripile vântului, ori să facă păstrăvul din bulboana cascadei să sară în aer. Putea să conducă un roi de albine oriunde le-ar fi dorit apicultorul. Odată, cuprinsă de zburdălnicie, a urmărit un cioban cu un roi de bondari peste ţinuturile mocirloase de sub Gorganul Roşu. Ascunşi sus în gorgan şi privindu-l pe bietul om cum se pălmuia, alerga şi îşi agita braţele în încercările disperate de a scăpa, am pufnit şi am lăcrimat de râs crud.

Dar pe-atunci eram copii.

Acum, stând unul lângă altul şi privind în sus la cerul strălucitor şi crenguţele cu frunze ce se legănau fără astâmpăr pe fundalul lui, cu piatra caldă sub noi şi soarele cald deasupra noastră, prin fericirea mea tihnită s-a furişat gândul că venisem aici nu numai pentru a-i spune un singur lucru lui Gry. Vorbisem despre juruinţe. Însă nici eu şi nici ea nu amintiserăm nimic despre sosirea puterii mele.

Aceea se petrecuse cu peste o jumătate de lună în urmă. De-atunci, n-o mai văzusem pe Gry, mai întâi fiindcă fusesem plecat cu tata şi Alloc pentru a repara gardurile oilor, şi apoi pentru că trebuise să aşteptăm vizita lui Ogge. Dacă Ogge auzise de viperă, atunci cu siguranţă auzise şi Gry. Totuşi ea nu spusese nimic. Şi eu nu spusesem nimic.

M-am gândit că mă aştepta pe mine să vorbesc. După care m-am gândit că poate mă aştepta să-mi demonstrez puterea. S-o dovedesc, aşa cum făcuse ea, atât de simplu şi de uşor, fluierând cu pasărea. Eu însă n-o pot face, am gândit, şi toată căldura m-a părăsit, toată tihna mi s-a pierdut. N-o pot face. Pe loc, am devenit furios, întrebându-mă: „De ce trebuie s-o fac? De ce trebuie să omor ceva, să-l nimicesc, să-l distrug? De ce este acesta darul meu? Nu, n-o s-o fac!... Nu trebuie decât să dezlegi un nod, a rostit un glas mai rece înlăuntrul meu. Cere-i lui Gry să lege un nod strâns într-o panglică şi după aceea desfă-l cu o privire. Oricine are darul poate face asta. Alloc o poate face...” Iar vocea furioasă a repetat: „N-o s-o fac, nu vreau s-o fac, n-o s-o fac!”

M-am ridicat în capul oaselor şi mi-am lăsat fruntea în palme.

Gry s-a ridicat lângă mine. A zgândărit coaja unei zgârieturi aproape vindecate de pe piciorul ei subţire şi cafeniu şi şi-a răşchirat pentru aproape un minut degetele subţiri şi cafenii de la picioare. Eram afundat în propria-mi teamă şi furie bruscă, totuşi mi-am dat seama că dorea să spună ceva, că se pregătea să vorbească.

— Am fost cu mama în Cordemant ultima dată, a zis ea.

— Deci l-ai văzut.

— Pe cine?

— Pe Annren ăla.

— Ah, păi îl mai văzusem şi-nainte, a spus ea îndepărtând complet subiectul respectiv. A fost o vânătoare mare. Elani. Voiau să aducem turma care coboară pe Renny de la Aimside. Aveau şase arbaletrieri. Mama a dorit să vin şi eu. Voia ca eu să chem elanii. N-am vrut, însă ea a spus că trebuia s-o fac. A spus că oamenii nu vor crede că am darul, dacă nu-l foloseam. Am spus că aş prefera să dresez cai. Ea a zis că oricine poate să dreseze cai, însă ei aveau nevoie de noi pentru a chema elanii. A spus: „Nu poţi să refuzi darul dinaintea nevoii”. Aşa că am plecat cu vânătorii. Şi am chemat elanii.

A părut că urmăreşte elanii venind spre ea prin văzduh, pe pragul nostru înalt. A oftat adânc.

— Au venit… Arcaşii au săgetat cinci dintre ei. Trei masculi tineri, unul bătrân şi o femelă. Înainte de a pleca, ne-au dat multă came şi cadouri: un butoiaş cu mied, urzeală şi veşminte ţesute. Mie mi-au dăruit un şal frumos. O să ţi-l arăt. Mama a fost foarte fericită în privinţa vânătorii. Ne-au dat şi un jungher. Este o minunăţie. Are mâner din corn de elan în montură de argint. Tata a spus că-i un cuţit vechi, de război. I l-au trimis lui, ca un fel de glumă. Hanno Corde a spus: „Voi ne-aţi dat ce ne trebuia, noi vă dăm ce nu vă trebuie!” Însă tatei îi place.

Şi-a strâns genunchii la piept şi a oftat din nou, nu nefericită, totuşi de parcă ceva ar fi apăsat-o.

N-am înţeles de ce-mi spusese povestea aceea. Sigur că da, n-ar fi trebuit să fi avut un scop anume; ne spuneam unul celuilalt tot ce ni se întâmpla, tot ce gândeam. Nu se lăuda; nu se lăudase niciodată. Nu ştiam ce însemnase pentru ea vânătoarea elanilor, dacă era fericită în privinţa ei, sau mândră, sau dimpotrivă. Poate că n-o ştia ea însăşi şi spusese povestea ca să afle răspunsul. Poate că prin relatarea ei îmi cerea să-mi spun povestea mea, triumful meu. Însă eu n-o puteam spune.

— Când chemi… am spus, apoi m-am oprit.

Ea a aşteptat.

— Ce anume simţi?

— Nu ştiu.

Nu-mi înţelesese întrebarea. Eu însumi o înţelegeam cu greu.

— Prima dată când ţi-a lucrat darul, am spus încercând altă abordare, ai ştiut că lucra? Diferea cu ceva de rândurile când nu lucrase?

— Ah, a zis ea. Da. Însă doar atât.

Am aşteptat.

— Lucrează, pur şi simplu, a adăugat.

S-a încruntat şi a mişcat din degetele de la picioare, s-a gândit, iar în cele din urmă a rostit:

— E altfel decât darul tău, Orrec. Tu trebuie să foloseşti ochiul şi...

A şovăit, iar eu am completat:

— Ochiul, mâna, cuvântul, voia.

— Da. Însă când eu chem, trebuie să aflu unde-i animalul şi să mă gândesc la el şi bineînţeles că este altfel cu fiecare animal, totuşi, cumva, este ca şi cum aş întinde braţul într-acolo, sau ca şi cum aş chema cu glas tare, atâta doar că în general nu-mi folosesc braţul sau glasul.

— Dar ştii când lucrează.

— Da. Fiindcă animalele sunt acolo. Ştii unde sunt. Simţi. Şi ele răspund. Sau vin... Este ca o legătură între tine şi ele. O frânghie, un fir, de aici – şi şi-a atins osul pieptului –, între tine şi ele. Întins. Ca un fir de arcuş – înţelegi? Ajunge să-l atingi uşor şi el cheamă.

Probabil că o priveam buimac. A clătinat din cap.

— E greu de vorbit despre asta!

— Dar ştii că o faci, atunci când o faci.

— Ah, da. Chiar înainte de a putea chema, uneori simţeam firul. Atât numai că nu era suficient de întins. Nu era acordat.

Am rămas locului, gârbovit, cuprins de deznădejde. Am încercat să spun ceva despre viperă. N-am putut rosti nici măcar un cuvânt.

Gry a întrebat:

— Pentru tine cum a fost când ai omorât vipera?

Cu câtă uşurinţă mi-a oferit eliberarea de tăcere...

N-am putut s-o accept. Am început să vorbesc şi am izbucnit în lacrimi. Doar pentru o clipă. Lacrimile m-au înfuriat, m-au ruşinat.

— N-a fost în niciun fel, am spus. A fost… n-a fost pur şi simplu nimic. Uşor. Toată lumea face-atâta caz de chestia asta! E-o prostie!

M-am ridicat şi m-am apropiat de marginea pragului de piatră, mi-am pus palmele pe genunchi şi m-am aplecat mult prea mult, pentru a privi în ochiul de apă de sub cascadă. Îmi doream să fac ceva îndrăzneţ, curajos, nesăbuit.

— Haide! am spus, întorcându-mă. Să vedem cine-ajunge primul jos!

Gry a sărit de pe stâncă, iute ca o veveriţă. Eu am câştigat întrecerea, însă mi-am julit zdravăn ambii genunchi.

• • •

Am călărit pe Gânsăcel spre casă peste colinele scăldate în soare, apoi l-am plimbat să se răcorească, l-am buşumat şi l-am ţesălat, l-am adăpat şi l-am hrănit, l-am lăsat fornăind la Dereşă în boxa lui şi am intrat în casă conştient de faptul că-mi îndeplinisem responsabilităţile, aşa cum trebuie să facă un bărbat. Tata n-a spus nimic, iar asta a fost de asemenea aşa cum trebuia să fie: el considera de la sine înţeles că făcusem ceea ce trebuia făcut. După cină, mama ne-a spus o poveste din Chamhan, saga poporului Bendraman, pe care o ştia destul de bine de la început până la sfârşit. Ne-a povestit despre raidul eroului Hamneda asupra oraşului demonilor, despre cum a fost el învins de regele demonilor şi cum a fugit în pustietate. Tata a ascultat la fel de concentrat ca întotdeauna. Îmi amintesc de seara aceea ca fiind ultima… ultima dintre zilele bune? Ultima a copilăriei mele? Nu ştiu ce anume s-a sfârşit atunci, dar în dimineaţa următoare m-am trezit într-o lume diferită.

— Să vii cu mine, Orrec, a spus tata târziu în cursul dimineţii şi am crezut că mă anunţa că vom călări împreună, totuşi el s-a mulţumit să meargă alături de mine

către dumbrava de frasini, o vreme, până ce casa a dispărut din vedere în vâlceaua singuratică şi ierboasă a Pârâului-frasinilor.

N-a rostit niciun cuvânt pe când mergeam. S-a oprit pe panta de deasupra pârâului.

— Arată-mi darul tău, Orrec, mi-a zis.

Am spus că supunerea faţă de tata fusese dintotdeauna o plăcere pentru mine, deşi adesea o plăcere nu tocmai uşoară. Şi era un obicei înrădăcinat, o obişnuinţă neîntreruptă de o viaţă. Pur şi simplu nu mă gândisem niciodată să nu-l ascult, nici n-o dorisem vreodată. Ceea ce-mi cerea, chiar dacă era dificil, era întotdeauna posibil, şi chiar dacă era de neînţeles, se dovedea întotdeauna rezonabil, potrivit. Am înţeles ce-mi cerea acum şi motivul pentru care mi-o cerea. Totuşi n-aveam s-o fac.

O cremene şi un amnar pot sta alături vreme de ani, într-o linişte perfectă, fără să se-ntâmple nimic, însă dacă le loveşti, scânteile sar imediat. Rebeliunea este ceva instantaneu, brusc, o scânteie, un foc.

Am rămas privindu-l, aşa cum stăteam întotdeauna când îmi rostea numele în felul acela, şi n-am zis nimic.

El a arătat spre un smoc neregulat de iarbă şi rochiţa-rândunicii din apropiere.

— Desfiinţează-le, mi-a spus pe un ton nu poruncitor, ci încurajator.

Am stat nemişcat. După o privire aruncată spre mănunchiul acela de plante, nu m-am mai uitat la ele.

Tata a aşteptat o vreme. A inspirat şi în postura lui a apărut o schimbare infimă, o sporire a încordării, deşi tot nu spusese nimic.

— O s-o faci? m-a întrebat în cele din urmă, foarte încet.

— Nu, am zis.

Tăcere între noi, din nou. Am auzit muzica slabă a pârâului, o pasăre cântând departe în dumbrava de frasini şi o vacă mugind pe islazul nostru.

— O poţi face?

— N-o s-o fac.

Tăcere din nou, după care tata a spus:

— Nu ai de ce să te temi, Orrec.

Glasul îi era blând. Mi-am muşcat buza şi mi-am încleştat mâinile.

— Nu mă tem, am spus.

— Pentru a-ţi controla darul, trebuie să-l foloseşti, a zis Canoc cu aceeaşi blândeţe care-mi slăbea hotărârea.

— N-o să-l folosesc.

— Atunci s-ar putea ca el să te folosească pe tine.

Cuvintele acelea au fost neaşteptate. Ce-mi spusese Gry despre a-ţi folosi darul şi a fi folosit de el? Nu-mi puteam aminti acum. Eram derutat, însă nu voiam s-o recunosc.

Am clătinat din cap.

Atunci, în cele din urmă, el s-a încruntat. Capul i s-a retras puţintel, de parcă ar fi înfruntat un oponent. Când a vorbit, bunătatea îi dispăruse din voce.

— Trebuie să-ţi arăţi darul, Orrec, a spus. Dacă nu mie, atunci altora. Nu ai de ales. A avea puterea înseamnă a sluji puterea. Tu vei fi brantor de Caspromant. Oamenii de-aici vor depinde de tine, aşa cum depind acum de mine. Trebuie să le arăţi că se pot bizui pe tine. Şi trebuie să înveţi cum să-ţi foloseşti darul, folosindu-l.

Am clătinat din cap.

După altă tăcere insuportabilă, el a vorbit aproape în şoaptă:

— Este vorba despre ucidere?

Nu ştiam dacă aşa era, dacă mă revoltam împotriva ideii că darul meu era de a ucide, de a distruge. Mă gândisem la asta, însă nu foarte clar, deşi îmi amintisem adesea, cu oroare îngreţoşată, şobolanul, vipera… Tot ce ştiam acum era că refuzam să fiu testat, refuzam să-mi pun la încercare puterea aceasta teribilă, refuzam s-o las să fie ceea ce era. Totuşi Canoc îmi oferise o ieşire şi am acceptat-o. Am încuviinţat din cap.

El a suspinat adânc, unicul său semn de dezamăgire sau nemulţumire, şi s-a întors. După aceea a scotocit prin buzunarul hainei şi a scos o sforicică. Purta întotdeauna asupra lui căpeţele de sfori pentru miile de utilizări dintr-o

gospodărie. A înnodat-o şi a aruncat-o pe pământ între noi. N-a spus nimic, ci s-a uitat la ea şi apoi la mine.

— Nu sunt un căţel, să fac giumbuşlucuri pentru dumneata! Am izbucnit cu glas puternic, ascuţit. Între noi s-a lăsat o tăcere teribilă, răsunătoare.

— Ascultă-mă, Orrec, a zis el. În Drummant, asta vei fi, dacă alegi să vezi lucrurile aşa. Dacă nu-ţi arăţi darul acolo, ce va crede şi ce va spune Ogge? Dacă refuzi să înveţi cum să-ţi foloseşti puterea, oamenii noştri nu vor avea spre cine să se întoarcă.

A inspirat adânc şi pentru un moment glasul i-a vibrat de mânie.

— Tu crezi că mie îmi place să omor şobolani? Ţi se pare că aş fi un terier?

S-a oprit, a privit într-o parte şi în cele din urmă a spus:

— Gândeşte-te la datoria ta. La datoria noastră. Gândeşte-te la asta şi, când înţelegi, vino la mine.

S-a aplecat şi a ridicat sfoara, a deznodat-o cu degetele, a pus-o înapoi în buzunar şi s-a îndepărtat, suind dealul către dumbrava de frasini.

Când îmi amintesc toate astea acum, mă gândesc la felul în care a recuperat sforicica aceea, fiindcă era rară şi nu trebuia irosită, şi aş putea plânge iarăşi; totuşi nu cu lacrimile de ruşine şi mânie pe care le-am vărsat când am coborât în ziua aceea prin vale.

Capitolul 8

După aceea, nimic n-a mai putut fi la fel între tata şi mine, fiindcă acum între noi se aflau cererea lui şi refuzul meu. Totuşi purtarea lui faţă de mine nu s-a schimbat. N-a revenit la subiect pentru câteva zile. Iar când a făcut-o, nu mi-a poruncit, ci m-a întrebat aproape nepăsător, într-o după-amiază când reveneam călări de la hotarul nostru de răsărit:

— Acum eşti gata să-ţi încerci puterea?

Însă neclintirea îmi crescuse în jur ca un zid, un foişor din piatră în care eram apărat de cererile lui, de întrebările lui, de propriile mele întrebări. Am răspuns prompt:

— Nu.

Probabil că răspunsul meu sec l-a luat prin surprindere. Nu a replicat nimic. Nu mi-a spus nimic, în timp ce am călărit spre casă. Nu mi-a spus nimic în tot restul zilei aceleia. Părea obosit şi încruntat. Mama a văzut asta şi probabil că a ghicit cauza.

În dimineaţa următoare m-a rugat să vin în odaia ei, sub pretextul definitivării hainei pe care mi-o croise. M-a pus să stau cu braţele întinse în lateral aidoma unei sperietori din paie şi, în timp ce-mi dădea ocol în genunchi, scoţând însăilăturile şi însemnând locurile pentru butoniere, mi-a spus, vorbind cu gura plină de ace:

— Tatăl tău este îngrijorat.

M-am strâmbat şi n-am spus nimic.

Ea a scos acele din gură şi s-a lăsat pe spate, aşezându-se pe călcâie.

— El zice că nu ştie motivul pentru care brantorul Ogge s-a purtat aşa cum a făcut-o. Să se invite aici şi să ne invite pe noi acolo, scăpând aluzii despre nepoata lui şi toate celelalte. Zice că între Drumm şi Caspro n-a existat niciodată vreo prietenie. I-am spus: „Mai bine mai târziu decât niciodată”. El însă scutură din cap. Îl îngrijorează.

Nu era ceea ce aşteptasem din partea ei şi m-a smuls din preocuparea de sine. N-am ştiut ce să spun, totuşi am căutat ceva înţelept şi liniştitor.

— Poate că-i din cauză că domeniile noastre se învecinează acum, a fost lucrul cel mai bun pe care am reuşit să-l zic.

— Cred că asta îl îngrijorează, a spus Melle.

Şi-a pus un ac de gămălie între buze, iar pe altul l-a înfipt în tivul hainei. Era o haină bărbătească din fetru negru, prima de acest fel pentru mine.

— De aceea, a urmat ea scoţând acul din gură şi retrăgându-se iarăşi pentru a aprecia rezultatul, voi fi foarte fericită când se va termina vizita asta!

Am simţit cum vinovăţia mă apasă, de parcă haina neagră ar fi fost făcută din plumb.

— Mamă, am rostit, tata vrea să exersez darul, desfiinţarea, iar eu nu vreau şi asta îl înfurie.

— Ştiu, a zis ea.

A continuat să ajusteze faldurile hainei, apoi s-a oprit şi a ridicat ochii spre mine, fiindcă ea stătea în genunchi, iar eu în picioare.

— În privinţa asta nu vă pot ajuta pe niciunul. Îţi dai seama, nu-i aşa, Orrec? Eu nu înţeleg darurile. Nu pot interveni. Nu pot nici să mă amestec între tine şi tatăl tău. Este greu, când vă văd pe amândoi nefericiţi. Îţi pot spune doar că ceea ce-ţi cere el este pentru binele tău şi pentru binele nostru, al tuturor. El nu ţi-ar cere asta dacă ar fi ceva rău. Ştii că aşa e…

Desigur, trebuia să-i ţină partea şi să-i ia apărarea. Era corect şi just, însă în acelaşi timp era incorect faţă de mine, era incorect că toată puterea trebuia să fie de partea lui, toate drepturile, toate motivele, că până şi ea trebuia să fie de partea lui… lăsându-mă singur, un băiat stupid şi încăpăţânat, incapabil să-mi folosesc propria putere, să-mi revendic dreptul, ori să-mi afirm motivele. Întrucât eu vedeam nedreptatea aceea, nu încercam nici măcar să vorbesc. Mă retrăgeam, în ruşinea mea furioasă, turnul meu de piatră, şi rămâneam mut înăuntru.

— Nu vrei să-ţi foloseşti puterea pentru că nu doreşti să faci rău altor făpturi? a întrebat ea, destul de sfios.

Era sfioasă până şi cu mine, smerită înaintea darului acesta straniu despre care ştia atât de puţine.

Nu i-am răspuns totuşi la întrebare. N-am încuviinţat din cap, n-am strâns din umeri şi nici n-am vorbit. Ea mi-a privit faţa, apoi a revenit cu atenţia la ceea ce lucra şi şi-a terminat treaba în tăcere. Mi-a scos de pe umeri haina pe jumătate însăilată, m-a strâns scurt, lipindu-mă de ea, m-a sărutat pe obraz şi m-a lăsat să plec.

În două rânduri după aceea Canoc m-a întrebat dacă nu doresc să-mi încerc darul. În două rânduri l-am refuzat în tăcere. A treia oară nu m-a mai întrebat, ci a spus:

— Orrec, acum trebuie să m-asculţi.

Am rămas tăcut. Nu eram departe de casă, însă în jurul nostru nu mai era nimeni. El nu mă pusese niciodată la încercare sau nu mă ruşinase în faţa altora.

— Spune-mi, de ce te temi?

Am rămas tăcut.

S-a întors cu faţa spre mine şi a venit aproape, cu ochii învăpăiaţi, cu atâta durere şi pasiune în glas, încât m-a lovit aidoma şfichiului unui bici:

— Te temi de puterea ta, sau te temi că n-ai puterea?

Am simţit că mi se opreşte răsuflarea şi am strigat:

— Nu mă tem!

— Atunci foloseşte-ţi darul! Acum! Loveşte orice!

Şi-a ridicat mâna dreaptă. Stânga îi era încleştată şi lăsată pe lângă corp.

— Nu! am rostit, tremurând şi dârdâind, cu ambele mâini strânse în pumni lângă piept, şi plecându-mi capul, deoarece nu puteam rezista fulgerelor din ochii lui.

L-am auzit întorcându-se şi plecând. L-am auzit coborând poteca, după care a intrat în curtea casei. N-am ridicat ochii. Am rămas uitându-mă fix la un smoculeţ de grozamă care tocmai înfrunzea în soarele de prier. L-am privit şi l-am gândit negru, mort, veştejit, însă n-am ridicat mâna, nici n-am folosit vocea sau voia. Doar l-am privit şi l-am văzut verde, viu, indiferent.

După aceea el nu mi-a mai cerut să-mi folosesc puterea. Totul a continuat ca de obicei. El mi-a vorbit aproape ca înainte. Nu a zâmbit, şi nici nu a râs, iar eu nu l-am putut privi în faţă.

M-am dus s-o văd pe Gry de câte ori am putut, călărind-o pe Dereşa fiindcă nu doream să întreb dacă pot lua noatenul. O căţea de vânătoare din Roddmant fătase o droaie de căţeluşi, nu mai puţin de paisprezece; fuseseră înţărcaţi de-acum, totuşi erau încă foarte caraghioşi şi prostuţi, iar noi ne jucam mult cu ei. Tocmai îl necăjeam pe unul, când Ternoc s-a oprit să ne urmărească.

— Poftim, a spus el, ia căţelul şi du-l cu tine acasă. Abia mai scăpăm şi noi de ei, iar Canoc a spus că şi-ar dori vreo doi câini. Aş zice că ăsta-i un căţelandru care promite.

Era cel mai frumos dintre toţi, negru ca noaptea şi cu pete cafenii. Am fost încântat.

— Ia-l pe Voinicel, a spus Gry. Este mult mai isteţ.

— Dar mie-mi place ăsta. Mă sărută de fiecare dată. Căţelul s-a conformat imediat, spălându-mă conştiincios pe faţă.

— Pupicel, a comentat Gry fără entuziasm.

— Nu, nu-i Pupicel! Este…

Am căutat un nume cât mai eroic şi l-am găsit.

— Este Hamneda!

Gry m-a privit nesigură şi stânjenită, dar nu m-a contrazis. L-am dus acasă pe căţelul negru şi cafeniu cu picioare lungi, ţinându-l într-un coşuleţ pe şa, iar pentru o vreme el mi-a fost mângâierea şi tovarăşul de joacă. Desigur însă, ar fi trebuit s-o fi ascultat pe Gry, care se pricepea la câinii ei aşa cum nimeni altul nu i-ar fi putut cunoaşte. Hamneda era în mod incurabil înapoiat şi emotiv. Nu numai că urina pe podea ca orice căţel, ci îşi făcea şi treaba mare peste tot şi oriunde îi venea, aşa că în scurt timp i-a fost interzis să mai intre în casă; s-a rănit din propria lui vină, se băga între picioarele cailor, ne-a omorât cea mai bună pisică din grajduri şi pe puii ei, l-a muşcat pe grădinar şi pe băieţelul bucătăresei şi i-a exasperat pe toţi, lătrând ascuţit şi schelălăind fără rost zi şi noapte,

înteţindu-şi lătrăturile când îl ţineam închis pentru a-l feri de necazuri. Nu-l puteai învăţa să facă, sau să nu facă, absolut nimic. După o jumătate de lună, îmi ajunsese până peste cap. Doream să scap de el, însă îmi era ruşine să-mi recunosc, chiar şi faţă de mine însumi, lipsa de loialitate faţă de nefericitul câine prostănac.

Alloc şi eu trebuia să mergem cu tata într-o dimineaţă la păşunile de sus, pentru a vedea cum mersese cu fătările de primăvară. Ca de obicei, tata îl călărea pe Gânsac, dar de data aceasta i-a spus lui Alloc s-o ia pe Dereşa, iar eu să călăresc noatenul. În dimineaţa aceea, privilegiul respectiv a fost mai degrabă îndoielnic. Gânsăcelul era în dispoziţie proastă. A scuturat întruna din cap, a fornăit, ţinându-şi răsuflarea, a dat din copite şi a încercat să muşte, s-a scuturat când l-am încălecat, a mers ba într-o parte, ba înapoi şi m-a pus în încurcătură în toate felurile. Tocmai când crezusem că reuşisem să-l stăpânesc, Hamneda a ţâşnit de undeva şi s-a repezit direct la noaten, lătrând, cu lesa ruptă fluturându-i în urmă. Am răcnit la el, când Gânsăcel s-a cabrat şi m-a dezechilibrat. Am izbutit să nu cad şi să-mi regăsesc echilibrul în şa, după care să înfrânez noatenul speriat, totul într-un vârtej agitat de gesturi. Când Gânsăcel s-a potolit în cele din urmă şi a rămas nemişcat, m-am uitat în jur după câine şi am văzut o grămăjoară negru-cafenie pe caldarâmul curţii.

— Ce s-a-ntâmplat? am întrebat.

De pe calul său, tata m-a privit.

— Nu ştii?

M-am holbat la Hamneda. Crezusem că îl strivise Gânsăcelul sub copite. Nu se vedea însă nici pic de sânge. Zăcea inform, parcă fără oase în trup. Un picior lung, negru-cafeniu, era întins moale, ca o bucată de funie. Am descălecat, dar nu m-am putut apropia de ceea ce zăcea pe caldarâm.

Am ridicat ochii spre tata şi am strigat:

— Chiar a trebuit să-l omori?

— Oare eu am făcut-o? a spus Canoc cu un glas care mi-a îngheţat sângele.

— Orrec, păi, tu ai fost, a zis Alloc apropiindu-se cu Dereşa. Este sigur – ţi-ai repezit mâna, ca să-l scapi pe cal de câinele ăsta prostănac!

— N-am făcut-o eu! am spus. Nu… nu l-am omorât eu!

— Ştii sigur dacă ai făcut-o sau nu? a întrebat Canoc, parcă aproape în batjocură.

— A fost exact ca atunci cu vipera, sigur că da, a zis Alloc. Un ochi iute!

Vocea îi era totuşi uşor nesigură sau nefericită. Oamenii apăruseră în curte, venind din casă ori de-afară, fiindcă auziseră hărmălaia, iar acum rămăseseră pe loc privind. Caii se foiau, dorind să se ţină cât mai departe de câinele mort. Gânsăcelul, pe care-l ţinusem din scurt cu dârlogii, tremura şi asuda, la fel ca mine. Brusc, m-am întors şi am vomitat, dar n-am lăsat dârlogul din mână. După ce m-am şters la gură şi mi-am recăpătat răsuflarea, am îndemnat noatenul către piatra de pe care încălecam şi am suit înapoi în şa. Abia dacă puteam vorbi, totuşi am spus:

— Mergem?

Şi am pornit spre păşunile de sus, călărind tot drumul în tăcere.

În seara aceea am întrebat unde îngropaseră câinele. Am mers în locul respectiv, dincolo de mormanele de bălegar, şi am rămas privind în gol. Nu puteam jeli prea mult după sărmanul Hamneda, dar mă încerca o suferinţă teribilă. Când m-am întors către casă în amurgul care înaintase mult, tata era pe potecă.

— Îmi pare rău de câinele tău, Orrec, a rostit el cu glasul lui grav şi scăzut.

Am încuviinţat din cap.

— Spune-mi un lucru: ai voit să-l distrugi?

— Nu, am spus, însă n-am vorbit plin de siguranţă, fiindcă nimic nu mai era de acum sigur sau clar pentru mine.

Urâsem câinele fiindcă era idiot, fiindcă speriase noatenul, însă nu voisem să-l ucid pentru asta, nu?

— Totuşi ai făcut-o.

— Fără s-o fi intenţionat?

— N-ai ştiut că-ţi foloseşti darul?

— Nu!

El se întorsese ca să meargă alături de mine şi am pornit tăcuţi spre casă. Amurgul primăverii era dulce şi răcoros. Luceafărul serii atârna în apus, în apropiere de luna nouă.

— Sunt precum Caddard? am întrebat în şoaptă.

Tata nu s-a grăbit să-mi răspundă.

— Trebuie să încerci să înveţi cum să foloseşti darul, cum să-l controlezi, mi-a spus.

— Nu pot. Tată, atunci când încerc să-l folosesc, nu se-ntâmplă nimic! Am încercat şi-am încercat… Doar atunci când nu-ncerc… Când este ceva ca o viperă… sau ca azi… şi nu se pare că aş face ceva… atunci se-ntâmplă, pur şi simplu…

Cuvintele au ieşit toate odată, în năvală, pietrele foişorului s-au prăbuşit, bubuind, în jurul meu.

Canoc n-a răspuns, ci a scos numai un sunet slab, ca o mustrare de conştiinţă. Şi-a pus mâna uşor pe umărul meu, în timp ce mergeam. Când ne-am apropiat de poartă, a zis:

— Este ceea ce se numeşte „darul neîmblânzit”.

— „Neîmblânzit”?

— Un dar care nu-i controlat de voinţă.

— Şi este periculos?

El a încuviinţat din cap.

— Şi ce… ce se face-n privinţa lui?

— Ai răbdare, mi-a spus şi mi-a atins iarăşi umărul pentru o clipită. Fii curajos, Orrec. Vom afla ce trebuie să facem.

A fost o uşurare să ştiu că tata nu era furios pe mine şi să fiu eliberat de rezistenţa mânioasă faţă de el care exista în adâncul meu; totuşi spusele lui erau îndeajuns de înspăimântătoare pentru a mă perpeli tulburat în noaptea aceea. Dimineaţă, când m-a chemat să vin cu el, m-am conformat prompt. Dacă exista ceva ce să pot face, atunci aveam s-o fac.

În dimineaţa aceea, tata a fost tăcut şi încruntat. M-am gândit, desigur, că totul avea legătură cu mine, însă pe când mergeam spre valea Pârâului-frasinilor, a rostit:

— În zori a venit Dorec. A spus că lipsesc două juninci albe.

Junincile acelea erau din vechea prăsilă Rodd, trei animale frumoase pentru care Canoc dăduse la schimb o bucată mare de pădure bună la hotarul nostru cu Roddmant. El spera să refacă în Caspromant o cireadă din prăsila aceea. În ultima lună, cele trei păscuseră pe un izlaz cu iarbă grasă, la marginea de miazăzi a domeniului, lângă păşunea oilor. O servă şi fiul ei, a căror colibă se afla în apropierea izlazului, se îngrijeau de ele şi de cinci-şase vaci de lapte pe care le ţineau acolo.

— Au găsit vreo gaură în gard? am întrebat.

Tata a clătinat din cap.

Junincile erau bunul nostru cel mai de preţ, după Gânsac, Dereşă şi Gânsăcel, şi după pământuri în sine. Pierderea a două dintre ele ar fi fost o lovitură grea pentru speranţele lui Canoc.

— Mergem să le căutăm?

El a încuviinţat scurt.

— Azi.

— Este posibil să fi suit pe Pripor…

— În niciun caz n-ar fi făcut-o singure.

— Crezi…

N-am continuat. Dacă junincile fuseseră furate, existau prea mulţi hoţi potenţiali. Cei mai suspecţi, în partea aceea a domeniului, ar fi fost Drumm sau unii dintre oamenii săi. În acelaşi timp însă, speculaţiile despre furtul de vite erau riscante. Dihonii încheiate prin omoruri porniseră de la un cuvânt neglijent aruncat, nici măcar de la o acuzaţie. Deşi tata şi eu eram singuri, obiceiul discreţiei în aceste privinţe era adânc înrădăcinat. Niciunul dintre noi n-a mai spus nimic.

Am ajuns în acelaşi loc în care ne opriserăm cu zile în urmă, când îl înfruntaserăm întâia dată. El a rostit:

— Vrei să…

Apoi s-a oprit, terminându-şi întrebarea printr-o uitătură aproape rugătoare către mine. Am aprobat în tăcere.

Am privit în jur. Panta dealului se ridica lin, ierboasă şi pietroasă, ascunzând costişele mai înalte de deasupra. Un frasin micuţ îşi înfipsese rădăcinile în apropierea potecii şi se străduia să crească acolo, pitic şi subţiratic, dar scoţându-şi cu bravură mugurii frunzelor. Mi-am desprins ochii de la el. În faţa noastră, mai sus, lângă potecă, era un muşuroi de furnici. Era încă dimineaţă şi furnicile mari, negru-roşietice, continuau să se reverse înăuntru şi afară prin deschiderea din vârf, formând şiruri şi grăbindu-se la treburile lor. Era un muşuroi mare, o movilă de pământ înaltă de peste treizeci de centimetri. Văzusem resturile unor asemenea aşezări ale insectelor şi-mi puteam imagina tunelurile de dedesubt, galeriile şi pasajele complexe, arhitectura întunecoasă. În clipa aceea, fără a-mi lăsa timp să gândesc, am întins mâna stângă, am privit fix muşuroiul şi răsuflarea mi-a răbufnit de pe buze într-un sunet ascuţit, când am lovit cu toată voinţa mea, pentru a-l desfiinţa, desface, distruge.

Am văzut iarba verde sub razele soarelui, frasinul pitic, muşuroiul cafeniu, furnicile negru-roşietice ieşind şi intrând grăbite prin gura-i strâmtă, plecând şi venind în coloane dezordonate prin iarbă şi peste cărare.

Tata stătea îndărătul meu. Nu m-am întors. I-am auzit tăcerea. N-o puteam suporta.

Într-un acces de frustrare, am închis ochii strâns, dorindu-mi să nu mai văd niciodată locul acesta, furnicile, iarba, poteca, lumina soarelui…

Am deschis ochii şi am văzut firele de iarbă răsucindu-se şi înnegrindu-se, furnicile oprindu-se şi sfrijindu-se în nimicnicie, muşuroiul lor prăbuşindu-se în caverne prăfoase. Solul a părut să se zvârcolească şi să clocotească înaintea mea, în sus pe costişă, răpăind, pârâind şi trosnind, şi ceva care stătea în faţa mea s-a cutremurat, s-a contorsionat şi a devenit negru. Continuam să ţin întinsă mâna stângă, rigidă, indicând drept înainte. Am încleştat-o şi mi-am adus ambele palme peste faţă.

— Opreşte! Opreşte! am urlat.

Mâinile tatei erau pe umerii mei. M-a strâns, lipindu-mă de el.

— Gata, a spus, gata. S-a terminat, Orrec. S-a terminat.

L-am simţit cum tremura, ca şi mine, iar răsuflarea îi era întretăiată.

Când mi-am desprins mâinile de pe ochi, am întors capul imediat, îngrozit de ceea ce văzusem. Jumătate din costişa dealului din faţa noastră părea că fusese măturată de un vârtej de foc – era pârjolită, distrusă –, doar o mână de pietricele colţuroase pe pământul mort. Frasinul era un ciot carbonizat şi despicat.

M-am răsucit şi mi-am ascuns faţa în pieptul tatei.

— Am crezut că erai dumneata, am crezut că dumneata stăteai acolo!

— Ce este, fiule?

Era foarte blând, îşi ţinea mâinile pe mine aşa cum ar fi făcut cu un mânz speriat, şi-mi vorbea încetişor.

— Te-aş fi omorât!… Însă n-am făcut-o, n-am vrut! N-am făcut-o. Am făcut-o, dar n-a fost cu voia mea! Ce pot face?

— Ascultă-mă, Orrec, ascultă-mă. Nu te speria. N-o să-ţi mai cer…

— Zadarnic! Nu-l pot controla! N-o pot face atunci când vreau, iar când nu vreau… atunci o fac! Nu cutez să mă uit la dumneata! Nu cutez să mă uit la nimic! Dac-aş… dac-aş…

N-am mai putut însă continua. M-am prăbuşit pe pământ, paralizat de teroare şi disperare.

Canoc s-a aşezat în ţărâna potecii, lângă mine, şi m-a lăsat să-mi revin singur.

În cele din urmă, m-am ridicat în capul oaselor. Am spus:

— Sunt precum Caddard.

Era o afirmaţie şi o întrebare.

— Poate… a zis tata, poate aşa cum a fost Caddard în copilărie. Nu aşa cum a fost când şi-a ucis soţia. Atunci înnebunise. Însă în copilărie, darul lui a fost într-adevăr neîmblânzit. Nu-l controla.

— L-au legat la ochi, am zis, până a învăţat cum să-l controleze. M-ai putea lega la ochi.

După ce am rostit cuvintele acelea, mi s-au părut nişte prostii şi am dorit să le dezic. Am ridicat însă capul şi am privit costişa dealului din faţa mea, o fâşie lată de iarbă moartă şi tufişuri veştejite, colb şi pietre sfărâmate, o ruină informă. Toate lucrurile vii care existaseră acolo muriseră. Toate formele delicate, coerente şi complexe ale lucrurilor care existaseră acolo fuseseră distruse. Frasinul era un ciot hidos, fără ramuri. Eu o făcusem şi nu ştiusem c-o făcusem. Nu voisem s-o fac, totuşi o făcusem. Fusesem mânios…

Am închis iarăşi ochii.

— Ar fi cel mai bine, am spus.

Poate că-n sufletul meu existase o brumă de speranţă că tata va avea un plan diferit, mai bun. Însă, după un răstimp îndelungat, şi cu glas scăzut, ca şi cum ar fi fost ruşinat că asta era tot ce putea spune, el a zis:

— Poate, pentru o vreme.

Capitolul 9

Niciunul dintre noi nu era pregătit să facă lucrul despre care vorbiserăm, ba nu era nici pregătit să se gândească la el deocamdată. Aveam de rezolvat chestiunea junincilor, rătăcite sau furate. Desigur, eu doream să călăresc alături de tata pentru a le căuta, iar el dorea să-l însoţesc. Aşa că ne-am întors la Casa-de-piatră, i-am luat pe Alloc şi alţi doi tineri şi am pornit fără să mai rostim vreun cuvânt despre cele petrecute lângă Pârâul-frasinilor.

Însă pe toată durata zilei aceleia lungi, la răstimpuri, m-am uitat la vâlcelele verzi, la sălciile din lungul apei, la troscotul înflorit şi la primele flori galbene ale arbuştilor de mătură-verde, apoi în sus la culorile albastru şi maro ale dealurilor înalte, căutând junincile, dar în acelaşi timp temându-mă să privesc, temându-mă să mă uit prea intens, pentru a nu vedea cum iarba se înnegreşte şi copacii se chircesc într-o flacără invizibilă. După aceea îmi feream ochii, îi plecam, îmi încleştam mâna stângă pe lângă trup şi strângeam din pleoape pentru o clipă, încercând să nu mă gândesc la nimic, să nu văd nimic.

A fost o zi obositoare şi lipsită de roade. Bătrâna care fusese însărcinată cu paza junincilor a fost atât de îngrozită de furia lui Canoc, încât n-a putut să ne spună absolut nimic care să ne fie de ajutor. Fiul ei, care ar fi trebuit să le păzească în izlazul de lângă Drummant, suise în munţi să vâneze iepuri. Nu am găsit nicio spărtură în garduri, prin care să fi ieşit vitele, dar gardurile acelea erau vechi, din pietre cu nuiele deasupra, care puteau fi scoase cu uşurinţă şi apoi puse la loc de nişte hoţi care şi-ar fi acoperit urmele. Sau poate că junincile, încă tinere şi aventuroase, porniseră pur şi simplu în sus printr-o văiugă, iar acum păşteau liniştite undeva pe versanţii uriaşi şi cutaţi ai Priporului de Răsărit. În cazul acela însă era curios faptul că una dintre ele rămăsese în urmă. Vitele se urmează între ele. Viţica frumoasă care rămăsese, închisă acum, prea târziu, în ocol, mugea jalnic la răstimpuri, chemându-şi prietenele.

Alloc, vărul său Dorec şi fiul bătrânei au fost lăsaţi să caute pe costişele de sus, iar eu şi tata am pornit spre casă pe un drum ocolitor care mergea în lungul hotarului nostru cu Drummant, uitându-ne mereu după vitele albe. Pe când călăream, ori de câte ori ajungeam pe o înălţime, scrutam terenul hăt departe către apus, atent după juninci, dar în acelaşi timp mă întrebam cum ar fi fost să nu pot face asta: să nu fiu în stare să privesc, deoarece aş fi văzut doar negru, indiferent cum aş fi privit. La ce aş mai fi fost bun atunci? În loc să-mi ajut tatăl, aş fi fost o povară pentru el. Gândul acela mă apăsa greu. Am început să mă gândesc la lucruri pe care n-aş fi fost în stare să le fac, după care am început să mă gândesc la lucruri pe care n-aş fi fost în stare să le văd, şi m-am gândit la ele unul câte unul: colina aceasta, copacul acela… Coama cenuşie şi rotunjită a Muntelui Airn. Norul de deasupra ei. Amurgul care se strângea în jurul Casei-de-piatră, pe când călăream prin vâlcea. Lumina galbenă palidă dintr-o fereastră. Urechile Dereşei din faţa mea, care se răsuceau şi tremurau. Ochiul negru-strălucitor al Gânsăcelului sub şuviţa lui roşcată de pe frunte. Faţa mamei. Opalul mic pe care-l purta pe un lanţ de argint. Am văzut şi m-am gândit la fiecare lucru în mod separat, de fiecare dată cu o durere ascuţită şi pătrunzătoare, deoarece toate junghiurile acelea micuţe, deşi erau nenumărate, erau totuşi mai uşor de suportat decât durerea unică şi imensă a înţelegerii că nu trebuia să văd nimic, că trebuia să nu văd nimic, că trebuia să fiu orb.

Eram amândoi foarte obosiţi şi m-am gândit că poate va trece încă o noapte fără să spunem nimic, că poate Canoc va amâna totul până dimineaţă (şi ce va mai însemna dimineaţa, când nu voi putea vedea lumina deasupra dealurilor?). Însă după cină, pe care am luat-o într-o tăcere ostenită, el i-a spus mamei că trebuie să stăm de vorbă şi am suit toţi în odaia ei din turn, unde fusese aprins focul. Ziua fusese senină, totuşi rece, sfârşit vântos de prier, şi noaptea era friguroasă. Simţeam plăcut căldura focului pe picioare şi pe faţă. M-am gândit că aşa voi simţi când nu voi putea vedea focul.

Tata şi mama au vorbit despre junincile dispărute. Eu m-am uitat la foc, care se învăpăia şi se micşora, şi tihna aceea de istovire care pusese stăpânire pe mine pentru un minut a pierit. Încet-încet, inima mi s-a umplut de o furie uriaşă faţă de nedreptatea care se abătuse asupra mea. N-o puteam suporta, n-aveam s-o îndur. N-aveam să mă orbesc, fiindcă tata se temea de mine! Focul a sărit în sus pe o crenguţă uscată, trosnind şi scânteind, iar eu mi-am ţinut răsuflarea şi m-am întors către ei, către el.

Stătea în scaunul de lemn. Mama stătea alături, pe scăunaşul cu picioare încrucişate care-i plăcea tare mult; mâna ei era aşezată peste mâna lui, pe genunchiul lui. În lumina azvârlită de flăcări, feţele lor erau adumbrite, delicate, misterioase. Mâna mea stângă era ridicată, îndreptată spre el, tremurătoare. Am văzut asta şi am văzut cum frasinul de pe dealul de deasupra pârâului se chirceşte, iar ramurile i se înnegresc, şi mi-am trântit ambele palme peste ochi, cu putere, apăsând tare, astfel încât să nu pot vedea, astfel încât să nu pot vedea nimic altceva decât pâclele colorate din întuneric pe care le zăreşti atunci când îţi apeşi ochii cu putere.

— Ce este, Orrec?

Glasul mamei.

— Spune-i, tată!

Şovăitor, cu trudă, el a început să-i spună ce se întâmplase. Nu a povestit în ordine, şi nici clar, aşa că m-a enervat cu nepriceperea lui.

— Spune-i ce s-a-ntâmplat cu Hamneda, spune-i ce s-a-ntâmplat lângă Pârâul-frasinilor! am poruncit, apăsându-mi mâinile peste ochi, strângându-i şi mai tare, când m-a cuprins din nou mânia groaznică.

De ce nu putea spune pur şi simplu? Amesteca totul şi o lua iarăşi de la început şi părea incapabil să ajungă la final, să spună la ce dusese totul. Mama abia dacă vorbea, străduindu-se să descifreze ceva din dezordinea şi suferinţa aceea.

— Însă acest dar neîmblânzit…? a întrebat ea în cele din urmă.

Canoc a şovăit din nou, de aceea am intervenit:

— Înseamnă că am puterea desfiinţării, însă că nu am nicio putere asupra ei. N-o pot folosi când doresc, totuşi o folosesc când nu doresc. V-aş putea omorî pe amândoi, dacă m-aş uita la voi acum.

S-a făcut tăcere, după care mama a rostit, împotrivindu-se, indignată:

— Cu siguranţă însă că…

— Nu, a zis tata. Orrec spune adevărul.

— Totuşi tu l-ai educat, l-ai învăţat, ani la rând, încă de când era prunc!

Protestele ei n-au făcut decât să-mi ascută durerea şi furia.

— Zadarnic, am spus. Sunt aidoma câinelui. Aidoma lui Hamneda. El nu putea să-nveţe. Era inutil. Şi periculos. Cel mai bine a fost să fie omorât.

— Orrec!

— Puterea însăşi, a spus Canoc, nu Orrec, ci puterea lui… darul lui. El n-o poate folosi, totuşi ea îl poate folosi. Este periculos, aşa cum spune chiar el. Pentru el, pentru noi, pentru toţi. Cu timpul va învăţa s-o controleze. Este un dar măreţ, el este tânăr, cu timpul… însă deocamdată, deocamdată, trebuie să-i fie luat.

— Cum?

Glasul mamei era un firicel.

— Să fie legat la ochi.

— Legat la ochi!

— Ochiul acoperit nu are putere.

— Dar să fie legat la ochi… Vrei să zici când iese din casă… Când este cu alţi oameni…

— Nu, a zis Canoc, iar eu am zis:

— Nu. Tot timpul. Până ce ştiu că nu voi răni pe cineva ori că voi omorî pe cineva fără măcar să-mi dau seama c-o fac, decât după ce s-a petrecut, când făpturile acelea sunt moarte, când zac ca un sac cu carne tocată. N-o să mai fac asta. N-o s-o mai fac niciodată. Niciodată.

Am stat acolo, lângă vatră, cu palmele apăsate pe ochi, gârbovit, simţind că mi se face rău, rău de tot, şi că mă ia ameţeala în bezna aceea.

— Acoperiţi-mi ochii acum, am spus. Faceţi-o acum.

Nu-mi mai amintesc dacă Melle a protestat şi Canoc a mai insistat. Îmi amintesc doar propria-mi agonie. Şi uşurarea, în cele din urmă, când tata a venit la mine, în locul de lângă vatră unde mă ghemuisem, mi-a desprins cu blândeţe palmele de pe faţă, mi-a trecut o ţesătură peste ochi şi mi-a legat-o la spate. Era neagră. Am văzut-o înainte de a o înnoda, ultimul lucru pe care l-am văzut: lumina focului şi o fâşie de ţesătură neagră în mâinile tatei.

După aceea am căpătat întunericul.

Şi am simţit căldura flăcărilor nevăzute, aşa cum îmi imaginasem că va fi.

Mama plângea, încetişor, încercând să nu mă lase s-o aud plângând, însă orbii au urechi ascuţite. Eu nu eram încercat de dorinţa de a plânge. Vărsasem destule lacrimi. Eram foarte obosit. Vocile lor murmurau. Focul trosnea încetişor. Prin bezna caldă am auzit-o pe mama spunând:

— Adoarme…

Şi am adormit.

Probabil că tata m-a purtat în pat ca pe un copil.

Când m-am trezit era întuneric şi m-am sculat în capul oaselor, pentru a vedea dacă prin fereastra mea nu se vedeau zorile, dar n-am putut vedea fereastra şi m-am întrebat dacă nu cumva nori grei acoperiseră stelele. Apoi am auzit păsările cântând înaintea răsăritului soarelui şi am ridicat palmele la legătura de peste ochi.

• • •

Este straniu să te orbeşti singur. Îl întrebasem pe Canoc ce era „voia”, ce însemna să voieşti ceva. Acum am învăţat ce însemna.

Să trişezi, să priveşti, o uitătură, doar o uitătură – desigur, ispitele erau nesfârşite. Toţi paşii, toate acţiunile, care acum erau atât de imens de dificile şi complicate şi stângace, puteau deveni uşoare şi fireşti, în mod atât de uşor şi atât de firesc. Ajunge doar să ridici legătura de pe

ochi, doar pentru o clipă, doar de pe un ochi, doar să arunci o căutătură…

N-am ridicat legătura, însă ea mi-a lunecat de câteva ori şi ochii mi-au orbit sub strălucirea zilei de afară înainte de a-i fi putut închide. Am învăţat să aplicăm petice moi peste pleoape înainte de a-mi lega ţesătura în jurul capului; atunci nu mai trebuia să fie înnodată atât de dureros de strâns. Şi eram ferit de a vedea.

Aşa m-am simţit: ferit. A învăţa să fii orb era într-adevăr bizar şi dificil, totuşi nu m-am oprit. Cu cât eram mai nemulţumit de neajutorarea şi plictiseala lipsei de vedere, şi cu cât mă înfuriam mai mult pe legătura de pe ochi, cu atât mă temeam mai mult s-o ridic. Ea mă salva de la oroarea de a distruge ceea ce nu intenţionam să distrug. Cât timp o purtam, nu puteam omorî ceea ce iubeam. Îmi aminteam ce făcuseră teama şi mânia mea. Îmi aminteam momentul în care crezusem că-l distrusesem pe tata. Dacă nu puteam învăţa să-mi folosesc puterea, atunci puteam învăţa cum să n-o folosesc.

Asta voiam să fac, fiindcă numai aşa putea acţiona voia mea. Numai prin constrângerea aceasta m-aş fi putut bucura de libertate.

În prima zi a orbirii mele, am bâjbâit prin holul de intrare în Casa-de-piatră şi am pipăit în lungul pereţilor, până ce mâinile mi-au găsit toiagul lui Caddard cel Orb. Nu-l privisem de mulţi ani. Jocul din copilărie, când îl atingeam tocmai fiindcă n-ar fi trebuit să-l ating, se petrecuse în urmă cu jumătate din viaţa mea. Ţineam însă minte unde se afla şi ştiam că acum aveam dreptul la el.

Era prea înalt pentru mine şi stânjenitor de greoi, dar îmi plăcea senzaţia mătăsoasă a lemnului tocit din locul în care-l prinsesem, ceva mai sus decât aş fi ajuns în mod firesc. L-am întins, l-am mişcat dintr-o parte în alta pe podea, am ciocănit cu vârful lui în perete. M-a călăuzit prin hol. După aceea l-am purtat adesea când ieşeam afară. În casă mă descurcam mai bine folosindu-mi mâinile pentru a-mi pipăi drumul. Afară însă toiagul îmi transmitea o anumită linişte. Era o armă. Dacă aş fi fost ameninţat, aş fi

putut riposta cu el. Nu să izbesc cu puterea hidoasă a darului meu, ci printr-o lovitură directă, un simplu răspuns de apărare. Lipsit de vedere, mă simţeam permanent vulnerabil, ştiind că oricine ar fi putut să râdă de mine ori să mă rănească. Bastonul greu din mâna mea compensa sentimentul acela, parţial.

La început, mama n-a însemnat pentru mine mângâierea care fusese dintotdeauna. Către tata m-am întors pentru aprobare şi susţinere neşovăitoare. Mama nu putea fi de acord, nu putea crede că ceea ce făceam era corect şi necesar. Pentru ea era ceva monstruos, rezultatul unor puteri sau credinţe monstruoase, nefireşti.

— Îţi poţi scoate legătura când eşti cu mine, Orrec, mi-a spus.

— Mamă, nu pot.

— Este o prostie să-ţi fie frică. Este o copilărie. N-o să-mi faci niciodată vreun rău. Ştiu asta. Poart-o afară, dacă este nevoie, dar nu aici, cu mine. Vreau să-ţi văd ochii, fiule!

— Mamă, nu pot.

Asta era tot ce puteam spune. Trebuia s-o repet mereu şi mereu, fiindcă ea încerca să mă ademenească şi să mă convingă. Ea nu văzuse moartea lui Hamneda; nu mersese niciodată în lungul Pârâului-frasinilor, ca să vadă costişa aceea de deal înspăimântătoare, devastată. M-am gândit să-i cer să se ducă acolo, însă n-am putut-o face. Nu aveam să-i răspund la argumente.

În cele din urmă, mi-a vorbit cu amărăciune adevărată:

— Asta-i superstiţie ignorantă. Mi-e ruşine pentru tine, Orrec. Crezusem că te-am învăţat mai bine. Crezi că o cârpă legată peste ochi te va împiedica să faci rău, dacă răul există în inima ta? Iar dacă în inima ta există bine, cum vei mai face bine acum? „Vei opri vântul cu un zid de iarbă, ori valul, spunându-i să stea?”

În disperarea ei, revenise la liturghiile din Bendraman, pe care le învăţase în copilărie în casa tatălui ei.

Iar când mi-am păstrat fermitatea, a spus:

— Să ard atunci cartea pe care-am făcut-o pentru tine? Acum nu-ţi mai slujeşte la nimic. N-o doreşti. Ţi-ai închis ochii – ţi-ai închis mintea.

Asta m-a făcut să izbucnesc:

— Nu-i pentru vecie, mamă!

Nu-mi plăcea să mă gândesc ori să vorbesc despre orice termene legate de orbirea mea, despre o zi în care aş putea să văd din nou: nu cutezam să mi-o închipui, fiindcă nu-mi puteam imagina ce ar fi îngăduit vederea mea şi mă temeam de false speranţe. Însă ameninţarea ei şi durerea mea mi-au smuls cuvintele acelea.

— Cât va dura atunci?

— Nu ştiu. Până-nvăţ…

N-am ştiut totuşi ce să spun. Cum aveam să învăţ un dar pe care nu-l puteam folosi? Nu încercasem să fac asta toată viaţa?

— Ai învăţat tot ce te-a putut învăţa tatăl tău, a zis ea. Ai învăţat chiar prea bine.

După aceea s-a ridicat şi m-a părăsit fără alte cuvinte. Am auzit foşnetul moale, când şi-a aruncat şalul peste umeri, apoi paşii îndepărtându-se pe hol.

Mama nu era un om cu temperament inflexibil, care să ţină multă vreme asemenea supărare. În seara aceea, când ne-am urat „noapte bună”, i-am auzit în glas surâsul dulce-melancolic, când mi-a şoptit:

— N-o să-ţi ard cartea, dragul meu fiu. Şi nici legătura de peste ochi.

Iar din clipa aceea nu m-a mai rugat şi nici n-a protestat, ci mi-a luat orbirea ca atare şi m-a ajutat cum a putut.

Am descoperit că modul cel mai bun de a fi orb era să încerc să mă comport ca şi cum aş fi văzut: nu să înaintez încetişor şi să-mi pipăi drumul, ci să păşesc rapid, să mă lovesc cu faţa de perete, dacă întâlneam un perete, şi să cad, dacă era să cad. Am învăţat traseele prin casă şi prin curţi şi le-am urmat, totuşi le-am utilizat în mod liber, ieşind afară de câte ori puteam. Îi puneam şaua şi o încălecam pe buna Dereşă, care era răbdătoare cu bâjbâielile mele, aşa cum fusese răbdătoare cu ele pe când aveam cinci ani,

după care o încălecam şi o lăsam să mă ducă acolo unde dorea ea. Odată suit în şa şi ieşit dintre ecourile zidurilor curţii grajdului, nu mai exista absolut nimic care să mă călăuzească; din câte ştiam, puteam să fi fost la fel de bine pe costişa dealului, pe munte, ori pe Lună. Dereşa însă ştia unde eram şi mai ştia de asemenea că nu eram călăreţul netemător şi nechibzuit care fusesem. Avea grijă de mine şi mă aducea acasă.

— Vreau să merg la Roddmant, am spus după ce ochii îmi fuseseră pecetluiţi de o jumătate de lună sau mai mult. Vreau s-o rog pe Gry să-mi dea un câine.

Trebuise să-mi adun toată hotărârea pentru a spune asta, întrucât sărmanul Hamneda şi lucrul oribil pe care-l făcusem din el îmi rămăseseră în minte ca arse cu fierul roşu. Totuşi gândul de a avea un câine care să mă ajute în orbirea mea îmi venise în seara trecută şi ştiam că era o idee bună. Şi tânjeam să vorbesc cu Gry.

— Un câine, a repetat Canoc surprins, însă Melle a înţeles imediat şi a rostit:

— Asta-i o idee bună. O să merg…

Am ştiut că fusese gata să spună că va merge la Roddmant în numele meu (deşi nu era o călăreaţă prea bună şi era sfioasă chiar şi cu Dereşa), dar ea a zis:

— O să merg cu tine, dacă vrei.

— Putem merge mâine?

— Mai amână niţel, a spus Canoc. Este vremea să ne pregătim să plecăm la Drummant.

În vâltoarea tuturor celor care mi se întâmplaseră, uitasem complet de brantorul Ogge şi de invitaţia lui. Reamintirea acestui fapt n-a fost deloc bine-venită.

— Nu pot merge acum! am spus.

— Poţi, a zis tata.

— De ce trebuie să meargă el? De ce trebuie să mergem noi? a întrebat mama.

— Am spus care-i miza. (Glasul lui Canoc era aspru.) Posibilitatea de armistiţiu, dacă nu de prietenie. Şi oferta, poate, a unei juruinţe.

— Însă acum Drumm nu va dori să-şi juruiască nepoata după Orrec!

— Crezi asta? Când ştie că Orrec poate ucide dintr-o privire? Când ştie că darul lui este atât de puternic, încât trebuie să-şi pecetluiască ochii pentru a-şi cruţa inamicii? Oho, va fi bucuros s-o ceară şi va fi bucuros să capete ce vom alege noi să-i dăm! Nu-nţelegi asta?

Până atunci nu auzisem niciodată tonul acela de triumf crud, sălbatic, în vocea tatei. M-a cutremurat în chip ciudat. M-a deşteptat.

Pentru prima dată am înţeles că legătura de pe ochii mei mă făcea nu numai vulnerabil, ci şi ameninţător. Puterea îmi era atât de mare, încât nu putea fi eliberată, ci trebuia frânată. Dacă îmi despecetluiam ochii… eu însumi deveneam, ca toiagul lui Caddard, o armă.

Şi tot în momentul acela am priceput motivul pentru care atât de mulţi oameni din casă şi de pe domeniu mă tratau aşa cum o făcuseră din clipa în care îmi fuseseră acoperiţi ochii, vorbindu-mi cu un respect stânjenit, nu cu vechea camaraderie destinsă, amuţind când mă apropiam de ei, strecurându-se pe lângă mine, ca şi cum ar fi sperat că nu-i puteam auzi. Crezusem că mă evitau şi mă dispreţuiau fiindcă eram orb. Nu mă gândisem că se temeau de mine, pentru că ştiau cauza pentru care eram orb.

Într-adevăr, aşa cum aveam să aflu, povestea crescuse pe măsură ce fusese povestită, şi eu căpătasem o reputaţie sinistră pentru tot soiul de isprăvi. Distrusesem o haită de câini sălbatici, făcându-i să plesnească aidoma unor băşici ale udului prea pline. Curăţasem şerpii veninoşi din tot Caspromantul, prin simpla plimbare a ochilor peste dealuri. Aruncasem o uitătură către căsuţa bătrânului Ubbro şi în aceeaşi seară acesta paralizase şi-şi pierduse graiul, iar aceea nu fusese o pedeapsă, ci numai darul neîmblânzit care lovise fără motiv. Când plecasem în căutarea junincilor albe dispărute, le distrusesem în clipa în care le văzusem, din nou împotriva propriei mele voinţe. Şi astfel, temându-mă de puterea aceasta teribilă şi accidentală, mă orbisem singur – sau Canoc mă orbise –, deşi alţii spuneau că nu,

doar îmi pecetluisem ochii cu o legătură. Dacă cineva nu credea istoriile acelea, era dus să vadă costişa de deal distrusă de deasupra Pârâului-frasinilor, copacul mort, oscioarele fărâmate ale cârtiţelor şi şoarecilor din locul acela pustiit, bolovanii sfărâmaţi şi pietrele crăpate.

Nu ştiam istoriile acelea pe-atunci, totuşi începusem să înţeleg că deţineam o putere nouă, care se manifesta nu prin acţiuni, ci prin cuvinte – prin notorietate.

— Vom merge la Drummant, a spus tata. Este timpul. Poimâine. Dacă pornim devreme, putem ajunge acolo înainte de căderea nopţii. Ia-ţi rochia roşie, Melle. Vreau ca Drumm să vadă darul pe care mi l-a dat.

— Vai, vai, a răspuns mama. Cât timp va trebui să stăm?

— Cinci-şase zile, cred.

— Vai, vai. Ce i-aş putea duce soţiei brantorului? Trebuie să am un cadou pentru ea.

— Nu este necesar.

— Ba da, a zis mama.

— Atunci, un coş cu ceva din bucătărie?

— Nu, a făcut mama. La momentul acesta din an nu există nimic.

— Un coş cu pui, am propus.

De dimineaţă, mama mă dusese în curtea orătăniilor, pentru a mă lăsa să ating puii care tocmai ieşiseră din găoace; mi-i pusese în palme, piuitori, calzi, aproape fără greutate, pufoşi, uşor înţepători.

— Asta-i! a spus ea.

Iar când am plecat la drum peste două zile, dis-de-dimineaţă, ea ţinea pe şa un coş plin cu piuitori. Eu purtam kiltul şi haina cea nouă, haina mea de bărbat.

Deoarece trebuia s-o călăresc pe Dereşa, mama era pe Gânsac, un cal în care puteai avea deplină încredere, deşi înălţimea şi dimensiunile lui o speriau. Tata călărea noatenul. Lăsase în seama mea şi a lui Alloc o mare parte din dresajul şi pregătirea Gânsăcelului, dar când îl vedeai călărindu-l pe Gânsăcel, îţi dădeai seama că el şi noatenul erau făcuţi unul pentru celălalt, frumoşi, nervoşi, mândri şi temerari. Îmi doream să-l fi putut vedea, în dimineaţa

aceea. Tânjeam să-l văd. Am încălecat-o însă pe buna Dereşa şi am lăsat-o să mă poarte înainte în întuneric.

Capitolul 10

A fost ciudat şi obositor să călăresc toată ziua fără să văd nimic din meleagurile prin care treceam, să percep doar sunetele copitelor pe solul moale sau stâncos, scârţâiturile şeilor, izul de sudoare cabalină şi mirosul florilor, atingerea vântului, ghicind care trebuia să fie drumul după umbletul Dereşei. Neputând fi pregătit pentru o schimbare, o poticneală, o legănare, o oprire, stăteam permanent încordat în şa şi adesea am fost nevoit să abandonez ruşinea şi să mă prind de oblânc pentru a-mi menţine echilibrul. Pe o mare parte a drumului a trebuit să călărim în şir indian, aşa că n-au existat conversaţii. Ne-am oprit la răstimpuri, pentru ca mama să le poată da apă la pui, iar la amiază am poposit ca să ne odihnim, să adăpăm caii şi să luăm prânzul. Puii au piuit energic peste grăunţele pe care mama le-a aruncat în coşul lor. Am întrebat unde ne găseam. Sub Ţancul Negru, a răspuns tata, în domeniul cordilor. Nu mi-am putut imagina locul acela, deoarece nu fusesem niciodată atât de departe la apus de Caspromant. În scurtă vreme ne-am reluat drumul şi după-amiaza a însemnat pentru mine un vis lung, negru şi monoton.

— Pe Piatră! a exclamat tata.

El nu suduia niciodată, nu folosea nici chiar ocări atât de molcome şi învechite ca aceea, şi m-a trezit brusc din transă. Mama călărea în faţă, fiindcă nu aveai cum să greşeşti cărarea, iar tata în spate, ţinându-ne pe amândoi sub ochi. Ea nu-l auzise vorbind, însă eu am întrebat:

— Ce s-a-ntâmplat?

— Junincile noastre, a spus el, sunt acolo. După aceea, amintindu-şi că nu puteam vedea încotro arătase, a continuat: Pe păşunea de sub dealul de-acolo este o cireadă de vite şi două dintre ele sunt albe. Restul sunt negre şi cafenii.

A tăcut o clipă, probabil încordându-şi ochii să vadă.

— Au ghebul şi coarnele scurte, a zis. Ele sunt, e limpede.

Ne opriserăm toţi şi mama a întrebat:

— Mai suntem în Cordemant?

— Aici e Drummant, a spus tata. Am intrat pe domeniul acesta de mai bine de un ceas. Încă acelea sunt vitele din prăsila Rodd. Şi ale mele, cred. Dacă m-aş apropia, m-aş putea convinge.

— Nu acum, Canoc, a zis ea. În curând se va întuneca. Trebuie să ne urmăm drumul.

În glas i se simţea neliniştea şi el a băgat-o de seamă.

— Ai dreptate, a spus.

L-am auzit pe Gânsac păşind înainte, apoi Dereşa l-a urmat fără să fi fost nevoie ca eu să-i dau ghes, după care s-a auzit şi mersul uşor al noatenului venind după noi.

Am ajuns la Casa-de-piatră din Drummant, iar momentul acela a fost greu pentru mine, sosirea într-un loc străin, printre străini. Mama mi-a apucat braţul de îndată ce am descălecat şi s-a ţinut strâns de mine, poate pentru a-şi conferi siguranţă sieşi, în aceeaşi măsură ca şi mie. Printre numeroasele voci am auzit-o şi pe a lui Ogge Drumm, răsunătoare şi jovială:

— Hei, hei, hei, deci aţi venit în cele din urmă! Bun sosit! Bun sosit în Drummant! Noi suntem oameni nevoiaşi, dar împărţim tot ce avem! Da’ ce-i asta, ce-i asta, de ce-i băiatul bandajat aşa? Care-i treaba, flăcăule? Ochi slabi, da?

— Am fi vrut noi să fi fost aşa, a răspuns Canoc imediat.

El era un spadasin, ceea ce nu se putea spune despre Ogge, care folosea ciomagul. O brută agresivă nu-ţi răspunde; poate că te aude, însă nu te bagă în seamă, ci continuă să vorbească de parcă tu ai fi lipsit de însemnătate şi asta îi oferă avantajul întotdeauna la început, deşi nu întotdeauna la sfârşit.

— Vai, vai, ce ruşine, să fie dus aşa de mână, ca un ţânc, dar fără-ndoială că va trece peste clipele-astea. Haideţi, pe-aici, pe-aici. Voi, aveţi grijă de caii lor! Barro, trimite fetele s-o cheme pe doamna mea!

Şi tot aşa… comenzi şi ordine strigate, multă agitaţie, paşi care veneau şi plecau, o sumedenie de glasuri. De jur

împrejurul meu erau oameni, mulţimi de oameni necunoscuţi şi nevăzuţi. Mama spunea cuiva despre coşul cu pui pentru soţia brantorului. A continuat să mă ţină de braţ, în vreme ce am fost târât peste praguri şi am suit trepte. Când ne-am oprit, am simţit cum mi se învârtea capul. Ni s-au adus lighene cu apă şi oameni au zumzăit în jurul nostru, în timp ce ne-am spălat în grabă de praful drumului, ne-am periat hainele şi mama şi-a schimbat rochia.

După aceea am coborât aceleaşi trepte şi am intrat într-o încăpere, care, judecând după sunetele ecourilor, era spaţioasă şi înaltă. Exista o vatră: auzeam trosnetele focului şi simţeam o căldură uşoară pe picioare şi pe faţă. Mama şi-a păstrat mâna pe umărul meu.

— Orrec, a rostit ea, aici este soţia brantorului, lady Denno.

M-am înclinat în direcţia vocii răguşite şi aparent obosite care mi-a urat bun-sosit în Drummant. Au urmat alte prezentări – fiul cel mare al brantorului, Harba, şi soţia lui, fiul lui cel mic, Sebb, şi soţia sa, fiica lui şi soţul ei, copiii mai mari ai unora dintre ei şi alţi oameni din gospodărie – toate, nume fără chipuri, voci în beznă. Glasul sfios şi gingaş al mamei a fost înecat de vorbitorii aceia gălăgioşi şi mi-a fost imposibil să nu aud cât de diferită părea mama, cât de străină în politeţurile-i din Tărâmurile de Jos, până şi în pronunţarea unor cuvinte.

Tata s-a menţinut de asemenea în apropierea mea, imediat în spate. N-a vorbit mult, aşa cum făceau drummii, totuşi a răspuns prompt şi cordial, a râs la glumele lor şi a discutat cu câţiva dintre bărbaţii de-acolo pe un ton care părea să fie încântat de reînnoirea unei prietenii. Unul dintre oamenii aceia, un Barre, cred, a spus:

— Aşadar flăcăul are ochiul neîmblânzit, da?

Iar Canoc a spus:

— Da, aşa-i.

Iar celălalt bărbat a spus:

— Nu-i nimic, nu te teme, o să-şi cunoască puterea.

După aceea a început o istorie despre un băiat din Olmmant, al cărui dar fusese neîmblânzit până la împlinirea a douăzeci de ani. M-am străduit din răsputeri să aud povestea, însă vacarmul glasurilor o acoperea întruna.

După un timp ne-am dus la o masă, ceea ce a însemnat o solicitare teribilă, întrucât durează mult să înveţi să mănânci în mod decent dacă nu poţi vedea, şi eu nu deprinsesem deocamdată îndemânarea aceea. Mi-era teamă să ating aproape orice, de teamă să nu vărs ceva, ori să mă murdăresc. Au încercat să mă aşeze separat de mama, iar brantorul Ogge a rugat-o să se alăture bărbaţilor în capul mesei, însă ea a insistat, ferm şi cu blândeţe, să stea lângă mine. M-a ajutat să iau o bucăţică pe care o puteam prinde cu degetele şi mesteca fără să şochez susceptibilitatea cuiva. Deşi în Drummant nu se putea vorbi despre cine ştie ce maniere elegante, judecând după zgomotele de molfăituri, înghiţituri şi râgâituri care se auzeau de jur împrejurul meu.

Tata stătea mai departe la masă, aproape sau lângă Ogge, iar când hărmălaia discuţiilor s-a redus niţel, i-am distins glasul liniştit, inconfundabil, deşi avea în ton un soi de legănare pe care n-o mai auzisem până atunci:

— Vreau să-ţi mulţumesc, brantorule, pentru că ai avut grijă de junincile mele. Toată luna asta m-am blestemat pentru neghiobia de a nu-mi fi reparat gardurile. Bineînţeles că junincile au sărit peste ele. Vitele astea Rodd sunt foarte agile. Aproape că renunţasem la gândul de a mai vedea perechea asta. Crezusem că de-acum au ajuns în Dunet! Şi chiar aşa s-ar fi întâmplat dacă oamenii tăi n-ar fi avut grijă de ele până la sosirea mea.

De acum, nimeni din capătul acela al mesei nu mai scotea vreun cuvânt, deşi în partea noastră unele femei continuau să pălăvrăgească.

— Îmi pun mari speranţe în junincile acelea, a urmat Canoc pe acelaşi ton deschis, încrezător, aproape confident. Mă gândesc să formez o cireadă aşa cum a avut Caddard cel Orb. De aceea, îţi mulţumesc din inimă şi

primul viţel ori viţică pe care-l vor făta, după cum doreşti, va fi al tău. Ajunge doar să trimiţi după el, brantorule Ogge.

A urmat apoi o tăcere numai cât o bătaie de inimă, după care cineva de lângă Canoc a rostit:

— Bine spus, bine spus!

S-au alăturat şi alte glasuri, însă nu l-am auzit pe Ogge vorbind.

Cina s-a sfârşit în cele din urmă, iar mama a rugat să fie condusă la odaia ei şi m-a luat cu ea. Atunci l-am auzit pe Ogge:

— Hei, dar nu-l iei deja pe tânărul Orrec? El nu mai este doar un copil, nu? Stai cu bărbaţii, băiete, şi gustă din berea mea de primăvară!

Melle a spus însă că eram istovit după ce stătusem toată ziua în şa, iar soţia brantorului, Denno, a zis cu vocea ei răguşită şi obosită:

— Ogge, lasă băiatu-n seara asta, şi în felul acela am scăpat, deşi tata a trebuit să rămână şi să bea cu bărbaţii.

Era târziu, cred, când a intrat în dormitor; eu adormisem, dar m-am deşteptat când el a răsturnat un taburet şi a mai făcut şi alte zgomote.

— Eşti beat! a şoptit Melle, iar Canoc a răspuns, mai răsunător decât dorise:

— O bere… apă chioară!

Ea a râs şi el a pufnit.

— Unde-i nenorocitu-ăla de pat? a spus după aceea, bâjbâind prin cameră şi lovindu-se de toate mobilele.

Apoi s-a întins lângă mama. Eu am rămas tăcut în patul de sub fereastră şi le-am ascultat şoaptele.

— Canoc, nu ţi-ai asumat un risc uriaş?

— Am riscat venind pur şi simplu aici.

— Mă refeream la juninci…

— Ce-aş fi câştigat dacă tăceam?

— L-ai provocat însă.

— Putea fie să mintă în faţa oamenilor lui, care ştiau toţi cum au ajuns junincile aici… fie să accepte portiţa pe care i-am oferit-o eu.

— Şşş, şşş, a murmurat ea, întrucât glasul lui reîncepuse a crească în intensitate. Oricum, mă bucur c-a acceptat portiţa.

— Dac-a făcut-o. Asta rămâne încă de văzut. Unde-i fata? Ai văzut-o pân-acum?

— Care fată?

— Mireasa... Mireasa-mbujorată.

— Canoc, taci!

Îl mustra pe jumătate, însă pe jumătate râdea.

— Închide-mi gura, atunci, iubito, închide-mi tu gura, a șoptit el şi ea a râs şi am auzit scârţâiturile scândurilor patului.

N-au mai vorbit, şi eu am lunecat înapoi în desfătarea somnului.

•••

A doua zi, brantorul Ogge a trimis după mama să i se alăture, în timp ce-i arăta tatei clădirile, hambarele şi grajdurile, şi a trebuit să merg şi eu. Nicio altă femeie nu ne însoţea, ci doar fiii lui şi câţiva bărbaţi din Drummant. Ogge îi vorbea mamei într-un chip ciudat, artificial, superior, totuşi cu o notă de linguşire. Vorbea despre ea celorlalţi bărbaţi ca şi cum Melle ar fi fost un animal frumos, referindu-se la gleznele ei, la părul ei, la felul în care păşea. Când i se adresa în mod direct, menţiona frecvent originea ei din Tărâmurile de Jos, cu un dispreţ pe jumătate ghiduş. Părea că ar fi încercat să-i reamintească ei, sau lui, că-i era inferioară. Rămânea totuşi lângă ea, ca o lipitoare uriaşă. Am încercat să mă strecor între ei, însă de fiecare dată el trecea de cealaltă parte a mamei, în timp ce umblam. În câteva rânduri a sugerat, aproape că i-a poruncit, să mă trimită cu „ceilalţi copii” sau cu tata. Ea nu l-a refuzat niciodată, ci i-a răspuns vesel, cu un surâs în glas, şi, cumva, nu l-a ascultat.

Pe când reveneam la Casa-de-piatră, Ogge ne-a spus că intenţiona să plece la vânătoare de mistreţi pe dealurile de miazănoapte din Drummant. A mai spus că o aştepta pe Parn, mama lui Gry, înainte de a porni. A insistat să venim şi noi la vânătoare. Mama a şovăit şi el a zis:

— Aşa-i, de fapt femeile n-au ce căuta la vânătorile de mistreţi. Pot fi periculoase. Trimite-l însă pe băiat, va fi şi pentru el o schimbare de la bâjbâielile astea legat la ochi, nu crezi? Iar dacă mistreţul ne-atacă, poate să-i arunce un ochi şi – adio, porcule, nu crezi? Ce zici, flăcăule? Întotdeauna-i bine să ai cu tine un ochi iute la vânătoarea de mistreţi.

— Atunci, acela va trebui să fie al meu, a rostit tata pe tonul mereu plăcut pe care-l avea aici, în Drummant. Pentru Orrec ar fi deocamdată un risc cam prea mare.

— Risc? Risc?! Se teme de-un porc?

— Ah, nu de riscul pentru sine, a zis Canoc.

De data aceea, vârful floretei sale verbale abia l-a atins pe Ogge.

Ogge renunţase să mai simuleze că nu ştia de ce aveam ochii pecetluiţi, deoarece era clar că toţi ceilalţi din Drummant cunoşteau motivul şi credeau într-adevăr toate versiunile cele mai nebuneşti ale isprăvilor mele. Eu eram băiatul cu ochiul distrugător, cu un dar atât de puternic, încât nu-l puteam controla, noul Caddard cel Orb. Ogge lovise cu ciomagul, însă loviturile lui nu-şi atingeau ţinta; reputaţia mea ne îndepărtase de raza sa de acţiune. El avea totuşi alte arme.

În ciuda numeroşilor oameni pe care-i întâlniserăm în seara trecută şi a celor aflaţi în dimineaţa aceasta în jurul nostru, încă nu ne fusese prezentată nepoata brantorului, fiica mezinului său Sebb Drumm şi a lui Daredan Caspro. Îi întâlniserăm pe părinţi: Sebb avea un glas jovial şi răsunător, ca tatăl lui; Daredan stătuse de vorbă cu mama şi cu mine cu destulă bunătate şi avea voce slabă, care m-a făcut să mi-o închipui ca pe o fiinţă senilă, deşi, aşa cum spusese Canoc, nu era chiar aşa de bătrână. Când am revenit în casă, mai târziu în cursul dimineţii, Daredan era acolo, însă fiica tot nu fusese adusă, fata care trebuia, poate, să-mi fie juruită. Mireasa, mireasa-mbujorată, îi spusese Canoc cu o noapte în urmă, iar la gândul acela m-am îmbujorat eu însumi.

Ca şi cum ar fi avut darul morgilor de a şti ce gândeşti, Ogge a vorbit cu glasul lui sonor:

— Va trebui s-aştepţi câteva zile pentru a o cunoaşte pe nepoata mea Vardan, tinere Caspro. Este jos, la vechea reşedinţă Rimm, cu verişorii ei. Aş fi zis că ce rost are să te-ntâlneşti c-o fată pe care n-o poţi vedea, totuşi, desigur, există şi alte căi pentru a ajunge să o cunoşti, aşa cum vei afla, nu crezi? Ba chiar căi mai plăcute, nu-i aşa?

Bărbaţii din jur au râs şi el a adăugat:

— Va fi aici când ne vom întoarce de la vânătoare.

Parn Barre a sosit în după-amiaza aceea, după care nu s-a mai vorbit decât despre vânătoare. Trebuia să particip. Mama dorea să-mi interzică să mă duc, însă ştiam că nu aveam cum să evit şi i-am spus:

— Nu-ţi face griji, mamă. Voi fi călare pe Dereşa şi va fi în regulă.

— Voi fi alături de el, a zis Canoc.

Ştiam că stoicismul meu prompt îl încântase nespus.

Am plecat a doua zi înainte de ivirea zorilor. Canoc a stat mereu lângă mine, pe cal şi pe jos. Prezenţa lui a fost singurul meu sprijin într-o confuzie fără de sfârşit, o nebunie întunecată şi lipsită de sens de călărit, oprit, răcnit, sosit şi plecat. A continuat aşa întruna. Am lipsit cinci zile. Nu m-am putut orienta nici măcar o singură dată; n-am ştiut niciodată ce se afla înaintea feţei sau a picioarelor mele. Niciodată n-am fost mai ispitit ca atunci să-mi ridic legătura de pe ochi, totuşi niciodată nu m-am temut atât de mult s-o fac, deoarece eram într-o permanentă stare de mânie teribilă – neajutorat, indignat, umilit. Detestam glasul chinuitor, răcnit al brantorului Ogge, dar nu puteam scăpa de el. Uneori se prefăcea că ar fi crezut că eram realmente orb şi mă compătimea cu voce tare, însă în majoritatea cazurilor mă tachina şi mă provoca, deşi niciodată în mod deschis, să-mi ridic legătura de pe ochi şi să-mi dovedesc puterea distrugătoare. Se temea de mine şi era nemulţumit de propria-i teamă, şi dorea să mă facă să sufăr pentru asta; în acelaşi timp era curios, fiindcă puterea îmi era necunoscută. N-a trecut niciodată peste anumite

linii în privinţa tatei, întrucât înţelegea limpede ce putea face Canoc. Dar ce puteam eu face? Oare legătura de pe ochii mei să fi fost un şiretlic, o cacealma? Ogge era ca un copil care zgândăreşte un câine legat, pentru a vedea dacă va muşca într-adevăr. Eu eram în lanţurile lui şi la voia lui. Îl uram atât de mult, încât simţeam că dacă l-aş fi văzut, nimic nu m-ar fi putut opri, ar fi trebuit să-l distrug, ca pe şobolan, ca pe viperă, ca pe căţel…

Parn Barre a chemat o turmă de porci sălbatici să coboare la poalele Muntelui Airn şi a chemat apoi vierul, îndepărtându-l de scroafe. După ce câinii şi vânătorii au încercuit fiara, ea a părăsit vânătoarea şi a revenit în tabără, unde fusesem lăsat împreună cu caii de povară şi slujitorii.

Când porniseră, fusese un moment ruşinos pentru mine.

— Îl aduci şi pe băiat, nu-i aşa, Caspro? spusese brantorul Ogge.

Tata replicase la fel de politicos ca întotdeauna că nici eu, nici bătrâna Dereşa nu veneam, de teama de a nu-i întârzia pe ceilalţi.

— Atunci vei sta şi tu cu el în siguranţă? s-a auzit glasul răcnit.

Îi răspunsese vocea moale a lui Canoc:

— Nu, mă gândisem să particip la vânătoare.

Îmi atinsese umărul înainte de a încăleca – îl adusese pe Gânsac, nu noatenul – şi şoptise:

— Să te ţii bine, fiule.

Aşa că mă ţinusem bine, stând singur printre servii şi slujitorii lui Drumm, care se fereau de mine şi în scurt timp uitaseră că eram acolo, vorbind tare şi glumind între ei. Nu aveam niciun fel de idee despre ce se afla în jur, cu excepţia aşternutului strâns sul în care dormisem în noaptea trecută, care se găsea lângă mâna mea stângă. Restul universului era necunoscut, un hău pustiu în care m-aş fi pierdut în clipa în care m-aş fi ridicat şi aş fi făcut un pas sau doi. Am găsit nişte pietricele în ţărână, sub palmă, şi m-am jucat cu ele, pipăindu-le, numărându-le, încercând să le pun în grămăjoare sau în linii, pentru a-mi trece timpul

plictisitor la culme. Habar nu avem ce parte importantă din plăcerea şi interesul faţă de viaţă ne soseşte prin intermediul ochilor, până nu suntem nevoiţi să ne descurcăm fără ei; iar o parte a plăcerii acelea este faptul că ochii pot alege încotro să privească. Pe de altă parte, urechile nu pot alege încotro să audă. Aş fi dorit să aud cântecele păsărilor, fiindcă pădurea era plină de muzica lor de primăvară, însă în cea mai mare parte îi auzeam numai pe bărbaţi strigând şi hohotind, şi mă gândeam doar ce rasă gălăgioasă suntem noi, oamenii.

Am auzit un singur cal care a intrat în tabără şi glasurile bărbaţilor au devenit mai puţin zgomotoase. Brusc, cineva a rostit imediat lângă mine:

— Orrec, sunt Parn.

I-am simţit bunătatea în faptul că spusese cine era, deşi îi ştiam vocea, care aducea mult cu a lui Gry.

— Am nişte fructe aici. Deschide palma.

Şi mi-a pus în mână două-trei prune uscate. I-am mulţumit şi am început să le mestec. Ea se aşezase lângă mine şi o auzeam mestecând de asemenea.

— De acum, a rostit ea, mistreţul a omorât un câine sau doi, şi unul-doi oameni, poate, deşi probabil nu, iar ei l-au omorât în cele din urmă. Şi-l curăţă de măruntaie şi taie pari cu care să-l transporte, iar câinii se încaieră între ei pentru resturi şi caii vor să fugă cât mai departe de el, dar nu pot.

A scuipat. Poate că era un sâmbure de prună.

— Nu stai niciodată până la sfârşitul vânătorii? am întrebat sfios.

Deşi o cunoşteam de când mă ştiam, Parn mă intimidase mereu.

— Nu stau la mistreţi şi urşi. Ei ar dori să intervin, să ţin fiara în loc, ca s-o poată omorî. Să le ofer un avantaj incorect.

— Dar cu căprioarele, sau cu iepurii…?

— Animalele acelea sunt pradă pentru hrană. Uciderea rapidă este cea mai bună. Mistreţul şi ursul nu sunt pradă. Ei merită o luptă cinstită.

Era o atitudine limpede, cu propriul ei principiu moral; am acceptat-o.

— Gry are un câine pentru tine, a spus Parn.

— Tocmai voiam s-o rog…

— De îndată ce a auzit că ochii ţi-au fost pecetluiţi, a spus că vei dori un câine-călăuză. A lucrat cu unul dintre puii ciobanului nostru Kinny. Sunt nişte câini buni. Când plecaţi spre casă, veniţi prin Roddmant. S-ar putea ca până atunci Gry să-l fi pregătit pentru tine.

A fost un moment bun, singurul moment bun din zilele acelea interminabile şi mizerabile.

Vânătorii au revenit târziu în tabără, răzleţiţi. Eram îngrijorat, desigur, în legătură cu tata, însă n-am cutezat să întreb, ci m-am mulţumit să ascult ce spuneau ceilalţi bărbaţi şi m-am străduit să-i aud glasul. A sosit în cele din urmă, ducându-l de dârlogi pe Gânsac, care se rănise la picior într-un soi de ciocnire sau meleu. M-a salutat cu blândeţe, dar puteam spune că era exasperat aproape dincolo de răbdare. Vânătoarea fusese prost condusă, cu Ogge şi fiul său cel mai mare certându-se în privinţa tacticii şi derutându-i pe toţi, astfel încât mistreţul, deşi fusese încolţit, ucisese doi câini şi scăpase, un cal îşi rupsese piciorul în urmărire, după care, când mistreţul intrase în hăţişuri, vânătorii fuseseră nevoiţi să descalece şi să continue pe jos, un alt câine fusese eviscerat şi în cele din urmă, aşa cum a spus Canoc, cu glas foarte scăzut, către mine şi Parn:

— … toţi au lovit şi au înjunghiat sărmanul animal, însă niciunul n-a cutezat să se apropie de el. A durat o jumătate de ceas până l-au omorât.

Am rămas tăcuţi, ascultându-i pe Ogge şi pe fiul său răcnind unul la celălalt. În cele din urmă, mistreţul a fost adus în tabără; i-am simţit duhoarea râncedă de animal sălbatic şi izul metalic al sângelui. Ficatul a fost împărţit ceremonios pentru a fi perpelit pe foc de participanţii la omorârea fiarei. Canoc nu s-a dus să-şi primească partea. A mers să vadă de caii noştri. L-am auzit pe Harba, fiul lui Ogge, strigându-l să vină pentru a-şi lua tainul cuvenit, însă

nu l-am auzit şi pe Ogge chemându-l, iar brantorul n-a venit nici la mine să mă necăjească, aşa cum îi stătea în obicei. În seara aceea şi pe toată durata drumului de întoarcere la Casa-de-piatră din Drummant, Ogge nu i-a adresat vreun cuvânt lui Canoc sau mie. A fost o uşurare să scap de agresivitatea lui jovială, dar în acelaşi timp m-a îngrijorat. Când am poposit în ultima seară, l-am întrebat pe tata dacă brantorul era furios pe el.

— Spune că am refuzat să-i salvez câinii, a zis Canoc.

Stăteam întinşi lângă tăciunii calzi ai unui foc, cu capetele apropiate, şi vorbeam în şoaptă. Ştiam că era întuneric şi puteam pretinde că din cauza întunericului nu vedeam.

— Ce s-a întâmplat?

— Mistreţul îi sfârteca pe câini. El a răcnit la mine: „Foloseşte-ţi ochiul, Caspro!” De parcă eu mi-aş folosi darul la o vânătoare! M-am repezit asupra mistreţului, împreună cu Harba şi alţi doi. Ogge nu ne-a însoţit. Atunci mistreţul s-a ferit, a fugit, a trecut chiar pe lângă Ogge şi a dispărut. Of, a fost o treabă de cârpaci, un măcel. Iar acum el dă toată vina pe mine.

— Trebuie să mai zăbovim când ajungem la ei?

— O noapte, sau aşa ceva, da.

— El ne urăşte.

— Nu şi pe mama ta.

— Pe ea, cel mai mult, am zis.

Canoc nu m-a înţeles sau nu m-a crezut. Eu însă ştiam că era adevărat. Ogge mă putea domina şi intimida cât ar fi vrut, îşi putea dovedi superioritatea în bogăţie, putere şi aşa mai departe faţă de Canoc, dar n-o putea atinge pe Melle Aulitta. Văzusem cum o privise, când venise la casa noastră. Ştiam că o privea aici cu aceeaşi uimire şi ură şi lăcomie. Ştiam cum se apropia cât mai mult de ea; îi auzisem încercările zadarnice de a o impresiona, lăudându-se şi tratând-o cu superioritate, ca şi replicile ei blânde, surâzătoare, la care nu avea răspuns. Nimic din ceea ce avea, sau făcea, sau era el însuşi n-o putea atinge. De fapt, mamei nici măcar nu-i era teamă de Ogge.

Capitolul 11

Când ne-am întors după zilele şi nopţile petrecute sub cerul liber şi am putut să mă alătur iarăşi mamei, să mă spăl şi să îmbrac o cămaşă curată, până şi odăile neprietenoase din Drummant, pe care nu le văzusem niciodată, mi s-au părut familiare.

Am coborât să cinăm în sala mare şi acolo l-am auzit pe brantorul Ogge vorbindu-i tatei pentru prima dată în două zile.

— Unde ţi-i soţia, Caspro? spunea el. Unde-i frumoasa callucă? Şi băiatul tău orb? Uite, nepoată-mea a venit să-l cunoască, a traversat tot domeniul, tocmai de la Rimmant. Haide, băiete, vino s-o cunoşti pe Vardan, să vedem ce-nţelegeţi unul din celălalt!

În glasul lui exista un râset croncănit şi sfidător.

Am auzit-o pe Daredan Caspro, mama fetei, murmurându-i acesteia să înainteze. Cu mâna pe braţul meu, mama a rostit:

— Suntem încântaţi să te cunoaştem, Vardan. Acesta este fiul meu, Orrec.

N-am auzit-o pe fată spunând nimic, ci doar un fel de chicotit sau scheunat, aşa că m-am întrebat dacă nu cumva avea un căţeluş care scosese zgomotul acela.

— Ce mai faci? am rostit, înclinând din cap.

— Ce mai ce mai ce mai, a zis cineva din faţa mea, un glas gros şi stins, care venea din locul unde trebuia să fie fata.

— Spune „ce mai faci”, Vardan.

Aceea fusese şoapta tremurată a lui Daredan.

— Ce mai ce mai ce mai.

Am amuţit. Mama a zis:

— Foarte bine, mulţumim, draga mea. Este cale lungă de la Rimmant, nu-i aşa? Trebuie să fii destul de obosită.

Sunetul ca un scâncet de căţeluş a reînceput.

— Da, este, a spus mama ei, însă vocea bubuitoare a lui Ogge a răsunat chiar lângă noi:

— Hei, hei, femeilor, lăsaţi tinerii să vorbească între ei, nu le puneţi cuvintele voastre-n gură! Fără peţitori! Deşi sunt o pereche minunată, nu-i aşa? Ce zici, băiete, nu-i frumuşică nepoată-mea? Are acelaşi sânge ca tine, să ştii, nu sânge de calluc, ci sânge Caspro. Viţa curată răzbate, aşa se spune! Nu-i drăguţă, ce zici?

— N-o pot vedea, domnule. Îmi închipui că aşa este.

Mama m-a strâns de braţ. Nu ştiu dacă înspăimântată de cutezanţa mea sau pentru a-mi încuraja strădania de a fi politicos.

— N-o poate vedea! „N-o pot vedea, domnule”! s-a maimuţărit Ogge. Păi atunci las-o pe ea să te-ndrume-n privinţa asta. Ea poate vedea. Ea are ochi buni. Buni, ageri, ascuţiţi, ochi Caspro. Nu-i aşa, fato? Nu-i aşa?

— Ce mai. Nu-i aşa. Nu-i aşa. Mamă, pot să merg la scară?

— Da, scumpo. Mergem imediat. A fost un drum lung şi este destul de obosită, te rugăm să ne ierţi, tată socrule, dar ne vom odihni puţin înainte de cină.

Fata şi mama ei au scăpat. Noi n-am putut scăpa. A trebuit să stăm ore în şir la masa lungă. Mistreţul fusese învârtit toată ziua la frigare. Când capul i-a fost adus înăuntru, s-au auzit răcnete triumfătoare. Au fost închinate toasturi în cinstea vânătorilor. Mirosul puternic al cărnii vierului a umplut sala. Hălci din carnea lui mi-au fost îngrămădite pe farfurie. S-a turnat vin, nu bere, vin roşu din podgoriile aflate în colţul dintre miazăzi şi apus al domeniului; din toate Tărâmurile de Sus, numai Drummant producea vin. Era tare şi dulce-amărui. În scurtă vreme, Ogge a fost mai gălăgios ca oricând, acoperindu-l pe fiul său mai mare şi acordându-i multă atenţie mezinului, tatăl lui Vardan.

— Ce zici de-o petrecere de juruinţă, Sebb? răcnea el şi hohotea, fără să aştepte un răspuns.

Iar apoi, după o jumătate de oră, zbiera iarăşi:

— Deci, ce zici de-o petrecere de juruinţă? Ia zi, Sebb? Cu toţi prietenii noştri de-aici. Toţi care-s sub acoperişul nostru. Caspri, barri, cordi şi drummi. Cele mai bune

descendenţe din toate Tărâmurile de Sus. Hei, brantor Canoc Caspro, tu ce zici? O să vii? Ia – un toast! Pentru prietenie, loialitate, iubire şi căsătorie!

Mamei şi mie nu ni s-a îngăduit să suim la etaj după cină. A trebuit să rămânem în sala mare, în timp ce Ogge Drumm şi oamenii lui şi-au băut minţile. El era permanent pe lângă noi şi vorbea foarte mult cu mama. Tonul şi cuvintele i-au devenit tot mai ofensatoare, dar nici Melle, nici Canoc, care se ţinea pe cât putea de aproape de noi, nu puteau fi provocaţi să răspundă furios, şi de fapt nici să răspundă cine ştie ce. Iar după o vreme, soţia brantorului a intervenit, stând cu noi ca un fel de pavăză pentru mama, răspunzându-i lui Ogge în locul ei. El a devenit atunci ursuz şi s-a îndepărtat pentru a se sfădi din nou cu fiul mai mare, şi noi am izbutit până la urmă să ne furişăm afară din sală şi să suim la etaj.

— Canoc, putem pleca… de tot? Acum? a şoptit mama pe coridorul lung din piatră, care ducea la odaia noastră.

— Aşteaptă, a răspuns el.

Am ajuns la camera noastră şi am închis uşa.

— Trebuie să vorbesc cu Parn Barre. Vom pleca dis-de-dimineaţă. El nu ne va face niciun rău în noaptea asta.

Mama a slobozit un hohot de râs care aducea mai mult a disperare.

— Voi fi cu tine, a zis tata.

Ea mi-a dat drumul braţului, ca să-l îmbrăţişeze şi să fie îmbrăţişată.

Totul era aşa cum trebuia să fie şi am fost foarte bucuros să aud că urma să scăpăm de-acolo, totuşi aveam o întrebare care necesita un răspuns.

— Fata, am rostit. Vardan.

I-am simţit privindu-mă şi a urmat o tăcere scurtă în care, neîndoios, ochii lor s-au întâlnit.

— Este micuţă şi nu-i urâtă, a răspuns mama. Are un zâmbet frumos. Dar este…

— O idioată, a spus tata.

— Nu, Canoc, nu-i chiar atât de rău… Dar… nu-i normală. Cred că are mintea unui copil. Un copil mic de tot. Nu cred că va fi vreodată mai mult de-atât.

— O idioată, a repetat tata. Asta ne-a oferit Drumm ca soţie pentru tine, Orrec.

— Canoc, a murmurat mama, speriată – ca şi mine – de ura înfocată din vocea lui.

La uşă s-a auzit un ciocănit. Tata s-a dus să răspundă. A urmat un schimb de replici cu glas scăzut. După o vreme, el s-a întors, fără mama, în locul în care stăteam, pe marginea patului meu.

— Copila a suferit un atac de apoplexie, mi-a zis, şi Daredan a rugat-o pe mama ta s-o ajute. Melle s-a împrietenit repede cu majoritatea femeilor de-aici, pe când noi eram plecaţi să vânăm porci şi să ne facem duşmani.

A scos un râset obosit, lipsit de veselie. L-am auzit aşezându-se, trântindu-se deodată, cu totul, aidoma unui ogar vlăguit, în scaunul dinaintea vetrei stinse.

— Aş vrea să nu fi fost aici, Orrec!

— Şi eu, am spus.

— Întinde-te şi culcă-te. Eu o aştept pe maică-ta. Doream s-o aştept şi eu, şi am încercat să stau în capul oaselor, ca el; însă a venit şi m-a împins cu blândeţe pe pat, apoi m-a acoperit cu pătura bună şi caldă din lână, şi am adormit în clipa următoare.

M-am deşteptat brusc şi am fost complet treaz. Un cocoş cânta departe, jos, în bătătură. Puteau fi zorii, sau mult după aceea. În cameră s-a auzit un zgomot slab şi am întrebat:

— Tată?

— Orrec? Eşti treaz? E-ntuneric, nu pot vedea.

Mama a bâjbâit, căutându-şi drumul până la patul meu, şi s-a aşezat lângă mine.

— Mi-e tare frig! a spus.

Tremura violent. Am încercat să-i pun pătura caldă în jurul umerilor, iar ea a înfăşurat-o în jurul nostru, al amândurora.

— Unde-i tata?

— A spus că trebuie să stea de vorbă cu Parn Barre. A spus că vom pleca de îndată ce se face destulă lumină ca să putem vedea. Le-am zis lui Denno şi Daredan că plecăm. Ele înţeleg. Le-am zis pur şi simplu că am lipsit prea mult de-acasă şi Canoc este îngrijorat în privinţa arăturilor de primăvară.

— Ce-a fost cu fata?

— Oboseşte repede şi atunci are spasme, care o sperie pe mama ei, sărmana. Am trimis-o să doarmă niţel, fiindcă nu prea are parte de aşa ceva, şi am stat cu fetiţa. După aceea am aţipit şi eu şi nu ştiu… Mi s-a părut… Mi s-a făcut foarte frig, parcă nu mă mai pot încălzi…

Am strâns-o în braţe şi s-a ghemuit lângă mine.

— În cele din urmă, au venit unele dintre celelalte femei şi au stat cu copila, iar eu m-am întors aici, şi tatăl tău a plecat s-o caute pe Parn. Cred c-ar trebui să pregătesc lucrurile pentru plecare. Totuşi este încă foarte întuneric. Tot aştept s-apară zorii.

— Stai aici şi încălzeşte-te, am spus şi am rămas împreună încercând să ne încălzim unul pe celălalt, până s-a întors tata.

El avea cremenea şi amnarul şi a putut aprinde o lumânare, iar mama a înghesuit repede în coburi puţinele noastre lucruri. Ne-am strecurat prin pasaje şi coridoare, după care am coborât scara şi am ieşit din casă. Simţeam izul zorilor, iar cocoşii cântau făloşi. Am mers la grajduri, unde un individ somnoros şi ursuz s-a trezit şi ne-a ajutat să ne înşeuăm caii. Mama a scos-o pe Dereşa şi a ţinut-o de dârlogi, până am încălecat. Am stat în şa, aşteptând.

Am auzit-o pe mama scoţând un sunet slab, de surprindere şi întristare. Copite au răsunat pe pietrele din curte, când alt cal a fost scos din grajd.

— Canoc, a rostit ea, priveşte!

— Of, a spus el pe un ton dezgustat.

— Ce este? am întrebat.

— Puii, a zis tata cu glas scăzut. Oamenii lui au lăsat coşul jos, exact acolo unde l-au primit de la mama ta. L-au abandonat pur şi simplu. Au lăsat păsările să moară.

A ajutat-o pe Melle să suie pe Gânsac, apoi l-a scos pe Gânsăcel din grajd; rândaşul ne-a deschis poarta curţii şi am ieşit afară.

— Aş dori să putem galopa, am spus.

În tulburarea ei, mama a crezut că vorbeam serios şi a zis:

— Nu putem, dragule.

Canoc însă, care călărea imediat în urma mea, a râs scurt.

— Nu, a rostit el, vom fugi mergând la pas.

Toate păsările cântau acum, de la un copac la altul, iar eu gândeam întruna, aşa cum făcuse şi mama, că în scurt timp voi vedea lumina zorilor.

După ce parcursesem câţiva kilometri, ea a zis:

— A fost un cadou prostesc pe care să-l aducem la o casă ca aceea.

— „Ca aceea”? a repetat tata. Adică, vrei să spui, o casă aşa mare şi măreaţă?

— În propriii lor ochi, a spus Melle Aulitta.

— Tată, am zis eu, vor spune oare că noi am fugit?

— Da.

— Atunci n-ar fi trebuit s-o facem… nu?

— Dacă am fi rămas, Orrec, eu l-aş fi ucis. Şi cu toate că mi-ar plăcea să-l omor în propria lui casă, nu pot plăti preţul acelei plăceri. El ştie asta. Mă voi răzbuna însă, într-un fel sau altul.

N-am înţeles ce voia să spună, şi nici mama n-a înţeles, până pe la mijlocul dimineţii, când am auzit un cal venind în trap în urma noastră. Ne-am alarmat, dar Canoc ne-a liniştit:

— Este Parn.

Ea ni s-a alăturat şi ne-a salutat cu glasu-i răguşit, care aducea atât de mult cu al lui Gry.

— Aşadar, unde-ţi sunt vitele, Canoc? a întrebat.

— Sub dealul acela din faţă – acolo.

Am mers mai departe. După aceea ne-am oprit, iar eu şi mama am descălecat. Ea m-a condus la un loc ierbos, lângă un pârâu, unde m-am putut aşeza. I-a dus pe Gânsac şi

Dereşă la apă, să se adape şi să-şi răcorească picioarele; însă Canoc şi Parn au plecat mai departe şi, în scurtă vreme, nu i-am mai auzit defel.

— Unde s-au dus? am întrebat.

— În izlazul acela. Probabil c-a rugat-o pe Parn să cheme junincile.

Iar după un răstimp care mi s-a părut foarte lung, în care am ascultat agitat orice zgomote de urmărire şi răzbunare ce ar fi putut răsuna de pe drum, dar n-am auzit decât ciripelile păsărilor şi mugetele îndepărtate ale vitelor, mama a spus:

— Sosesc.

În scurtă vreme am auzit iarba foşnind sub picioarele animalelor, fornăitul de salut adresat de Gânsăcel cailor noştri şi vocea tatei care-i spunea ceva, râzând, lui Parn.

— Canoc, a zis mama.

El a răspuns imediat.

— E-n regulă, Melle. Sunt ale noastre. Drumm s-a îngrijit de ele şi acum le duc la noi acasă. Este în regulă.

— Foarte bine, a încuviinţat ea pe un ton nefericit.

În scurtă vreme am plecat toţi, ea prima, apoi eu, după aceea Parn cu cele două juninci urmând-o îndeaproape, şi Canoc încheind alaiul.

Vitele nu ne-au încetinit mersul; tinere şi vioaie, dintr-o rasă de animale de povară şi jug, mergeau în pas cu caii şi au menţinut un ritm bun pe toată durata zilei. Pe la mijlocul după-amiezii am intrat pe domeniul nostru şi am tăiat-o peste partea sa de miazănoapte, îndreptându-ne către Roddmant. Parn sugerase să ducem junincile acolo şi să le lăsăm un timp pe păşunile Rodd, alături de vechea lor cireadă.

— Este mai puţin provocator, a spus ea, şi mult mai greu pentru Drumm să le fure din nou.

— Doar dacă nu ţi-o va cere el, a zis Canoc.

— Asta se poate întâmpla. Eu nu voi mai avea de-a face cu Ogge Drumm în niciun fel, însă dacă el doreşte o vrajbă, o va avea.

— Dacă o va avea cu tine, atunci o va avea şi cu noi, a spus Canoc cu o înverşunare aproape fericită.

Am auzit-o pe mama murmurând:

— Ennu, ascultă şi fii aici.

Aceea era întotdeauna rugăciunea ei când se simţea îngrijorată sau speriată. O întrebasem şi ea îmi povestise, cu mult timp în urmă, despre Ennu, care netezea drumul, binecuvânta munca şi punea capăt dihoniilor. Animalul lui Ennu era pisica, iar piatra sa era opalul pe care Melle îl purta mereu.

Am ajuns la Casa-de-piatră de Roddmant cam pe când încetasem să mai simt pe spinare soarele dinspre apus. Auzisem lătrături cu aproape doi kilometri înainte de a ajunge acolo. O mare de câini ne-a înconjurat caii când am apărut, întâmpinându-ne voios. După aceea a apărut Ternoc, strigându-ne de asemenea salutări de bun sosit, iar după numai o clipă, cineva m-a prins de picior pe când stăteam călare pe Dereşa. Era Gry, care-şi lipise obrazul de piciorul meu.

— Haide, Gry, lasă-l să descalece, a rostit Parn cu vocea ei seacă. Dă-i mâna şi ajută-l.

— Nu-i nevoie, am zis.

Am descălecat cu destulă siguranţă şi am găsit-o pe Gry care mă ţinea acum de braţ, nu de picior, îşi lipise obrazul de el şi plângea.

— Orrec, a suspinat ea. Orrec…

— Gata, Gry, gata, nu-i nimic, zău. Nu-i… nu sunt…

— Ştiu, a spus ea, apoi mi-a dat drumul şi a mai smiorcăit de câteva ori din nas. Bună, mamă. Bună ziua, brantor Canoc. Bună ziua…

Le-am auzit apoi pe ea şi pe Melle îmbrăţişându-se şi sărutându-se. După aceea a revenit lângă mine.

— Parn spunea că ai un câine, am rostit eu cu destulă stângăcie, fiindcă vinovăţia cauzată de moartea sărmanului Hamneda mă împovăra – nu doar moartea sa în sine, ci şi alegerea căţelului, alegerea aceea despre care Gry ştiuse că nu fusese bună.

— Vrei să-l vezi?

— Da.

— Haide!

M-a dus undeva – chiar şi casa aceasta şi terenurile ei, pe care le cunoşteam aproape la fel de bine ca pe propria mea casă, erau un labirint şi un mister în orbirea mea – şi a spus:

— Stai!

După un minut sau două, a zis:

— Tăciunica, şezi! Orrec, ea este Tăciunica. Tăciunica, el este Orrec.

M-am lăsat pe vine. Întinzând puţin mâna, am simţit o răsuflare caldă pe degete, urmată de atingerea delicată de mustăţi şi a unei limbi umede, politicoase, care mă lingea. Am pipăit niţel mai departe, cu precauţie, temându-mă să nu vâr vreun deget în ochii căţeluşei, ori să fac vreo mişcare greşită, însă ea a rămas neclintită şi i-am pipăit blana mătăsoasă, cu creţuri mici, de pe cap şi gât, apoi urechile moi şi mari, pe care le ţinea ciulite.

— Este un ciobănesc negru? am şoptit.

— Da. Căţeaua lui Kinny a avut trei pui primăvara trecută. Ea a fost cea mai bună. Copiii au răsfăţat-o şi el începuse s-o dreseze pentru turma de oi. Am cerut-o când am auzit despre ochii tăi. Asta-i lesa.

Mi-a pus în mână o curea de piele, scurtă şi destul de rigidă.

— Mergi cu ea, mi-a spus.

M-am ridicat şi am simţit căţeluşa ridicându-se. Am făcut un pas şi am găsit-o pe Tăciunica stând în faţa picioarelor mele, nemişcată. Am râs, deşi mă simţeam stânjenit.

— Aşa n-o s-ajungem prea departe! am spus.

— Asta-i pentru că dacă ai fi mers într-acolo, te-ai fi împiedicat de buşteanul pe care l-a lăsat Fanno. Las-o pe ea să-ţi arate pe unde să mergi.

— Şi eu ce fac?

— Spune „mergi!” şi rosteşte-i numele.

— Mergi, Tăciunica, m-am adresat către bezna de la capătul cureluşei de piele pe care o ţineam în mână.

Cureluşa m-a tras uşor la dreapta, apoi înainte.

Am mers pe cât de cutezător am putut, până ce cureluşa m-a tras uşor ca să mă opresc.

— Înapoi la Gry, Tăciunica, am rostit, întorcându-mă.

Cureluşa m-a mai întors puţin, după care m-a tras înainte şi s-a oprit.

— Sunt aici, a spus Gry chiar în faţa mea.

Glasul îi era răguşit şi înecat.

Am îngenuncheat, am bâjbâit după căţeluşa care stătea pe labele din spate şi am cuprins-o cu braţul. O ureche mătăsoasă era lipită de obrazul meu şi mustăţile mi-au gâdilat nasul.

— Tăciunica, Tăciunica, am spus.

— Cu ea n-am folosit chemarea, decât numai chiar la început, de vreo două ori, a zis Gry. (După felul cum i se auzea vocea, se lăsase pe vine lângă mine.) A învăţat pe atât de repede, pe cât aş fi făcut-o eu. Este isteaţă. Şi te poţi bizui pe ea. Totuşi voi doi trebuie să lucraţi împreună.

— S-o las atunci aici şi să revin mai târziu?

— Nu cred. Îţi pot spune câteva lucruri pe care să nu le faci. Şi încearcă să nu-i ceri prea multe deodată, pentru o vreme. Pot însă veni eu, să lucrez cu ea şi cu tine. Mi-ar plăcea să fac asta.

— Ar fi bine, am spus.

După ameninţările, răbufnirile şi cruzimile din Drummant, iubirea limpede şi bunătatea lui Gry, alături de răspunsul calm, încrezător în mine şi care în acelaşi timp îmi transmitea încredere, al câinelui erau prea mult pentru mine. Mi-am ascuns faţa în blana creaţă, mătăsoasă.

— Bun căţel, i-am spus.

Capitolul 12

Când Gry şi cu mine am intrat în casă în cele din urmă, m-am speriat aflând că mama, după ce descălecase, leşinase în braţele tatei. O duseseră la etaj şi o întinseseră în pat. Gry şi eu ne-am învârtit locului, simţindu-ne cu adevărat copii, inutili, aşa cum se petrece cu cei tineri când se îmbolnăveşte un adult. În cele din urmă, Canoc a coborât. A venit drept la mine şi mi-a spus:

— O să fie bine.

— Este doar obosită?

El a şovăit şi Gry a întrebat:

— N-a pierdut pruncul?

O parte din darul lui Gry era să ştie când într-un trup existau două vieţi. Nu era şi o parte din darul nostru. Sunt sigur că până în clipa aceea tata nu ştiuse că Melle purta în pântece un prunc; este posibil ca ea însăşi să n-o fi ştiut.

Pentru mine vestea prezenta prea puţin interes. Un băiat de treisprezece ani este destul de îndepărtat de partea aceea a vieţii; sarcina şi naşterea sunt chestiuni abstracte, care n-au absolut nicio legătură cu el.

— Nu, a răspuns Canoc. A ezitat din nou şi a continuat: Are nevoie de odihnă.

Glasul lui vlăguit, inexpresiv, m-a neliniştit. Voiam să fi fost vesel. Mă săturasem de teamă şi de deprimare. Scăpasem de toate acelea, eram iarăşi liberi, cu prietenii noştri, în siguranţă în Roddmant.

— Dacă este bine deocamdată, am spus, poate c-ai putea să vii s-o vezi pe Tăciunica.

— Mai târziu, mi-a răspuns.

M-a atins pe umăr şi a plecat. Gry m-a dus la bucătărie, fiindcă din cauza agitaţiei nimeni nu se îngrijise de cină şi eram mort de foame. Bucătăreasa ne-a îndopat cu plăcintă cu carne de iepure. Gry a spus că arătam dezgustător, mânjit cu sos pe toată faţa, eu i-am replicat că ar fi trebuit să încerce cum este să mănânci fără să vezi, iar ea mi-a spus că încercase – se legase la ochi pentru o zi întreagă,

ca să ştie ce însemna pentru mine. După ce am mâncat, am revenit afară şi Tăciunica m-a călăuzit într-o plimbare prin beznă. Luna se întrevedea pe jumătate şi-i oferea lui Gry ceva lumină, dar mi-a spus că eu şi Tăciunica ne descurcam mai bine decât ea şi s-a împiedicat de o rădăcină pentru a o dovedi.

Când eram mici şi stăteam împreună la Roddmant, eu şi Gry obişnuiam să ne culcăm oriunde ne prindea somnul, ca toţi puii animalelor; însă între timp se vorbise despre juruinţe şi alte lucruri asemănătoare. Ne-am spus „noapte bună” unul altuia aşa cum procedau adulţii. Ternoc m-a dus la odaia părinţilor mei. Roddmant nu avea aşa multe dormitoare şi paturi ca Drummant. Ternoc mi-a şoptit că mama dormea în pat şi tata pe scaun; mi-a dat o pătură, m-am întins pe podea şi am dormit acolo.

Dimineaţa, mama a insistat că se simţea bine. Răcise niţel, asta fusese totul. Era gata să plecăm spre casă.

— În niciun caz călare, a spus Canoc, şi Parn l-a susţinut.

Ternoc ne-a oferit o căruţă umplută cu fân şi paie şi un cal fătat de iapa aceea cu buza inferioară despicată care-l purtase în bătălie la Dunet. Aşa se face că mama, Tăciunica şi cu mine am călătorit la Caspromant în lux, pe covoraşe întinse peste paiele din căruţă, în timp ce Canoc l-a călărit pe Gânsăcel, iar Gânsacul şi Dereşa ne urmau, toţi bucuroşi că ne întoarcem acasă.

Tăciunica a părut că acceptă cu inimă senină schimbarea căminului şi a proprietarului ei, deşi a petrecut mult timp adulmecând prin casă şi stropind cu urină diverse tufişuri şi pietre de afară, anunţându-şi prezenţa. I-a salutat politicos pe puţinii câini de vânătoare bătrâni pe care-i aveam, totuşi s-a ţinut departe de ei. Rasa ei de câine ciobănesc nu era la fel de sociabilă şi democratică precum a lor, ci mai degrabă retrasă şi foarte vigilentă. Semăna cu tata: îşi trata responsabilităţile cu multă seriozitate. Eu eram principala ei responsabilitate.

În scurt timp a sosit şi Gry pentru a-şi continua dresajul, după care a revenit la fiecare câteva zile. Călărea un mânz, Ţintatul, care aparţinea barrilor de Cordemant. Ei o

rugaseră pe Parn să-l sfarme, iar Parn se ocupa de mânz şi în acelaşi timp o învăţa pe fiica ei despre sfărâmarea cailor. Cei cu darul chemării folosesc termenul acesta, deşi are prea puţină legătură cu felul în care dresează un cal tânăr. Nimic nu se sfarmă în decursul dresajului, dimpotrivă, animalul este întregit, este împlinit. Procesul durează mult. Gry mi l-a explicat astfel: oamenii le cer cailor să facă lucruri pe care în mod obişnuit aceştia ar prefera să nu le facă; iar caii nu-şi supun voinţa în faţa voinţei noastre aşa cum fac câinii, întrucât sunt animale de herghelie, nu de haită, şi preferă consensul în locul ierarhiei. Câinii acceptă; caii consimt. Toate acestea le-am discutat pe îndelete cu Gry, în vreme ce Tăciunica şi eu continuam să ne învăţăm îndatoririle pe care le aveam unul faţă de celălalt. Şi le-am discutat şi când am mers călări amândoi, cu Gry şi Ţintatul învăţând îndatoririle reciproce, iar eu pe Dereşa, care învăţase de multă vreme tot ce trebuia să ştie. Tăciunica ne-a însoţit, fără lesă, în vacanţă, ca să zic aşa, liberă să alerge, să se oprească, să adulmece, să se abată din drum şi să gonească după iepuri fără a-mi purta de grijă. Însă dacă-i rosteam numele, sosea imediat.

Tăciunica şi Gry au fost atât de importante pentru viaţa mea, încât îmi amintesc vara aceea, cea dintâi pe care am petrecut-o în beznă, ca fiind una luminoasă. Anterior existaseră multe necazuri şi nelinişti, şi fusesem simultan dezorientat şi terorizat în privinţa darului meu. Acum, cu ochii pecetluiţi, nu aveam nicio posibilitate de a-l folosi, în bine sau în rău, şi nu mai trebuia să mă torturez ori să fiu torturat. Odată ce trecuse coşmarul Drummant, mă aflam printre ai mei. Iar respectul pe care-l trezeam în unii dintre cei mai simpli constituia o compensare, deşi n-am recunoscut-o, pentru neajutorarea mea. În timp ce bâjbâi şi te poticneşti, traversând o odaie, poate fi o îmbărbătare să auzi pe cineva şoptind:

— Şi dacă-şi ridică legătura de pe ochi? Aş muri de frică!

Mama tot nu s-a simţit bine după ce am ajuns acasă şi a rămas o vreme în pat. După aceea a început să se scoale şi să umble prin casă ca înainte; dar într-o seară, la cină, am

auzit-o ridicându-se şi spunând ceva cu glas speriat, apoi a urmat o agitaţie, şi ea împreună cu tata au părăsit încăperea. Am rămas la masă simţindu-mă ca un orfan, derutat. A trebuit să le întreb pe femeile casei ce se întâmplase. La început, nimeni n-a vrut să-mi spună, după care una dintre fete a rostit:

— Sângera, înţelegi, avea fustele pline de sânge.

Am fost îngrozit. M-am dus în sală şi m-am aşezat lângă vatră, singur, ameţit. Tata m-a găsit acolo în cele din urmă. Tot ce a putut spune a fost că mama pierduse sarcina, dar că se simţea destul de bine. Vorbea calm şi m-a liniştit. Mă agăţam de liniştire.

A doua zi, Gry a venit la noi călare pe Ţintatul. Am suit împreună s-o vedem pe mama în cămăruţa ei din turn.

Acolo era un pat din lemn şi odaia era mai caldă decât dormitorul. Focul ardea în cămin, deşi era plină vară. Melle purta în jurul umerilor şalul cel mai călduros, aşa cum mi-am dat seama din îmbrăţişarea ei. Vocea îi era slabă şi răguşită, însă altfel tonul îi părea neschimbat.

— Unde-i Tăciunica? a întrebat. Am nevoie de vizita ei.

Tăciunica se afla desigur acolo, în cameră, fiindcă noi doi deveniserăm inseparabili acum; şi a fost invitată sus, pe pat, unde s-a întins încordată şi alertă, aparent crezând că mama avea nevoie de un câine de pază. Mama a întrebat despre progresele pe care le înregistrasem în a călăuzi şi a fi călăuzit, ca şi despre sfărâmarea cailor lui Gry, şi am flecărit ca de obicei. Totuşi Gry s-a ridicat înainte ca eu să fi fost gata să plec. A spus că nu mai trebuia să stăm, iar când a sărutat-o pe mama, a murmurat:

— Îmi pare rău de prunc.

Melle i-a şoptit:

— Vă am pe voi doi.

În fiecare zi tata pleca din zori la muncile de pe domeniu şi revenea abia seara. Înainte de a mi se pecetlui ochii, eu începusem să-i fiu de folos, dar acum eram inutil. Alloc îmi luase locul în dreapta lui. Alloc era un bărbat cu inima curată, fără ambiţii sau pretenţii; se considera prostovan şi unii îi dădeau dreptate, însă, deşi gândea mai încet,

pricepea adesea o idee fără să chibzuiască asupra ei şi judecata îi era de obicei sănătoasă. Lucra alături de Canoc şi era ceea ce nu puteam eu să fiu. Mă simţeam gelos şi în acelaşi timp invidios pe el. Aveam respectul de sine de a n-o arăta, fiindcă l-ar fi rănit pe Alloc, l-ar fi mâniat pe tata şi nu mi-ar fi făcut mie niciun bine.

Când inutilitatea şi neajutorarea mă apăsau, când propria mea fermitate slăbea şi tânjeam să-mi desfac legătura de pe ochi şi să-mi recapăt pierduta moştenire a luminii, mă izbeam de figura fermă a tatei. Capabil să văd, reprezentam un pericol de moarte pentru Canoc şi toţi oamenii lui. Cu ochii pecetluiţi, eram pavăza şi sprijinul său. Orbirea mea era utilitatea mea.

Tata îmi vorbise câte ceva despre vizita la Drummant, spunând că era de părere că Ogge Drumm se temuse de noi amândoi, dar de mine cel mai mult, şi că tachinările şi zeflemelele lui crude fuseseră o cacealma, o prefăcătorie, pentru a salva aparenţele printre oamenii săi.

— În realitate, dorea cel mai mult să ne alunge. Sigur că da, jinduia să te testeze, însă de fiecare dată când s-a găsit pe punctul de a te sili să acţionezi, a bătut în retragere. N-a cutezat. Şi nu m-a provocat, de teama ta.

— Totuşi, fata aceea… s-a folosit de ea, ca să ne umilească!

— Pusese totul la cale înainte ca noi înşine să fi ştiut de darul tău neîmblânzit şi, în felul acela, a căzut în propria-i capcană. A trebuit să o ducă până la capăt, pentru a arăta că nu se temea de noi. Însă se teme, Orrec. Se teme.

Junincile noastre albe erau înapoi în Caspromant, laolaltă cu cireada pe păşunile înalte, hăt departe de hotarele cu Drummant. Drumm nu spusese nimic despre ele şi nu întreprinsese niciun act de represalii împotriva noastră sau a lui Roddmant.

— I-am oferit o cale de ieşire şi a acceptat-o, a spus Canoc cu încântarea aceea răzbunătoare care părea unica lui bucurie în ultima vreme.

Era mereu încordat şi mereu încruntat. Cu mine şi cu mama era tandru şi atent, dar niciodată nu stătea mult

timp alături de noi, fie că era plecat la munca lui, fie că sosea tăcut şi obosit şi abia aştepta să se culce.

Melle şi-a recăpătat treptat puterile. Când era bolnavă, glasul ei avea un ton resemnat şi răbdător, pe care detestam să-l aud. Voiam să-i aud râsetul limpede, pasul iute prin odăi. Acum umbla prin casă, însă obosea repede şi ori de câte ori era o zi ploioasă, sau când vântul care sufla dinspre Carrantages răcorea serile de vară, ea aprindea focul în încăperea din turn şi stătea ghemuită lângă el, înfăşurându-se în şalul gros de lână cafenie nevopsită pe care i-l ţesuse mama tatei. Odată, stând acolo cu ea, am rostit fără să mă gândesc:

— De când am fost în Drummant, ţi-e frig întruna.

— Da, a spus ea. Aşa este. Din ultima seară, de-atunci. Când m-a dus la fetiţă… A fost foarte ciudat. Nu cred că ţi-am povestit vreodată ce s-a întâmplat, nu? Denno coborâse la parter, ca să-ncerce să-şi oprească fiii să se mai certe. Biata Daredan era istovită. I-am spus să se ducă şi să se culce niţel, fiindcă voi rămâne eu cu Valdan. Sărmana copilă adormise, dar părea mereu pe punctul de a se deştepta; era încercată întruna de spasme şi cutremurături. De aceea, am stins lumina şi am picotit lângă ea, iar după o vreme mi s-a părut că am auzit pe cineva şoptind sau psalmodiind. Un fel de zumzăit. Am crezut că eram în casa noastră din Derris şi că tata conducea slujba la parter. Probabil că lunecasem şi eu în somn. Iar zumzetul acela a continuat mereu şi mereu, apoi a încetat. Şi mi-am dat seama că nu eram acasă, ci la Drummant, iar focul aproape că se stinsese şi-mi era atât de frig, încât abia mă mai puteam clinti. Mi-era frig până-n măduva oaselor. Iar fetiţa zăcea nemişcată, ca moartă. Asta m-a speriat şi m-am ridicat să mă uit la ea, însă respira. Apoi Denno a intrat în cameră şi mi-a dat o lumânare cu care să mă-ntorc în odaia noastră. Canoc voia să plece şi s-o caute pe Parn, şi, când a închis uşa, curentul de aer a stins lumânarea. Iar focul nu mai ardea de mult. Tu te-ai trezit, aşa că am stat pe întuneric cu tine şi tot nu m-am putut încălzi. Îţi aminteşti asta. Iar pe toată durata întoarcerii noastre acasă, mâinile

şi picioarele îmi erau ca nişte bucăţi de gheaţă. Ah! Îmi doresc să nu fi mers niciodată acolo, Orrec!

— Îi urăsc.

— Femeile au fost bune cu mine.

— Tata a spus că lui Ogge îi era frică de noi.

— Întorc complimentul, a rostit Melle cutremurându-se uşor.

Când i-am povestit asta lui Gry – pentru că-i spuneam totul, mai puţin lucrurile pe care le ţineam secrete faţă de mine –, aş fi putut s-o întreb ceea ce nu dorisem s-o întreb pe mama: Ar fi fost posibil ca Ogge Drumm să fi intrat în odaie, în timp ce ea se afla înăuntru?

— Tata spune că drummii îşi folosesc puterea prin cuvinte, prin descântece, nu numai cu ochiul şi mâna. Poate că ceea ce-a auzit ea…

Lui Gry nu i-a plăcut defel ideea aceea şi i s-a împotrivit.

— Totuşi de ce s-o fi folosit asupra ei, şi nu asupra ta, sau a lui Canoc? Melle nu-i putea face lui niciun rău!

M-am gândit la Canoc spunând: „Poartă-ţi rochia roşie, astfel ca el să vadă darul pe care mi l-a dat”. Acela era răul. Tot ce am putut spune a fost:

— El ne ura pe noi toţi.

— I-a spus tatălui tău despre noaptea aceea?

— Nu ştiu. Nu ştiu dacă ea crede că este important. Ştii, ea nu… ea nu se gândeşte foarte mult la daruri, la puteri. Nici măcar nu ştiu ce gândeşte în clipa asta despre mine. Despre darul neîmblânzit. Ştie de ce am decis noi să-mi pecetluiesc ochii. Bănuiesc însă că nu crede…

M-am oprit, nesigur de ceea ce spuneam şi simţindu-mă pe un teren periculos. În mod reflex, am pus palma pe spinarea caldă şi cu blană creaţă a Tăciunicii, care stătea întinsă lângă piciorul meu. Nici chiar Tăciunica nu mă putea călăuzi însă prin bezna aceasta.

— Poate că ar trebui să-i spui lui Canoc, a zis Gry.

— Ar fi fost mai bine dacă ar fi făcut-o mama.

— Mie mi-ai spus.

— Totuşi tu nu eşti Canoc.

Era un lucru evident, care conţinea o sumedenie de înţelesuri nerostite. Gry a priceput.

— O s-o întreb pe Parn dacă oamenii pot face ceva… în privinţa puterii aceleia, a spus ea.

— Nu, să n-o faci.

Era în regulă să-i spun lui Gry, dar dacă povestea mergea mai departe, aş fi trădat încrederea mamei.

— N-o să-i spun de ce sunt curioasă.

— Parn va înţelege motivul.

— Poate că-l şi înţelege deja… în seara aceea, când aţi sosit la noi… când a leşinat Melle, mama i-a spus tatei: „Se poate ca el s-o fi atins”. Atunci nu înţelesesem ce voise să spună. Mă gândisem că poate că Ogge încercase s-o siluiască pe Melle şi-i făcuse vreun rău.

Am tăcut amândoi, cufundaţi în gânduri. Ideea că Ogge aruncase un descântec de irosire asupra mamei era hidoasă, totuşi vagă, dificil de acceptat. Mintea mi s-a îndepărtat de ea, plutind spre alte lucruri.

— De când a fost la Drummant, n-a pomenit nimic despre Annren Barre, a remarcat Gry, referindu-se la mama ei, nu la a mea.

— În Cordemant continuă să se sfădească. Raddo a spus că-i o vrajbă deschisă între fraţi. Ei locuiesc la capete opuse ale domeniului şi se feresc să se vadă unul pe celălalt, de teamă să nu orbească ori să surzească.

— Tata spune că niciunul dintre fraţi nu are darul întreg, ci numai sora lor, Nanno. Nanno zice că dacă vor continua să se certe, îi va muţi pe amândoi, astfel ca ei să nu poată rosti blestemul.

A râs, iar eu am imitat-o. Astfel de cruzimi groteşti erau hazlii pentru noi. Şi brusc m-am simţit de asemenea cu inima uşoară, deoarece Parn nu mai vorbea despre juruirea lui Gry după băiatul din Cordemant.

— Mama spune că darurile neîmblânzite sunt uneori pur şi simplu daruri foarte puternice. Şi că sunt necesari mulţi ani pentru a învăţa să le foloseşti.

Vocea lui Gry era răguşită, aşa cum se întâmpla întotdeauna când spunea ceva important.

Nu i-am dat niciun răspuns. Nu era necesar. Dacă Parn vrusese să spună că ea credea că darul meu era puternic şi finalmente controlabil, atunci zisese că puteam, cu timpul, să fiu potrivit pentru Gry. Asta era suficient pentru noi.

— Vreau să încerc poteca de la Pârâului-frasinilor, am spus sărind în picioare.

Era foarte bine să stau aşezat şi să discut, însă era şi mai bine să ies afară şi să călăresc. Eram plin de speranţe şi energie acum, fiindcă Parn Barre, care era înţeleaptă, spusese că-mi voi putea folosi ochii din nou şi mă voi însura cu Gry şi-l voi ucide pe Ogge Drumm dintr-o privire dacă ar fi cutezat vreodată să se apropie de Caspromant…

Am călărit în lungul Pârâului-frasinilor. Am rugat-o pe Gry să-mi spună când ajungeam la costişa distrusă a dealului. Acolo am oprit caii. Tăciunica a luat-o la fugă înainte. Când Gry a chemat-o înapoi, a ascultat-o, dar cu un scâncet, care era elocvent, fiindcă ea scotea rareori vreun sunet.

— Nu-i place aici, a zis Gry.

Am rugat-o să-mi descrie locul. Mi-a spus că iarba începuse să crească, totuşi avea un aspect ciudat.

— Totul este… boţit. Doar bulgări şi praf. Nimic nu are vreo formă.

— Haos.

— Ce înseamnă „Haos”?

— Mama are o poveste despre începutul lumii. La început au existat fel de fel de… lucruşoare care pluteau de colo-colo, dar niciunul nu avea formă sau contur. Erau pur şi simplu bucăţele şi fărâme şi picături, nici măcar pietre sau ţărână, ci numai… materie. Fără forme, fără culori şi fără pământ sau cer, ori sus şi jos, sau miazănoapte şi miazăzi. Nimic nu avea niciun sens. Nu existau direcţii. Nimic nu era legat sau însoţit de altceva. Nu era întuneric, nu era lumină. O neorânduială. Haos.

— Şi după aceea ce s-a întâmplat?

— Nimic nu s-ar fi întâmplat niciodată, dacă bucăţelele de materie nu s-ar fi adunat laolaltă, ici şi colo. În felul acela, materia a început să capete formă. Mai întâi doar bulgări şi cocoloaşe de ţărână. Apoi, pietre. Iar pietrele s-au

ciocnit laolaltă şi au scos scântei, ori s-au topit una pe alta până au curs ca apa. Focul şi apa s-au întâlnit şi au creat abur, ceaţă, pâclă, aer – aerul pe care Spiritul l-a putut respira. După care Spiritul s-a adunat laolaltă, a inspirat şi a vorbit. A spus tot ce va fi. A cântat pământului şi focului şi apei şi aerului, şi a cântat toate creaturile, şi astfel le-a fiinţat. Toate formele munţilor şi râurilor, formele copacilor şi animalelor şi oamenilor. Atât doar că el însuşi nu a luat nicio formă şi nu şi-a dat niciun nume, pentru a putea rămâne peste tot, în toate lucrurile şi între toate lucrurile, în toate legăturile şi în toate direcţiile. Când totul va fi desfiinţat la sfârşit şi Haosul va reveni, Spiritul va fi în el aşa cum a fost la început.

După o vreme, Gry a întrebat:

— Însă nu va fi în stare să respire?

— Nu până ce totul nu se va petrece din nou.

Explicând, intrând în detalii şi oferind un răspuns întrebării lui Gry, trecusem cumva dincolo de hotarele poveştii mamei. Adesea se întâmpla aşa. Nu aveam înţelesul sacralităţii unei istorii, sau mai degrabă toate erau sacre pentru mine, minunatele cuvinte-fiinţă care, atâta vreme cât le auzeam ori le spuneam, alcătuiau o lume în care puteam să intru văzând, liber să acţionez: o lume pe care o ştiam şi înţelegeam, care avea propriile ei reguli, totuşi se găsea sub controlul meu, aşa cum nu se întâmpla în lumea de dincolo de poveşti. În plictiseala şi inactivitatea cauzate de orbirea mea, trăiam într-o măsură tot mai mare în poveştile acestea, mi le reaminteam, o rugam pe mama să mi le spună şi apoi le continuam eu însumi, conferindu-le formă, creându-le prin rostire, aşa cum făcuse Spiritul în Haos.

— Darul tău este foarte puternic, a spus Gry cu glasul ei răguşit.

Mi-am reamintit atunci unde ne aflam. Şi mi-a fost ruşine c-o adusesem pe Gry aici, ca şi cum aş fi dorit ca ea să vadă ce făcuse puterea mea. De ce voisem s-o aduc aici?

— Copacul acela, am zis, acolo era un copac…

După care am izbucnit:

— Crezusem că era tata. Crezusem c-o să-l… Nici măcar nu ştiusem la ce mă uitam…

N-am putut rosti mai multe. Am îndemnat-o pe Dereşa să-i dea drumul şi am părăsit locul ruinat. După o vreme, Gry a spus:

— Încep să crească la loc, Orrec. Buruienile şi iarba. Cred că Spiritul continuă să sălăşluiască acolo.

Capitolul 13

Toamna a trecut aproape la fel cum trecuse vara, fără evenimente remarcabile care s-o fi însemnat în vreun chip. Am auzit că, după vizita noastră, cearta dintre brantorul Ogge şi fiul său mai mare, Harba, care începuse la vânătoarea mistreţului, sporise până la nivelul unei duşmănii. Harba îşi dusese soţia şi oamenii jos, la Rimmant, şi trăia acolo, pe când mezinul, Sebb, era instalat confortabil în Casa-de-piatră din Drummant, şi era tratat ca moştenitor şi viitor brantor. Vardan însă, fiica lui Sebb şi Daredan, fusese bolnavă toată vara şi se topea pe picioare, trecând de la convulsii la crize de apoplexie, apoi la paralizie, iar puţina minte pe care o avusese cândva dispăruse cu totul. Auzisem toate acestea de la soţia unui potcovar nomad. Astfel de persoane sunt minunaţi şi utili purtători de zvonuri, care duc veşti de la un domeniu la altul prin toate Tărâmurile de Sus, iar noi am ascultat însetaţi, deşi m-a dezgustat încântarea nepăsătoare cu care femeia relata detaliile bolii copilei. Nu voiam să aud toate lucrurile acelea. Simţeam că, într-un fel, eram răspunzător pentru nefericirea fetiţei.

Când m-am întrebat cum de era posibil aşa ceva, am văzut cu ochiul minţii chipul lui Ogge Drumm, ridat şi încercănat, cu pleoape grele şi privire de năpârcă.

Gry nu putea să mă viziteze des în timpul culesului recoltelor, când zi de zi erau necesare toate braţele de muncă disponibile. În plus, nu mai era nevoie să ne instruiască pe mine şi pe Tăciunica; de acum, potrivit spuselor mamei, noi doi eram un băiat cu şase picioare şi cu un simţ neobişnuit de acut al mirosului.

Însă prin brumar, Gry a venit călare pe Ţintatul pentru o zi întreagă, iar după ce eu şi Tăciunica îi arătaserăm noile noastre realizări, ne-am aşezat, ca întotdeauna, să stăm de vorbă. Am discutat despre vrajbele din Cordemant şi Drummant şi am remarcat cu înţelepciune că atâta vreme cât ei erau preocupaţi să se duşmănească cu propriii lor

oameni, erau mai puţin predispuşi să invadeze, să fure şi să braconeze dincolo de hotarele lor. Am amintit de Vardan. Gry auzise că fetiţa era pe moarte.

— Crezi că Ogge s-ar putea să fi fost de vină? am întrebat. În noaptea aceea? Când mama era acolo şi a auzit… Poate că şi-a folosit puterea asupra copilei.

— Şi nu asupra lui Melle?

— Poate că nu.

Formulasem cu ceva timp în urmă ideea aceasta plină de speranţe şi mi se păruse plauzibilă; după ce am rostit-o, parcă nu mai suna la fel.

— De ce ar fi vrut el să abată irosirea asupra propriei sale nepoate?

— Fiindcă îi era ruşine cu ea. Dorea să moară. Ea era…

Am reauzit glasul gros, stins, Ce mai, ce mai.

— Era o idioată, am rostit aspru.

Şi m-am gândit la câinele Hamneda.

Gry n-a spus nimic. Am simţit că ar fi dorit să vorbească, însă constata că n-o putea face.

— Mama este mult mai bine, am zis. A mers tot drumul până la Vâlceaua-mică, cu Tăciunica şi cu mine.

— Asta-i bine, a spus Gry.

N-a amintit, iar eu nu voiam să mă gândesc că, doar cu şase luni în urmă, o asemenea plimbare n-ar fi însemnat nimic pentru Melle; m-ar fi însoţit şi ar fi suit până la izvorul din dealurile înalte şi s-ar fi întors acasă cântând. Nu voiam să gândesc gândul, însă el exista acolo.

— Spune-mi, am rostit, cum arată?

Aceea era o poruncă pe care Gry o asculta de fiecare dată; când o rugam să fie ochii mei, se străduia cât putea să vadă pentru mine.

— Este slabă, mi-a zis.

Ştiam asta după mâinile mamei.

— Pare niţel tristă. Dar este la fel de frumoasă.

— Nu pare bolnavă?

— Nu. Doar slabă. Şi obosită, sau tristă. Pierderea pruncului…

Am încuviinţat din cap. După o vreme, am rostit:

— Mi-a spus o poveste lungă. Face parte din istoria lui Hamneda. Despre prietenul lui, Omnan, care a înnebunit şi a încercat să-l ucidă. Îţi pot spune o parte din ea.

— Da! a zis Gry pe un ton mulţumit şi am auzit-o cum s-a instalat mai comod, ca să asculte.

Am întins mâna către spinarea Tăciunicii şi am lăsat-o acolo. Atingerea aceea era ancora mea în lumea reală nevăzută, pe când mă avântam în lumea strălucitoare şi vie a poveştii.

Nimic din spusele noastre despre mama nu fusese îngrozitor, ba nici măcar descurajant, totuşi, fără s-o fi zis, noi spuseserăm că ea nu era bine, că nu mergea spre mai bine, că mergea spre mai rău. Amândoi o ştiam.

Mama o ştia. Era dezorientată şi răbdătoare. Încerca să fie bine. Nu putea crede că nu reuşea să facă ceea ce obişnuise să facă, ori jumătate din ceea ce obişnuise să facă.

— Ce mai aiureală, obişnuia să spună; era lamentaţia cea mai mare pe care am auzit-o din partea ei.

Tata o ştia. Pe măsură ce zilele se scurtau şi munca era mai puţină, iar el stătea acasă mai mult şi mai des, nu putea să nu vadă că Melle era lipsită de putere, că obosea cu uşurinţă, că mânca puţin şi slăbise, că în unele zile nu putea face nimic altceva decât să stea lângă foc în şalul maro, să tremure şi să picotească.

— O să-mi fie bine când se va face iarăşi cald, spunea mama.

El îi aţâţa focul şi o întreba ce altceva putea face, orice, pentru ea.

— Ce să-ţi aduc, Melle?

Nu-i puteam zări chipul, dar îi auzeam vocea, iar tandreţea din ea îmi trezea o grimasă de durere.

Legătura pe care o purtam peste ochi şi boala mamei au acţionat împreună într-un fel care a fost bun: amândoi aveam timp să ne dedăm plăcerii noastre de a spune poveşti, iar poveştile ne scoteau din întuneric, din frig şi din plictiseala sumbră a inutilităţii. Melle avea o memorie minunată şi, ori de câte ori o scotocea, găsea în ea altă

istorie care-i fusese spusă sau pe care o citise. Dacă uitase o parte din poveste, atunci, ca şi mine, o completa şi inventa fără şovăială, chiar dacă era o istorie din textele sfinte şi ritualuri, pentru că cine ar fi fost şocat şi ar fi strigat „erezie!” aici? I-am spus că era ca o fântână: cobora găleata şi o ridica plină cu poveşti. A râs când m-a auzit. Şi a spus:

— Mi-ar plăcea să scriu unele chestii din găleată.

N-am putut prepara eu însumi pânza şi cerneala pentru ea, însă le-am explicat lui Rab şi Sosso, cele două jupânese tinere ale noastre, cum să procedeze şi ele au fost fericite să facă ceva pentru Melle.

Femeile acestea erau caspre după taţi şi niciuna nu avea vreun dar al viţei. Ele îşi moşteniseră poziţia în gospodărie de la mamele lor, care, împreună cu mama mea, le educaseră riguros. În timpul bolii lui Melle, ele preluaseră controlul complet asupra problemelor casnice, conducând casa potrivit standardelor ei şi socotind mereu cum să-i facă viaţa mai uşoară. Erau femei energice şi cu inimă bună. Rab era logodită cu Alloc, deşi niciunul dintre ei nu părea să fie zorit să se căsătorească. Sosso anunţase că după părerea ei existau deja destui bărbaţi călcaţi în picioare.

Ele au învăţat să întindă pânzele şi să amestece cerneala, tata a născocit un fel de măsuţă pentru pat, iar Melle s-a apucat să scrie tot ce-şi putea reaminti din istoriile şi cântecele sacre pe care le învăţase în copilărie. În unele zile scria câte două-trei ore. N-a spus niciodată de ce scria. N-a spus niciodată că o făcea pentru mine. N-a spus niciodată că scrisul însemna să afirme că într-o bună zi eu voi fi în stare să citesc ceea ce scrisese ea. N-a spus niciodată că scria fiindcă ştia că s-ar putea să nu mai fie aici, ca să vorbească. Atunci când Canoc a mustrat-o neliniştit că se istovea scriind, a spus doar:

— Scrisul mă face să simt că tot ce am învăţat când am fost fetiţă nu se va irosi pur şi simplu. Când scriu, mă pot gândi la toate lucrurile acelea.

Aşa încât scria dimineaţa şi se odihnea după-amiaza. Spre seară, Tăciunica şi eu veneam în odaia ei, adesea şi Canoc, iar mama continua cu povestea eroică pe care o începuse, o istorie din vremurile când Cumbelo era Rege, şi noi o ascultam, acolo, lângă vatră, în camera din turn, în toiul iernii.

Uneori zicea:

— Orrec, spune tu mai departe.

Voia să ştie, aşa afirma, dacă ţineam minte istoriile, dacă le puteam povesti la fel de bine.

Tot mai des, ea începea povestea şi eu o sfârşeam. Într-o zi a spus:

— Mi-e prea lene ca să zic o poveste. Spune-mi tu una.

— Pe care?

— Născoceşte una.

De unde ştia oare că eu născoceam istorii, urmându-le în minte în orele lungi şi monotone?

— Mă gândisem la unele lucruri pe care Hamneda le-ar fi putut face când fusese în Algalanda şi care nu existau în istoria lui.

— Spune-le.

— Păi, ştii, după ce Omnan l-a părăsit în pustiu şi el a trebuit să-şi găsească drumul singur… Mă gândisem cât de însetat era… Peste tot era numai colb, deşertul, cât puteai vedea cu ochii dealuri şi văi de praf roşu. Nimic nu creştea, niciun semn al primăverii. Dacă nu găsea apă, avea să moară acolo. A pornit să meargă, îndreptându-se către miazănoapte şi călăuzindu-se după soare, fără să fi avut vreun motiv pentru direcţia aceea, decât faptul că drumul spre miazănoapte era cel către casă, spre Bendraman. A mers şi a mers, iar soarele l-a dogorit în cap şi pe spate, şi vântul i-a suflat ţărână în ochi şi nări, astfel că-i era tot mai greu să răsufle. Vântul s-a înteţit, a început să stârnească praful în cercuri şi o trâmbă s-a înălţat înaintea sa şi a venit către el, ridicând colbul roşu şi învolburându-l în tăriile cerului. Omnan nu a încercat să fugă, ci a rămas locului şi şi-a desfăcut braţele, întinzându-le în părţi, iar vârtejul a ajuns la el şi l-a ridicat, rotindu-l sus în văzduh, în timp ce

tuşea şi se îneca de praf. L-a purtat astfel peste deşert, răsucindu-l întruna şi sufocându-l. În cele din urmă, soarele a început să apună. Atunci, vântul a încetat. Iar trâmba aceea a coborât şi l-a lăsat pe Hamneda la porţile unei cetăţi. Capul continua să i se învârtă, era prea ameţit ca să stea în picioare şi era acoperit peste tot cu pulbere roşie. S-a ghemuit locului, plecând capul şi încercând să-şi recapete suflarea, iar străjerii de la poartă l-au privit. Era în amurg. Un străjer a rostit: „Cineva a lăsat acolo un vas mare din lut"; iar altul a zis: „Nu-i un vas, este o figurină, o statuetă. Este statueta unui câine. Trebuie să fie un dar pentru regele nostru." Şi au hotărât să aducă statueta în cetate…

— Spune mai departe, a murmurat Melle.

Şi eu am spus mai departe.

Acum însă am ajuns la un loc din povestea aceasta prin care nu vreau să trec. La un deşert. Nu există nicio trâmbă care să mă ridice şi să mă poarte peste el.

Fiecare zi a însemnat încă un pas în adâncul lui.

A sosit apoi o zi când mama a lăsat deoparte pânzele şi cerneala şi a spus că se simţea prea obosită ca să mai scrie ceva pentru o vreme. A sosit apoi o zi când m-a rugat să spun o poveste, dar ea a tremurat şi a picotit pe toată durata poveştii, neauzind-o, ascultându-mi doar glasul.

— Nu te opri, a zis când, crezând că nu făceam decât să-i sporesc suferinţa, am încercat să-mi reduc treptat intensitatea glasului pentru ca ea să poată dormi. Nu te opri.

Când stai la marginea pustiului, crezi că acesta poate fi întins. Crezi că traversarea lui ar putea dura o lună, cel mult. Trec însă două luni, şi trei, şi patru, iar fiecare zi înseamnă un pas mai departe în colb.

Rab şi Sosso erau binevoitoare şi puternice, dar când Melle a devenit prea slabă pentru a se mai putea îngriji pe sine, Canoc le-a spus că se va ocupa el însuşi de nevoile ei. A făcut-o cu răbdarea cea mai gingaşă, îngrijind-o, ridicând-o, spălând-o, mângâind-o, străduindu-se să-i fie cald. Vreme de două luni abia dacă a părăsit odaia din turn. Tăciunica şi eu stăteam acolo în majoritatea zilei, fie şi

numai pentru a-i ţine tovărăşie în tăcere. Noaptea, el veghea singur.

Adormea uneori în timpul zilei, lângă ea, pe patul îngust; slăbită cum era, Melle murmura:

— Întinde-te, iubitule. Trebuie să fii obosit. Ţine-mi căldură. Vino sub şal cu mine.

Iar el se întindea lângă ea, o ţinea în braţe şi eu le ascultam răsuflările.

A venit luna florar. Într-o dimineaţă, am stat în locul de la fereastră, simţind razele soarelui pe mâini; am mirosit aromele primăverii şi am auzit sunetul brizei uşoare care foşnea frunzele tinere. Canoc a ridicat-o pe Melle, pentru ca Sosso să-i poată schimba aşternutul. Ea cântărea tare puţin acum, o putea lua în braţe ca pe un copilaş. Melle a strigat ascuţit. Atunci, pe loc, n-am ştiut ce se întâmplase. Oasele îi deveniseră atât de fragile, încât atunci când o ridicase, se rupseseră; clavicula şi femurul i-au trosnit ca nişte vreascuri.

El a aşezat-o pe pat. Ea leşinase. Sosso a fugit să aducă ajutoare. A fost singura dată în toate lunile acelea când Canoc s-a frânt. S-a ghemuit lângă marginea patului şi a plâns, puternic, icnind cu sunete teribile, ascunzându-şi chipul în cearşafuri. M-am gârbovit în locul de la fereastră, auzindu-l.

Unii au spus să-i lege atele de membre, pentru a le ţine în loc, însă Canoc nu i-a lăsat s-o atingă.

A doua zi eram la poarta curţii, lăsând-o pe Tăciunica să alerge de colo-colo, când m-a strigat Rab. Tăciunica a venit la fel de iute ca şi mine. Am suit în odaia din turn. Mama zăcea între perne, cu şalul cafeniu vechi în jurul umerilor; l-am simţit sub mână, când m-am aplecat s-o sărut. Mâna şi obrazul îi erau reci ca gheaţa, dar mi-a răspuns la sărut.

— Orrec, a şoptit. Vreau să-ţi văd ochii.

Iar apoi, când m-a simţit împotrivindu-mă, a murmurat:

— Nu-mi mai poţi face rău acum, iubitule.

Am şovăit totuşi.

— Fă-o, a rostit Canoc aflat de cealaltă parte a patului, cu glas încet, aşa cum vorbea întotdeauna în camera aceasta.

Aşa că am tras legătura jos şi am scos cele două petice şi am încercat să deschid ochii. La început am crezut că n-o să pot. A trebuit să împing în sus pleoapele cu degetele, iar când am făcut-o, n-am văzut decât o lumină orbitoare, străfulgerătoare, străpungătoare, dureroasă, o neorânduială, un haos de lumină.

După aceea, ochii mei şi-au reamintit abilitatea şi am văzut faţa mamei.

— Aşa, aşa, a zis ea, aşa-i bine.

Ochii ei m-au privit din ruina firavă şi scofâlcită a chipului şi trupului, de sub încâlceala de păr negru.

— Aşa-i bine, a repetat destul de tare. Să păstrezi asta pentru mine.

A deschis palma. Înăuntru se afla opalul ei de pe lănţişorul de argint. N-a putut să ridice mâna, ca să mi-l dea. L-am luat şi mi-am trecut lănţişorul peste cap.

— Ennu, ascultă şi fii aici, a murmurat ea. După care a închis ochii.

Am ridicat privirea spre tata. Chipul îi era crispat şi rigid. A încuviinţat foarte uşor.

Am sărutat din nou obrazul mamei, am pus peticele peste ochi şi am ridicat legătura la loc.

Tăciunica a tras încet de lesă şi i-am îngăduit să mă conducă afară din încăpere. În ziua aceea, puţin după apus, mama a murit.

•••

Plângerea morţii cuiva este, aidoma orbirii, ceva necunoscut; trebuie să înveţi cum s-o faci. Căutăm tovărăşie în jelirea unei morţi, dar după primele răbufniri de lacrimi, după ce au fost rostite laude şi au fost reamintite zilele fericite, după ce bocitoarele au plâns şi mormântul a fost închis, în durere nu există tovărăşie. Este o povară pe care o porţi singur. Iar felul în care o porţi depinde numai de tine. Sau aşa mi s-a părut mie. Poate că spunând asta, sunt nerecunoscător lui Gry şi celor din casă şi de pe domeniu, tovarăşilor mei, fără de care poate că nu mi-aş fi purtat povara în anul beznei.

Aşa îi spun în minte: anul beznei.

A încerca să-l povestesc este ca şi cum aş încerca să povestesc scurgerea unei nopţi fără somn. Nu se întâmplă nimic. Te gândeşti şi visezi pentru scurt timp, apoi te trezeşti din nou; temeri se ridică ameninţătoare şi trec, ideile nu se clarifică şi cuvinte lipsite de înţeles obsedează mintea, iar fiorul coşmarului te atinge şi timpul pare să nu se clintească, este beznă şi nu se întâmplă nimic.

Canoc şi eu nu am fost tovarăşi în durerea noastră. Nu puteam fi. Oricât de timpurie şi de crudă fusese pierderea mea, pierdusem doar ceea ce timpul trebuie să ia şi poate să înlocuiască. Pentru el nu mai exista nicio înlocuire; dulceaţa vieţii lui dispăruse.

Şi pentru că el rămăsese singur şi pentru că se învinuia pe sine, mâhnirea îi era puternică, şi furioasă, şi nu găsea nicio uşurare.

După moartea lui Melle, unii dintre cei de pe domeniu s-au temut de Canoc, ca şi de mine. Eu deţineam darul neîmblânzit şi acum cine ştie ce putea face acesta în durerea-i amară? Noi eram descendenţii lui Caddard. Şi aveam motive întemeiate de mânie. Toţi din Caspromant credeau cu absolută certitudine că Ogge Drumm o omorâse pe Melle Aulitta. Ea murise la un an şi o zi după noaptea în care plecaserăm din Drummant. Nu mai era nevoie de povestea pe care mama mi-o zisese şi pe care eu i-o zisesem lui Gry despre ultima noapte petrecută acolo, despre şoapte şi frig. N-o mai spusesem nimănui; n-am ştiut niciodată dacă ea i-o spusese lui Canoc. Tot ceea ce el sau oricare altul trebuia să ştie era că Melle plecase la Drummant o femeie frumoasă şi radioasă, şi că se întorsese bolnavă, pentru a pierde pruncul pe care-l purta, pentru a se irosi încet şi a muri.

Canoc era un bărbat puternic, însă ultimele luni luaseră un bir greu atât de la corpul, cât şi de la mintea sa. Era uzat. În prima jumătate de lună a dormit foarte mult – în odaia lui Melle, în patul în care o ţinuse în braţe în timp ce murise. A petrecut multe ore, singur, acolo. Rab şi Sosso şi ceilalţi s-au temut pentru el şi s-au temut de el. M-au folosit ca intermediar.

— Doar strecoară-te înăuntru şi vezi dacă brantorul n-are nevoie de ceva, spuneau femeile.

Iar Alloc, ori altul dintre bărbaţi zicea:

— Doar suie şi-ntreabă-l pe brantor dacă vrea să-i dăm calului tărâţe sau ovăz?

Asta pentru că bătrânul Gânsac îşi pierduse pofta de mâncare şi erau îngrijoraţi în privinţa lui. Tăciunica şi eu urcam scara răsucită din piatră până la odaia din turn, îmi adunam tot curajul şi băteam la uşă. Uneori îmi răspundea, alteori nu. Când deschidea uşa, glasul îi era rece şi sec:

— Spune-le că nu, răspundea.

Sau:

— Spune-i lui Alloc să gândească şi singur.

Apoi închidea iarăşi uşa.

Nu-mi plăcea să merg unde nu eram dorit, totuşi nu aveam o spaimă fizică de el. Ştiam că nu şi-ar fi folosit niciodată puterea împotriva mea, la fel cum Melle ştiuse că nu mi-aş fi folosit-o niciodată împotriva ei.

Când mi-am dat seama de asta, când m-am gândit la ea în felul acela, m-a străbătut un şoc. Aceasta nu era doar simplă credinţă, ci era înţelegere. Ştiam că el nu mi-ar fi făcut rău. Ştiam că eu nu i-aş fi făcut ei rău. Prin urmare, mi-aş fi putut scoate legătura de pe ochi, când eram cu ea. Aş fi putut s-o văd, în tot anul care trecuse. Aş fi putut să am grijă de ea, să-i fiu util, să-i citesc, pe lângă poveştile mele idioate pe care i le spusesem. I-aş fi putut vedea chipul drag, nu numai atunci, o dată, ci tot anul, cât fusese de lung!

Gândul acela mi-a stârnit nu lacrimi, ci un val de furie care trebuie să fi fost asemănător cu ceea ce simţea tata – o mânie seacă de regrete neputincioase.

Nimeni nu putea fi pedepsit pentru asta, decât eu sau el.

În noaptea în care mama murise, eu îl îmbrăţişasem, iar Canoc mă ţinuse lipit de el, cu capul pe pieptul său. De atunci abia dacă mă mai atinsese şi-mi vorbise foarte puţin; se închisese în odaia ei şi rămăsese retras. Dorea să-şi ţină toată durerea numai pentru el, mi-am spus cu amărăciune în inimă.

Capitolul 14

Toată primăvara, Ternoc şi Parn veniseră din Roddmant pe cât de des putuseră. Ternoc era un bărbat bun şi blând, genul care preferă să fie condus, nu să conducă, şi care nu era foarte fericit cu soţia lui încăpăţânată, dar nu se plângea niciodată de ea. Toată viaţa lui îl tratase cu mult respect pe tatăl meu; o iubise mult pe mama mea şi acum o jelea. Pe la sfârşitul lui cireşar, a venit la noi, a suit în odaia din turn şi a vorbit mult timp cu Canoc. În seara aceea, Canoc a coborât să cineze cu el şi de-atunci a încetat să se mai zăvorască în solitudine, ci a revenit la munca şi la îndatoririle sale, deşi dormea întotdeauna în camera din turn. Mi-a vorbit, încordat şi cu eforturi, ca şi cum ar fi făcut-o din obligaţie. I-am răspuns în acelaşi fel.

Sperasem ca Parn să fi ştiut cum s-o ajute pe mama în boala ei, însă Parn era vânător, nu vraci. Nu se simţea în largul ei în aceeaşi încăpere cu un om bolnav, era agitată şi de prea puţin ajutor. La moartea mamei, Parn condusese bocetele, jelaniile suspinătoare pe care femeile din Tărâmurile de Sus le ridicau deasupra mormântului. Este un vacarm hidos şi ascuţit, care continuă mereu şi mereu, insuportabil, sunetele unor animale îndurerate. Tăciunica ridicase capul şi urlase alături de ele, cutremurându-se din tot corpul, iar eu tremurasem de asemenea şi mă silisem să-mi stăvilesc lacrimile. Când totul se terminase în cele din urmă, fusesem terminat, epuizat, descărcat. Canoc stătuse nemişcat pe toată durata lamentării, îndurând-o aidoma unei stânci sub ploaie.

La scurt timp după moartea lui Melle, Parn a suit în Carrantages. Cei din Borremant auziseră despre abilitatea ei în chemarea vânatului şi trimiseseră după ea. Parn dorise ca Gry s-o însoţească, pentru a începe să-şi exerseze darul. Era o ocazie rară să mergi printre muntenii bogaţi şi să câştigi renume acolo. Gry a refuzat. Parn s-a enervat pe ea. Blândul Ternoc a intervenit o dată în plus:

— Tu te duci şi te-ntorci după cum îţi place, i-a spus nevestei sale, aşa că las-o şi pe fiică-ta să facă la fel.

Parn a înţeles adevărul spuselor lui, chiar dacă nu i-a plăcut. A plecat a doua zi, fără Gry, fără să-şi ia rămas bun de la nimeni.

Ţintatul fusese readus la Cordemant, bine dresat şi instruit. Când venea la noi, Gry obişnuia să călărească un cal de povară, dacă exista vreunul disponibil; dacă nu, mergea pe jos – o distanţă mare ca să te duci şi să te întorci în aceeaşi zi. Era mult prea departe pentru mine ca să merg singur pe Dereşa, ori pe jos cu Tăciunica. Iar Dereşa îmbătrânea şi, deşi Gânsacul ieşise până la urmă din boală, era de-acum un cal bătrân. Gânsăcelul era un cal superb de patru ani, foarte solicitat ca armăsar, ceea ce i se potrivea într-adevăr, deşi îi cam afecta celelalte îndatoriri. Grajdul nostru era destul de slab populat. Într-o seară, adunându-mi tot curajul, aşa cum se întâmpla de fiecare dată când vorbeam cu tata, am spus:

— Ar trebui să avem un mânz.

— M-am gândit să-l întreb pe Danno Barre ce ar dori pentru iapa aceea sură.

— Este bătrână. Dacă am avea un mânz sau o mânză, Gry ar putea-o dresa.

Când nu poţi vedea vorbitorul, tăcerea lui este un mister. Am aşteptat, neştiind dacă tata se gândea la spusele mele sau dacă le şi respinsese deja.

— O să văd, a spus el.

— Alloc zice că la Callemmant este o mânză frumoasă. A auzit despre ea de la potcovar.

De data aceasta, tăcerea s-a prelungit. A trebuit să aştept o lună ca să capăt răspunsul.

Acesta a sosit prin Alloc, care m-a strigat să ies şi s-o văd pe mânza cea nouă. Nu puteam face asta desigur, dar puteam să ies şi să-i pipăi pielea, să-i scarpin smocul de păr din vârful capului şi să mă sui în şa pentru o plimbare scurtă în jurul curţii, cu ea condusă de dârlogi de Alloc, care-i lăuda întruna frumuseţea şi postura. Mi-a spus că nu

avea decât un an, că era murg-deschis, cu o stea, după care-şi primise numele.

— Gry poate să vină şi să lucreze cu ea? am întrebat.

Alloc a răspuns:

— Steluţa va trebui să stea la Roddmant vreun an ca să înveţe rosturile. Este prea tânără pentru tatăl tău şi pentru mine.

Când Canoc a venit în casă în seara aceea, am vrut să-i mulţumesc. Am vrut să merg la el şi să-l îmbrăţişez. M-am temut să nu fac însă vreo gafă în orbirea mea, vreo mişcare stângace, m-am temut că el nu voia să-l ating.

— Am călărit mânza, tată, am spus.

Şi el a zis:

— Bine.

Apoi mi-a urat noapte bună şi i-am auzit pasul obosit suind pe trepte către odaia din turn.

• • •

Aşa se face că în anul beznei, Gry a venit la mine călare pe Steluţa, de două, de trei sau de patru ori la fiecare jumătate de lună, uneori chiar mai des.

Când venea, noi doi plecam călări împreună şi ea îmi spunea ce făcea cu Steluţa. Mânza era dulce ca pâinea nouă şi fiindcă era rasă de călărit nu trebuia instruită foarte mult, aşa că o învăţa paşi şi trucuri de dresaj, pentru a-l pune în valoare şi pe instructor, spunea Gry, nu numai calul. Rareori ne îndepărtam prea mult, fiindcă Dereşa începuse să sufere de reumatism. După aceea reveneam la Casa-de-piatră şi, dacă era cald, stăteam afară în grădina bucătăriei, iar când vremea era friguroasă sau ploioasă, ne aşezam în colţul vetrei celei mari, ca să vorbim.

În primul an după moartea mamei au fost multe prilejuri în care, deşi eram bucuros că Gry se afla acolo, nu puteam să vorbesc. Nu aveam nimic de spus. În jurul meu exista un gol, o apatie pe care nu reuşeam s-o străpung prin cuvinte.

Gry vorbea niţel, spunându-mi veştile pe care le avea, după care amuţea alături de mine. Era la fel de lesne să stau tăcut lângă ea, pe cât era să stau lângă Tăciunica. Pentru asta îi eram recunoscător.

Nu-mi pot aminti multe din anul acela. Mă afundasem în golul negru. Nu exista nimic ce să pot face. Unica mea utilitate era să fiu inutil. Nu aveam niciodată să învăţ să-mi folosesc darul, ci doar să nu-l folosesc. Aveam să stau în sala din Casa-de-piatră, oamenii aveau să se teamă de mine şi acela era tot scopul meu în viaţă. Puteam la fel de bine să fi fost un idiot, ca sărmana copilă din Drummant. N-ar fi fost nicio diferenţă. Eram o sperietoare legată la ochi.

Zile la rând n-am spus nimic nimănui. Sosso, Rab şi ceilalţi din casă au încercat să-mi vorbească, să mă înveselească; mi-au adus bucăţele gustoase de la bucătărie; Rab a fost îndeajuns de curajoasă pentru a-mi atribui corvezi pe care să le fac pentru gospodărie, lucruri pentru care nu-mi erau necesari ochii şi pe care le făcusem cu plăcere pentru ea imediat după ce fusesem legat la ochi. Nu şi acum. Alloc venea cu tata la sfârşitul zilei şi mai pălăvrăgeau niţel, iar eu stăteam cu ei, tăcut. Alloc încerca să mă atragă în conversaţie. Nu mă lăsam atras. Canoc mi se adresa, încordat:

— Tu eşti bine, Orrec?

Sau:

— Ai călărit azi?

Şi eu spuneam că da.

Cred acum că el suferea la fel de mult ca mine de pe urma înstrăinării noastre. Tot ce ştiam pe-atunci era că nu plătea preţul pe care-l plătisem eu pentru darul nostru.

Pe toată durata iernii aceleia am făcut planuri despre cum aş putea să ajung la Drummant, să mă apropii de Ogge şi să-l distrug. Desigur, trebuia să-mi scot legătura de pe ochi. Mi-am imaginat asta în repetate rânduri: aveam să plec înainte de crăpatul zorilor şi să-l iau pe Gânsăcel, deoarece caii mai vârstnici nu erau îndeajuns de iuţi ori de puternici. Aveam să călăresc toată ziua până la Drummant şi să stau ascuns undeva până la căderea nopţii, să aştept ieşirea lui Ogge. Ba nu, mai bine ar fi fost să mă deghizez. Cei din Drummant mă văzuseră doar cu chipul pe jumătate acoperit de legătură, iar între timp crescusem şi glasul începuse să mi se îngroaşe. Aveam să port mantie de serv,

nu haina şi kiltul. Ei n-aveau să mă recunoască. Aveam să-l las pe Gânsăcel ascuns în pădure, deoarece era un cal pe care oamenii îl puteau recunoaşte, şi aveam să merg pe jos, ca un flăcău rătăcitor din Glens, şi să aştept până apărea Ogge: iar apoi, cu o singură privire, un singur cuvânt… Şi pe când ei aveau să încremenească de oroare şi stupoare, eu aveam să mă strecor înapoi în pădure, înapoi la Gânsăcel, aveam să galopez acasă şi să-i spun lui Canoc:

— Ţi-a fost teamă să te duci să-l omori, aşa c-am făcut-o eu.

Dar n-am făcut-o. Credeam povestea, aşa cum mi-o spuneam, însă nu şi după ce se termina.

Mi-am spus-o de-atâtea ori, încât s-a tocit şi atunci n-am mai avut niciun fel de poveste să spun.

M-am adâncit mult în beznă, în anul acela. În cele din urmă, m-am întors undeva în beznă, neştiind c-o făceam. Era Haos, nu exista înainte şi înapoi, nu existau direcţii; dar m-am întors, şi drumul pe care am mers era înapoi, spre lumină. Tăciunica îmi era tovarăşă în beznă şi în tăcere. Gry îmi era călăuza pe drumul de întoarcere.

A venit odată, pe când stăteam în locul de lângă vatră. Focul nu ardea, era florar sau cireşar, şi se făcea foc numai la plita din bucătărie, însă stăteam aproape toată ziua, în majoritatea zilelor, în locul de lângă vatră. Am auzit-o sosind, ţăcănitul uşor al copitelor Steluţei în curte, vocea lui Gry, pe Sosso care a întâmpinat-o şi a spus:

— Este acolo unde stă mereu…

… apoi mâna ei pe umărul meu; dar şi mai mult, de data aceasta; ea s-a aplecat şi m-a sărutat pe obraz.

După moartea mamei nu fusesem sărutat, abia dacă fusesem atins, de nicio făptură omenească. Atingerea mi-a gonit prin trup ca fulgerul printr-un nor. Mi-am reţinut instinctiv răsuflarea sub şocul şi dulceaţa ei.

— Prinţul-cenuşii, a rostit Gry.

Mirosea a sudoare de cal şi iarbă, iar glasul ei era vântul prin frunze. S-a aşezat lângă mine.

— Mai ţii minte?

Am clătinat din cap.

— Nu se poate, trebuie să ţii minte. Tu-ţi aminteşti toate poveştile. Deşi asta a fost cu mult timp în urmă. Pe când eram mici.

Am continuat să tac. Obişnuinţa tăcerii este plumb pe limbă. Ea a urmat:

— Prinţul-cenuşii era băiatul care dormea în colţul vetrei fiindcă părinţii lui nu-i îngăduiau să aibă un pat…

— Părinţii vitregi.

— Exact. Şi după aceea părinţii l-au pierdut. Cum poţi să pierzi un copil? Trebuie să fi fost foarte neatenţi.

— Erau rege şi regină. O vrăjitoare l-a furat.

— Aşa-i! El a ieşit să se joace, iar vrăjitoarea a apărut din pădure… şi i-a întins o pară coaptă şi dulce… şi deîndată ce băiatul a muşcat, ea a spus: „Ah-ha, zeamă-n-barbă, eşti al meu!”

Gry a râs încântată, când şi-a reamintit.

— Aşa că l-au poreclit Zeamă-n-barbă. Dar ce s-a mai întâmplat după aceea?

— Vrăjitoarea l-a dat în seama unor soţi care aveau deja şase copii şi nu-l doreau pe-al şaptelea. Însă i-a plătit c-o monedă de aur, ca să-l ia şi să-l crească.

Limbajul, ritmul cuvintelor, mi-a readus în minte povestea la care nu mă mai gândisem de zece ani şi, odată cu ea, muzica vocii mamei când o istorisise.

— Aşa se face că el le-a devenit serv şi slujitor, la cheremul lor, şi îl strigau tot timpul „Zeamă-n-barbă, fă asta!” şi „Zeamă-n-barbă, fă aia!”, iar el nu avea niciodată un moment liber pentru sine, decât noaptea târziu, după ce se terminau toate corvezile şi se putea târî în colţul vetrei, ca să doarmă în cenuşa caldă.

M-am oprit.

— Haide, Orrec, zi mai departe, a rostit Gry foarte încet.

Aşa încât am zis mai departe povestea Prinţului-cenuşii şi cum a ajuns el până la urmă rege.

După ce am terminat, a urmat o tăcere scurtă. Gry şi-a suflat nasul.

— Cine-a mai auzit să plângi la un basm? a spus ea. Dar m-a făcut să mă gândesc la Melle… Tăciunico, te-ai murdărit pe lăbuţe de funingine. Ia dă lăbuţa. Aşa…

A urmat o operaţie de curăţare, după care Tăciunica s-a ridicat şi s-a scuturat plină de energie.

— Haide afară, a zis Gry şi s-a sculat şi ea.

Eu însă am rămas locului.

— Haide să vezi ce poate face Steluţa, m-a ademenit ea.

A spus „să vezi" şi aşa spuneam şi eu de obicei, fiindcă este greu să găseşti de fiecare dată alt cuvânt mai potrivit, mai exclusiv; dar de data aceasta, întrucât ceva se schimbase în mine, întrucât mă întorsesem şi n-o ştiam, am izbucnit…

— Nu pot să văd ce face Steluţa! Nu pot să văd nimic! N-are rost, Gry. Du-te acasă. Este o prostie să mai vii aici. Este zadarnic.

A urmat o pauză scurtă. Gry a rostit:

— Asta pot decide singură pentru mine, Orrec.

— Atunci, fă-o. Foloseşte-ţi mintea!

— Foloseşte-o tu pe-a ta. Nu-i absolut nimic în neregulă cu ea, atâta doar că n-o mai foloseşti. Exact ca pe ochi!

Atunci mânia a răbufnit din mine, vechea furie înăbuşită, mocnită de frustrare pe care o simţisem când încercam să-mi utilizez darul. M-am întins către toiagul meu, toiagul lui Caddard cel Orb, şi m-am ridicat.

— Ieşi, Gry, am spus. Ieşi înainte de a-ţi face rău.

— Ridică-ţi atunci legătura de pe ochi!

Turbat de furie, am lovit spre ea cu toiagul… orbeşte. Lovitura a nimerit numai aerul şi bezna.

Tăciunica a lătrat o dată, ascuţit, ca un avertisment, şi am simţit-o venind şi proptindu-se puternic în genunchii mei, împiedicându-mă să înaintez.

M-am aplecat şi am mângâiat-o pe cap.

— Gata, Tăciunico, e-n regulă, am murmurat.

Tremuram de încordare şi de ruşine.

Gry a vorbit pe neaşteptate, de la o distanţă foarte mică.

— O să fiu în grajd. Dereşa n-a mai ieşit de câteva zile. Vreau să mă uit la picioarele ei. Dacă vrei, putem călări.

Apoi a plecat.

Mi-am frecat faţa cu palmele. Atât faţa, cât şi palmele se simţeau ca presărate cu nisip. Probabil că mă mânjeam cu funingine pe obraji şi pe păr. Am mers la lavoar, mi-am afundat capul în apă şi mi-am spălat mâinile, după care i-am spus Tăciunicii să mă ducă la grajd. Picioarele continuau să-mi tremure. Mă simţeam aşa cum bănuiam că se simte un om foarte bătrân; iar Tăciunica a ştiut-o şi a mers mai încet ca de obicei, având grijă de mine.

Tata şi Alloc erau plecaţi pe armăsari. Dereşa era singură în grajd şi se găsea în boxa mare, acolo unde caii se puteau întinde pe jos. Tăciunica m-a dus la ea. Gry a spus:

— Ia pipăie aici. Ăsta-i reumatism.

Mi-a luat mâna şi a călăuzit-o la piciorul din faţă al calului, glezna şi osul puternic şi delicat al tibiei, până la genunchi. Am simţit căldura arzătoare din articulaţii.

— Of, Dereşo, a zis Gry şi a lovit încet cu palma iapa bătrână, care a gemut şi s-a rezemat de ea împingând-o, aşa cum făcea întotdeauna când era mângâiată sau ţesălată.

— Nu ştiu dacă ar trebui s-o mai călăresc, am rostit.

— Nici eu nu ştiu. În acelaşi timp însă, trebuie să facă mişcare.

— Pot să umblu ţinând-o de dârlogi.

— Poate c-ar trebui să faci asta. Te-ai făcut mult mai solid.

Era adevărat. Fusesem de mult timp inactiv şi, cu toate că mâncarea avea prea puţin gust sau savoare pentru mine de când purtam legătura peste ochi, eram permanent flămând, iar Rab, Sosso şi fetele de la bucătărie mă puteau măcar hrăni, dacă altceva nu aveau ce face pentru mine. Mă îngrăşasem şi mă înălţasem atât de iute, încât oasele mă dureau noaptea. Mă loveam întruna cu capul de praguri de sus, care, cu un an în urmă, nu fuseseră nici măcar pe aproape de mine.

Am pus dârlogul pe căpăstrul Dereşei – de acum, căpătasem o dibăcie însemnată în privinţa aceasta – şi am condus-o afară, în vreme ce Gry a dus-o pe Steluţa la

suportul pentru încălecare şi a suit pe ea fără s-o fi înşeuat. Am ieşit din curte şi am pornit pe poteca spre vâlcea, eu condus de Tăciunica şi Dereşa condusă de mine. Îi auzeam paşii neregulaţi în urma mea.

— Este ca şi cum ar spune au, au, au, am rostit.

— Aşa şi face, a zis Gry care călărea înaintea mea.

— Tu poţi s-o auzi?

— Dacă fac legătura.

— Pe mine poţi să m-auzi?

— Nu.

— De ce?

— Nu pot să fac legătura.

— De ce?

— Fiindcă intervin cuvintele. Cuvintele şi… totul. Pot face o legătură cu prunci foarte mici. Aşa ştim noi când o femeie este însărcinată. Putem face o legătură. Însă pe măsură ce pruncul devine om în toată puterea cuvântului, nu mai poate fi atins. Nu poţi să chemi şi nu poţi să auzi.

Am continuat în tăcere. Cu cât mergeam mai departe, cu atât părea să fie mai uşor pentru Dereşa, aşa încât am făcut un ocol pe la cărarea spre Pârâul-frasinilor. Am rostit:

— Să-mi spui cum arată, când ajungem acolo.

— Nu s-a schimbat prea mult, a zis Gry când am sosit la costişa de deal distrusă. Iarba este ceva mai multă, însă e tot… cum-îi-zici tu?

— Haos. Copacul mai este acolo?

— Doar un ciot.

Ne-am întors din locul acela. Am spus:

— Ştii, lucrul cel mai ciudat este că nu-mi pot nici măcar aminti că am făcut-o. De parcă doar am deschis ochii şi – gata!

— Păi, nu tocmai aşa lucrează darul tău?

— Nu. Nu cu ochii închişi! Altfel de ce mai port bandajul ăsta blestemat? Ca să n-o pot face!

— Însă faptul că ai un dar neîmblânzit… Tu n-ai intenţionat s-o faci… Şi s-a petrecut atât de iute…

— Cred că da.

Totuşi intenţionasem s-o fac, mi-am spus.

Dereşa şi cu mine ne-am urmat pasul încet, pe când ceilalţi dansau în jurul nostru.

— Orrec, să ştii că-mi pare rău că ţi-am zis să-ţi iei legătura de la ochi.

— Mie-mi pare rău că nu te-am nimerit cu toiagul.

Ea n-a râs, însă eu m-am simţit mai bine.

• • •

Nu în ziua aceea, dar nici mult mai târziu, Gry m-a întrebat despre cărţi – referindu-se la ceea ce scrisese Melle în toamna şi iarna bolii ei. M-a întrebat unde erau cărţile.

— În cufărul din odaia ei.

Cumva cu gelozie continuam să mă gândesc că aceea era tot camera ei, deşi Canoc locuia şi dormea acolo deja de un an şi jumătate.

— Mă întreb dacă le-aş putea citi.

— Eşti singura persoană din Tărâmurile de Sus care ar putea, am răspuns cu amărăciunea ocazională care-mi apărea acum în cuvinte.

— Nu ştiu. Întotdeauna a fost foarte greu. Acum nu-mi pot aminti unele litere… Dar le-ai putea citi tu.

— Oh, da. Când o să-mi scot legătura de pe ochi. Când o zbura porcul!

— Ascultă-mă, Orrec.

— Ăsta-i singurul lucru pe care-l pot face.

— Ai putea încerca să citeşti. Ai putea încerca numai niţel, doar cu o carte. Fără să te uiţi la nimic altceva. (Glasul lui Gry devenise răguşit.) Nu vei distruge toate lucrurile pe care le priveşti! Dacă nu te uiţi decât la ceea ce a scris mama ta! A scris toate lucrurile acelea pentru tine.

Gry nu ştia că eu văzusem chipul lui Melle înainte să fi murit. Nimeni nu ştia asta, doar tata. Nimeni nu ştia ce ştiam eu, că nu i-aş fi făcut niciodată rău lui Melle. Aş fi distrus, acum, singurul lucru pe care mi-l lăsase?

Nu-i puteam răspunde nimic lui Gry.

Nu-i promisesem tatei că nu voi ridica niciodată legătura de pe ochi. Nu exista un legământ de cuvinte, însă exista un legământ, iar acela mă împiedica. Mă împiedicase totuşi şi atunci când nu fusese nevoie de el – mă împiedicase să-

mi văd mama în ultimul an al vieţii ei şi mă făcuse inutil pentru ea, absolut fără niciun motiv. Sau mai degrabă pentru motivul că orbirea mea era utilă pentru tata, făcând din mine arma lui, ameninţarea lui împotriva inamicilor. Însă loialitatea mea era numai faţă de el?

N-am putut depăşi mult timp punctul acela. Gry n-a mai pomenit subiectul şi eu am crezut că mi-l alungasem din minte.

Dar în toamnă, pe când eram împreună în grajd, eu frecând cu alifie genunchii Dereşei şi Canoc scociorând la o copită care-i făcea necazuri Gânsacului, am rostit brusc:

— Tată, vreau să văd cărţile acelea pe care le-a scris mama.

— Cărţi? a repetat el cu glas uimit.

— Cartea pe care mi-a făcut-o ea acum multă vreme şi cele pe care le-a scris când era bolnavă. Sunt în cufăr. În odaia din turn.

După o clipă de tăcere, el a întrebat:

— La ce-ţi sunt bune?

— Vreau să le am. Le-a făcut pentru mine.

— Ia-le, dacă le doreşti.

— O să le iau, am zis, şi Dereşa s-a tras îndărăt fiindcă în încercarea de a mă lupta cu propria-mi furie o strânsesem prea tare de genunchiul bolnav.

Îmi detestam tatăl. Nu-i păsa deloc de mine, nu-i păsa deloc de munca aceea cu care mama îşi irosise ultimele fărâme de energie, nu-i păsa absolut de nimic, doar de a fi brantor de Caspromant şi de a-i sili pe toţi să-i facă pe voie.

Am terminat cu iapa, m-am spălat pe mâini şi am mers direct în odaia din turn, acum când ştiam că tata nu va fi acolo. Tăciunica m-a condus plină de entuziasm pe scară, de parcă s-ar fi aşteptat s-o găsească pe Melle. Camera era rece şi degaja o atmosferă de părăsire. Am bâjbâit în căutarea cufărului şi am întins mâna, ca să caut tăblia de la piciorul patului. Pe ea stătea împăturit şalul cafeniu pe care bunica mea îl ţesuse şi pe care mama mea îl purtase când îi fusese frig, când murise. Îi recunoşteam atingerea, moliciunea aspră a lânii toarse în casă. M-am oprit şi mi-am

îngropat faţa în el. Dar n-am inspirat mirosul mamei, parfumul slab pe care mi-l aminteam. Şalul mirosea a transpiraţie şi sare.

— La fereastră, Tăciunico, am spus şi împreună am izbutit să găsim cufărul.

Am ridicat capacul şi am pipăit pânzele de in stivuite înăuntru. Erau mai multe decât aş fi putut duce într-o singură mână. Am pipăit mai adânc, printre foile ţepene, până am ajuns la cartea legată, prima pe care mi-o făcuse: Istoria Lordului Raniu. Am scos-o şi am închis capacul. Când Tăciunica m-a condus afară din încăpere, am atins din nou şalul şi am simţit în jurul inimii o gheară ciudată pe care n-am încercat s-o înţeleg.

Nu aveam în minte decât un singur lucru: să am cartea, să am lucrul acela pe care mi-l dăduse mama, pe care-l făcuse pentru mine, pe care mi-l lăsase. Asta era îndeajuns. Aşa gândeam. Am pus-o pe masa din camera mea, unde fiecare obiect avea locul său şi nu era nicicând în altă parte şi unde nimeni nu avea îngăduinţa să atingă ceva, orice. Am mers apoi la cină şi am mâncat în linişte cu tăcutul meu tată.

La sfârşitul mesei, el a întrebat:

— Ai găsit cartea?

A rostit cuvântul cu şovăială.

Am încuviinţat din cap, cu o plăcere brusc batjocoritoare, rânjindu-i în mintea mea: Tu nu ştii ce este, tu nu ştii ce să faci cu ea, tu nu poţi să citeşti!

Iar când am rămas singur în odaia mea, m-am aşezat la masă, am rămas nemişcat o vreme, după care, cu gesturi deliberate şi precaute, am scos legătura şi am îndepărtat peticele de pe ochi.

Şi am văzut beznă.

Aproape că am răcnit. Inima îmi bubuia îngrozită şi capul mi se învârtea şi nu ştiu cât timp a trecut până mi-am dat seama că undeva în faţa mea atârna o formă ticsită de punctuleţe argintii, înceţoşate. O vedeam. Era cadrul ferestrei, şi stelele.

La urma urmelor, în camera mea nu exista nicio sursă de lumină. Trebuia să merg la bucătărie, ca să cer cremene şi amnar, şi o lampă ori o lumânare. Şi ce-ar fi spus cei din bucătărie dacă aş fi cerut aşa ceva?

Pe măsură ce m-am obişnuit cu văzul, am putut distinge în lumina stelelor dreptunghiul alburiu al cărţii de pe masă. Mi-am trecut palma peste ea şi am văzut mişcarea ca pe o umbră. Săvârşirea unei mişcări pe care s-o văd mi-a umplut inima cu atâta plăcere, încât am făcut-o după aceea încă o dată. Am ridicat ochii şi am văzut stelele toamnei. Le-am privit timp destul pentru a le vedea deplasarea lentă spre apus. Era îndeajuns.

Mi-am aşezat peticele înapoi pe ochi, am strâns legătura cu atenţie, m-am dezbrăcat şi m-am suit în pat.

Când privisem cartea şi mâna mea, nu mă gândisem nici măcar o clipă că le-aş putea distruge; gândul la darul meu periculos nu-mi apăruse în minte; ea fusese umplută cu darul vederii. Pentru că puteam vedea, puteam distruge oare stelele?

Capitolul 15

Pentru multe zile mi-a fost suficient să am paginile pe care Melle le scrisese pentru mine, pe care le adusesem în odaia mea şi pe care le ţineam într-o casetă sculptată. Le citeam în fiecare dimineaţă, la prima geană de lumină, trezindu-mă când cocoşii începeau să cânte, după care mă sculam şi mă aşezam la masă cu legătura ridicată pe frunte, gata s-o las peste ochi dacă ar fi intrat cineva. Aveam foarte multă grijă să nu mă uit nicăieri altundeva, decât la paginile scrise şi – o dată la început şi o dată la sfârşit – afară pe fereastră, ca să văd cerul. Chibzuisem că n-aş fi putut face niciun rău citind scrisul mamei şi privind lumina de-afară.

Am fost mai cu seamă precaut, deşi era foarte greu, să nu mă uit la Tăciunica. Tânjeam s-o văd. Dacă ar fi fost în încăpere, ştiam că nu mi-aş fi putut desprinde ochii de la ea; iar gândul acela mă înfiora. Am încercat să stau cu palmele de o parte şi cealaltă a ochilor, astfel încât să pot vedea doar scrisul, însă nu era lipsit de pericol. Închideam ochii şi o scoteam pe sărmana Tăciunică din odaie.

— Şezi, îi spuneam dincolo de uşă şi-i auzeam bufnetul uşor, ascultător al cozii.

Mă simţeam ca un trădător când închideam uşa.

Adesea eram nedumerit de ceea ce citeam, fiindcă paginile din pânză nu fuseseră puse într-o ordine anume în cufăr, iar când le scosesem se amestecaseră şi mai mult; iar mama scrisese orice îşi amintise, şi exact în felul în care îi soseau în minte amintirile, adesea doar fragmente şi pasaje, fără început sau sfârşit sau orice altceva care să le explice. Când începuse să scrie, pusese explicaţii şi adnotări: „Aceasta este din Venerarea lui Ennu, pe care am învăţat-o de la bunica, numai femeile o spun” sau „Nu ştiu mai mult din această Poveste a Binecuvântatului Momu”. Câteva pagini purtau titlul „Pentru Fiul Meu Orrec de Caspromant”. Una dintre primele, o legendă despre întemeierea lui Derris-de-lângă-apă, purta titlul „Picături din

Găleata Fântânii lui Melle Aulitta de Derris-de-lângă-apă şi Caspromant, pentru Dragul Meu Fiu”. Pe măsură ce boala i se înrăutăţise, ceea ce puteam zări în slăbiciunea şi graba scrierii, nu mai existau explicaţii, iar numărul fragmentelor se înmulţea. Iar în loc de povestiri erau poezii şi cântece, toate scrise în rânduri înghesuite peste pagină, astfel că auzeam poezia doar dacă o citeam cu glas tare. Unele dintre paginile de pe urmă erau foarte greu de descifrat. Pe ultima – fusese cea mai de sus în cufăr şi-i păstrasem locul acela – fuseseră scrise numai câteva rânduri decolorate. Mi-am amintit cum spusese că era prea obosită ca să mai scrie pentru o vreme.

Bănuiesc că pare straniu ca, după încântarea profundă de a citi darurile acelea preţioase pe care mi le lăsase mama, să consimt să-mi închid iarăşi bezna peste ochi şi să mă împleticesc prin zi condus de un câine. Nu doar consimţeam, ci eram şi pregătit. Unicul mod prin care puteam apăra Caspromant era orbirea, aşa că eram orb. Descoperisem o fericire izbăvitoare care să-mi uşureze sarcina, însă rămânea neîndoios sarcina mea. Înţelegeam prea bine că nu descoperisem singur izbăvirea aceasta. Gry fusese cea care spusese: „Le poţi citi”. Fiind toamnă, era ocupată în Roddmant cu strânsul recoltelor şi putea veni arar; dar îndată ce a făcut-o, am dus-o în odaia mea, i-am arătat caseta cu scrieri şi i-am spus că le citeam.

A părut mai degrabă distrasă sau stânjenită, decât încântată şi s-a grăbit să părăsească încăperea. Desigur, avea un simţ mai acut decât mine despre riscul pe care şi-l asuma. Locuitorii domeniilor nu erau nici pe departe stricţi cu fetele şi nimeni din Tărâmurile de Sus nu considera anormal ca tinerii să călărească, să se plimbe şi să discute împreună, afară sau în alte locuri unde puteau veni şi alţi oameni; era totuşi niţel cam mult ca o fată de cincisprezece ani să meargă în dormitorul unui băiat. Rab şi Sosso ne-ar fi mustrat usturător şi, mai rău încă, unii dintre ceilalţi, torcătoarele sau ajutoarele de la bucătărie, ar fi putut bârfi. Când am înţeles finalmente posibilitatea aceea, am simţit cum mă învăpăiez la faţă. Am ieşit amândoi din casă fără

un cuvânt şi am fost destul de stingheri unul cu celălalt vreo jumătate de oră, timp în care am vorbit numai despre cai.

După aceea am fost în stare să discutăm despre cele citite de mine. I-am recitat lui Gry unul dintre imnurile lui Odressel. Mie îmi înflăcăra inima, însă ea n-a fost prea impresionată. Prefera poveştile. Nu i-am putut explica felul în care mă fascinau poeziile pe care le citeam. Încercasem să înţeleg cum erau alcătuite, felul în care un cuvânt anume revenea, ori în care un sunet sau o rimă reapărea, sau cum ritmul se întreţesea printre cuvinte. Toate acestea îmi umpleau mintea, pe când străbăteam restul zilei în beznă. Încercam să potrivesc cuvinte de-ale mele în tiparele pe care le descoperisem şi uneori reuşeam. Asta îmi oferea o plăcere intensă şi pură, o plăcere care dăinuia şi care revenea de fiecare dată când mă gândeam la cuvintele acelea, la tiparul acela, la poezia aceea.

Gry n-a fost în apele ei atunci şi nici data următoare când a venit. Începuseră de-acum ploile din brumar şi am stat în colţul vetrei ca să vorbim. Rab ne-a adus o farfurie cu prăjituri din fulgi de ovăz şi eu le-am înghiţit încetişor, în timp ce Gry a rămas în mare parte tăcută. În cele din urmă, a spus:

— Orrec, de ce crezi tu că avem noi darurile?

— Ca să ne apărăm oamenii cu ajutorul lor.

— Nu şi cu darul meu.

— Nu, însă tu poţi să vânezi pentru ei, poţi să-i ajuţi să găsească mâncare, să dresezi animale care să lucreze pentru ei.

— Da. Însă darul tău… Sau al tatălui tău. De a distruge… De a ucide.

— Trebuie să existe cineva care s-o poată face.

— Ştiu. Ştiai însă că… Tata poate să-ţi scoată o aşchie din deget, ori un ghimpe din picior, cu darul jungherului. Atât de iute şi de precis, încât îţi varsă numai o picătură de sânge. Doar se uită, şi aşchia a ieşit… Iar Nanno Corde îi poate surzi şi orbi pe oameni, însă ştiai că a despecetluit urechile unui băiat surd? El era surd şi prost, putea doar să

schimbe semne cu maică-sa, totuşi acum poate auzi suficient ca să înveţe să vorbească. Ea spune că a făcut-o în acelaşi fel în care ar surzi pe cineva, atât numai că una merge spre înainte, iar cealaltă spre îndărăt.

Lucrul acela m-a uimit şi am discutat despre el, totuşi nu însemna mult pentru mine. Însă pentru Gry însemna. Ea a spus:

— Mă întreb dacă toate darurile merg şi spre îndărăt.

— Ce vrei să spui?

— Nu mă refer la chemare. Chemarea o poţi folosi atât înainte, cât şi îndărăt. Însă jungherul, sau pecetluirea cordilor – poate că ele merg spre îndărăt. Poate că la început au folosit la tămăduirea oamenilor. La vindecare. Iar apoi oamenii au descoperit că darurile pot fi arme şi au început să le folosească în direcţia aceea, şi au uitat cealaltă direcţie… Până şi căpăstrul pe care-l au tibrii poate că la început nu era altceva decât un dar de a lucra cu oamenii, însă ei l-au făcut să lucreze spre îndărăt, pentru a-i sili pe oameni să lucreze pentru ei.

— Şi cei din viţa Morga? am întrebat. Darul lor nu este o armă.

— Nu… Darul acela este bun numai pentru a afla de ce boală suferă oamenii, pentru a şti cum să-i lecuieşti. Nu lucrează în direcţia îmbolnăvirii lor. Este un dar care merge doar spre înainte. De aceea morgii au trebuit să se ascundă acolo, departe, unde nu mai vine nimeni.

— Bine. Totuşi unele daruri nu merg niciodată spre înainte. Dar curăţarea helvarilor? Cum este cu darul meu?

— Este posibil ca şi darurile acestea să fi fost la început pentru vindecare. Dacă într-un om sau într-un animal exista ceva în neregulă, ceva nefiresc, de pildă un nod strâns tare… poate că era un dar de a-l deznoda – de a-l aranja, de a-l face bine.

Desluşirea aceea mi-a sunat neaşteptat de probabilă. Am ştiut exact ce anume voise Gry să spună. A fost ca poezia pe care o făceam în minte, hăţişul acela confuz de cuvinte care se orânduia brusc într-un tipar, căpăta o claritate şi o recunoşteai: asta este, aşa-i bine.

— Atunci de ce ne-am oprit să mai lucrăm în felul acela şi am folosit darurile numai pentru a transforma măruntaiele oamenilor în grozăvii?

— Fiindcă există aşa mulţi duşmani. Sau poate şi pentru că tu nu poţi folosi darul în ambele direcţii. Nu poţi merge înainte şi înapoi în acelaşi timp.

Din tonul glasului am ştiut că spunea ceva important pentru ea. Avea legătură cu felul în care-şi folosea propriul dar, însă nu eram sigur despre ce era vorba.

— Păi dacă cineva m-ar putea învăţa cum să-mi folosesc darul pentru a fiinţa, nu pentru a desfiinţa, atunci aş încerca să învăţ, am spus, nu foarte serios.

— Adevărat?

Ea însă era serioasă.

— Nu, am răspuns. Nu, până nu-l voi distruge pe Ogge Drumm.

Gry a suspinat adânc.

Am lovit cu pumnul în piatra vetrei şi am zis:

— O s-o fac. Când voi putea, voi distruge năpârca aia umflată! De ce n-o face Canoc? Ce-aşteaptă? M-aşteaptă pe mine? Ştie că eu nu pot… nu pot controla darul… El poate. Cum poate să stea aici şi să nu se ducă să-mi răzbune mama?!

Nu mai spusesem niciodată cuvintele acestea lui Gry, şi rareori mi le spusesem mie însumi. M-am înfierbântat de furie bruscă, în timp ce vorbeam. Replica ei a fost rece.

— Vrei ca tatăl tău să moară?

— Vreau ca Drumm să moară!

— Ştii că Ogge Drumm este însoţit zi şi noapte de gărzi, de bărbaţi înarmaţi cu spade şi junghere, de arbaletrieri. Iar fiul lui, Sebb, i-a moştenit darul, şi Ren Corde îl slujeşte, şi toţi oamenii săi sunt cu ochii în patru după oricine din Caspromant. Ce vrei – Canoc să intre acolo cu fruntea sus şi să fie omorât?

— Nu…

— Doar nu crezi că ar omorî pe la spate – aşa cum a procedat el? Furişându-se în beznă? Îl vezi pe Canoc procedând aşa?

— Nu, am rostit şi mi-am lăsat capul în palme.

— Tata spune că de doi ani se teme ca nu cumva Canoc să se suie pe cal şi să meargă la Drummant, pentru a-l ucide pe Ogge Drumm. Aşa cum a mers la Dunet. Numai că acum ar face-o singur.

N-am avut ce să-i răspund. Ştiam motivul pentru care Canoc nu procedase aşa. De dragul oamenilor lui, care aveau nevoie de protecţia sa. De dragul meu.

După un răstimp îndelungat, Gry a zis:

— Poate că nu ai cum să-ţi foloseşti darul spre înainte, ci doar spre îndărăt, însă eu îl pot folosi pe-al meu spre înainte.

— Eşti norocoasă.

— Sunt, a aprobat ea. Deşi mama nu crede asta.

S-a sculat brusc şi a rostit:

— Tăciunico! Haide la plimbare.

— Ce-ai vrut să spui… despre mama ta?

— Vreau să spun că ea doreşte s-o însoţesc în Borremant pentru vânătorile de iarnă. Iar dacă nu voi merge cu ea şi nu voi învăţa să chem vânatul, mi-a spus că ar fi bine să-mi găsesc un soţ, şi cât mai repede, deoarece nu mă pot aştepta ca oamenii din Roddmant să mă susţină dacă n-o să-mi folosesc darul.

— Şi… Ternoc ce-a spus?

— Tata este neliniştit şi îngrijorat şi nu vrea s-o supăr pe mama, şi nu-nţelege de ce nu vreau să fiu brantor.

Îmi dădeam seama că Tăciunica aştepta, răbdătoare, însă pregătită pentru plimbarea promisă. M-am sculat şi eu şi am ieşit împreună în bură şi în aerul nemişcat de vreo boare.

— Şi de ce nu vrei? am întrebat-o.

— Este ca-n povestea despre furnici… Haide!

A ieşit în ploaie. Tăciunica m-a tras după ea.

A fost o conversaţie tulburătoare, pe care am înţeles-o doar pe jumătate. Gry era frământată, totuşi eu nu aveam cum s-o ajut, iar referirea la găsirea unui soţ mă oprise brutal. De când îmi fuseseră pecetluiţi ochii, noi nu mai pomeniserăm despre juruinţa făcută pe stânca de deasupra

cascadei. Nu-i puteam cere s-o respecte. Şi de ce ar fi trebuit s-o fac? O puteam alunga din minte. Noi aveam cincisprezece ani, da. Nu era însă nevoie să ne grăbim, nu era nevoie nici măcar să vorbim despre asta. Înţelegerea noastră era suficientă. În Tărâmurile de Sus, juruinţele strategice pot fi făcute de timpuriu, totuşi oamenii se căsătoresc rareori înainte să fi împlinit douăzeci de ani. Mi-am spus că Parn doar o ameninţase pe Gry. Cu toate acestea, simţeam că ameninţarea aceea atârna şi deasupra mea.

Spusele lui Gry despre daruri erau destul de întemeiate, totuşi mi se păreau în majoritate simple teorii: cu excepţia propriului ei dar, chemarea. Spusese că acesta acţiona atât spre înainte, cât şi spre îndărăt. Dacă prin „îndărăt” se referise la chemarea animalelor sălbatice pentru a fi omorâte, „înainte” însemna lucrul cu animalele domestice: dresarea cailor, chemarea vitelor, dresarea câinilor, cura şi tămăduirea. Cinstirea încrederii, nu trădarea ei. Aşa vedea ea situaţia. Iar dacă o vedea aşa, atunci Parn n-o putea clinti. Nimic n-o putea clinti.

În acelaşi timp era însă adevărat că dresarea şi domolirea cailor erau considerate îndeletniciri pe care le-ar fi putut învăţa oricine. Darul viţei era chemarea la vânătoare. Şi într-adevăr Gry nu putea să fie brantor la Roddmant, sau oriunde altundeva, dacă nu folosea darul acela. Dacă – aşa cum vedea Parn situaţia – ea nu-şi onora darul, ci-l trăda.

Şi eu? Întrucât nu-mi foloseam darul, întrucât îl refuzam, neavând încredere în el… nu-l trădam?

•••

Anul a continuat, un an negru, deşi acum fiecare zi avea o oră luminoasă în zori. Iarna abia începuse, când fugarul a sosit la Caspromant.

Scăpase ca prin urechile acului, deşi el nu ştiuse asta, fiindcă sosise pe pământurile noastre dinspre apus, pe jos prin păşunile oilor unde întâlnisem vipera, iar Canoc tocmai călărea pe lângă gardul de-acolo, aşa cum, de altfel, călărea în lungul hotarelor noastre cu Drummant şi

Cordemant de câte ori putea. Îl zărise pe bărbat sărind peste zidul din piatră şi furişându-se, aşa cum povestise el, în sus pe deal. Canoc îl întorsese pe Gânsăcel şi se năpustise asupra lui ca un şoim către un şoarece.

— Întinsesem mâna stângă, a povestit el. Mă gândisem că era cu siguranţă un hoţ de oi sau că venise după Argintata. Nu ştiu ce mi-a oprit mâna.

Oricare fusese motivul, el nu-l distrusese pe Emmon atunci şi acolo, ci-şi strunise calul şi-l întrebase cine era şi ce făcea. Poate că văzuse chiar în clipita aceea că bărbatul nu era unul dintre noi, nu era un hoţ de vite din Drummant sau un hoţ de oi din Glens, ci un străin.

Şi poate că atunci când auzise cum vorbea Emmon, cu accentul moale din Tărâmurile de Jos, inima i se înmuiase. În tot cazul, acceptase povestea bărbatului, că suise din Danner, se rătăcise şi nu căuta decât un acoperiş sub care să-şi poată petrece noaptea şi ceva de muncă, dacă putea găsi. Ploaia rece de îndrea, ca o bură, venea peste dealuri şi bărbatul nu avea haine potrivite, ci doar o jachetă subţire şi un fular, care nu însemnau aproape nimic.

Canoc l-a dus la ferma unde bătrâna şi fiul ei se îngrijeau de Argintata şi a spus că, dacă dorea, putea sui a doua zi la Casa-de-piatră, unde s-ar putea să fie câte ceva de lucru pentru el.

N-am amintit până acum de Argintata. Era singura viţea care rămăsese acolo după ce hoţii lui Drumm le luaseră pe celelalte două. Ea crescuse şi devenise cea mai frumoasă vacă din Tărâmurile de Sus. Alloc şi tata o aduseseră sus la Roddmant, ca să se împerecheze cu taurul mare şi alb al lui Ternoc, şi toţi cei care o văzuseră pe drum o admiraseră. La prima fătare a avut un viţel şi o viţică, iar după aceea, două viţele. Bătrâna şi fiul ei, conştienţi de neglijenţa pe care o manifestaseră faţă de celelalte două juninci, aveau grijă de ea ca de o prinţesă, o ţineau pe aproape, o păzeau cu propriile lor vieţi, îi ţesălau pielea alb-crem, o hrăneau cu tot ce aveau mai bun şi o lăudau fără preget tuturor celor care treceau pe-acolo. Juninca ajunsese să fie poreclită Argintata, iar cireada la care visase Canoc era bine pornită

de-acum, mulţumită viţeilor fătaţi de ea şi de surorile ei. Înflorise acolo unde trăise, şi Canoc o adusese înapoi; dar de îndată ce viţeii fuseseră înţărcaţi, el îi dusese pe pajiştile înalte, păstrând cireada departe de hotarele periculoase.

Nu chiar în ziua următoare, ci după încă una, rătăcitul din Tărâmurile de Jos a sosit la Casa-de-piatră. Auzindu-l pe Canoc că-l salută politicos, cei din casă l-au primit fără întrebări, l-au hrănit, i-au găsit o mantie veche care să-i ţină de cald şi l-au ascultat vorbind. Toţi erau bucuroşi să aibă un nou-venit, pe care să-l asculte în decursul iernii.

— Vorbeşte ca scumpa noastră Melle, a şoptit Rab, şi ochii i s-au umplut de lacrimi.

Eu n-am lăcrimat, dar mi-a plăcut într-adevăr să-i aud glasul.

În momentul acela din an, muncile nu erau atât de multe, încât să fie cu adevărat nevoie de o pereche de braţe suplimentare, însă tradiţia celor din Tărâmurile de Sus era de a-i primi pe străinii aflaţi la ananghie şi de a le cruţa mândria, oferindu-le măcar aparenţa muncii – atâta vreme cât nu dăduseră vreun semn că ar fi aparţinut unui domeniu cu care te găseai în vrajbă, caz în care ar fi zăcut morţi undeva departe, la hotare. Era clar că Emmon nu ştia absolut nimic despre cai, sau oi, sau vite, sau orice fel de munci de la fermă; însă oricine putea să cureţe harnaşamentele. I s-a dat să cureţe harnaşamente şi asta a şi făcut, când şi când. Cruţarea mândriei lui nu era un lucru prea greu.

În cea mai mare parte a timpului stătea cu mine, sau cu mine şi Gry, în colţul vetrei mari, în timp ce torcătoarele din partea cealaltă psalmodiau încetişor cântecele lor lungi. V-am povestit cum am stat de vorbă şi ce plăcere ne-a adus el, pur şi simplu prin faptul că venea dintr-o lume în care frământările noastre cele mai însemnate erau complet lipsite de sens şi niciuna dintre întrebările noastre neplăcute nu trebuia nici măcar să fie pusă.

Când am ajuns la subiectul legăturii mele şi i-am spus că tata îmi pecetluise ochii, Emmon a fost de asemenea precaut să nu întrebe mai multe. Recunoştea un smârc

când îl simţea tremurând, cum se spune în Tărâmurile de Sus. A vorbit însă cu cei din gospodărie, care i-au spus că ochii Tânărului Orrec fuseseră pecetluiţi fiindcă el avea darul neîmblânzit care putea distruge orice şi pe oricine îi ieşea înainte, indiferent dacă el ar fi dorit-o sau nu; şi i-au povestit de asemenea, sunt sigur, despre Caddard cel Orb, despre incursiunea întreprinsă de Canoc în Dunet şi, poate, despre moartea mamei. Toate acelea trebuie să-l fi făcut neîncrezător; pot totuşi să înţeleg felul în care trebuie să i se fi părut superstiţiile ţăranilor ignoranţi, captivi ai propriilor lor temeri, speriindu-se pe ei înşişi cu poveştile despre vrăjitorii.

Emmon ţinea la Gry şi la mine; îi părea rău pentru noi şi ştia cât de mult îl preţuiam pentru tovărăşia sa; cred că-şi imagina că ne putea face mult bine – că ne putea ilumina. Când a înţeles că, deşi spusesem că tata îmi pecetluise ochii, eu eram cel care păstra orbirea, a fost cu adevărat surprins.

— Ţi-ai făcut-o tu singur? a spus. Eşti nebun, Orrec. În tine nu există nici urmă de rău. N-ai putea vătăma o muscă, nici dacă ai privi-o cât este ziua de lungă!

El era bărbat, iar eu eram doar un băiat, el era hoţ, iar eu eram cinstit, el văzuse lumea, iar eu nu, cu toate acestea cunoşteam răul mai bine decât el.

— În mine există rău, am spus.

— Bineînţeles, niţel rău există până şi în cei mai buni dintre noi, aşa că n-ar fi mai înţelept să-l laşi să iasă, să-l recunoşti ca atare, nu să-l îngrijeşti şi să-l păstrezi supurând în beznă?

Sfatul îi era cu cele mai bune intenţii, însă era atât jignitor, cât şi dureros pentru mine. Nedorind să dau un răspuns aspru, m-am sculat, m-am adresat Tăciunicii şi am ieşit împreună din casă. Pe când mă îndepărtam, l-am auzit pe Emmon spunându-i lui Gry:

— Oho-ho, în clipa asta este leit taică-său!

Nu ştiu ce i-a răspuns ea, dar el n-a mai încercat niciodată să mă sfătuiască în privinţa legăturii de peste ochi.

Subiectele noastre cele mai nevătămătoare şi în acelaşi timp cele mai rodnice erau dresarea cailor şi poveştile. Emmon nu ştia multe despre cai, însă văzuse unii minunaţi în oraşele din Tărâmurile de Jos, şi afirma că nu întâlnise niciodată vreunul dresat ca ai noştri, chiar şi bătrânii Dereşa şi Gânsacul, ca să nu mai vorbim despre Steluţa. Când vremea nu era prea rea, ieşeam din casă şi Gry ne arăta toate şmecheriile şi paşii pe care ea şi Steluţa le desăvârşiseră, şi pe care le cunoşteam numai din descrierile ei. Auzeam strigătele de laudă şi admiraţie ale lui Emmon şi încercam să mi le închipui pe Gry şi pe mânză… dar nu văzusem niciodată mânza. N-o văzusem de altfel nici pe Gry aşa cum era acum.

Uneori, în vocea lui Emmon când îi vorbea lui Gry exista un ton care-mi atrăgea atenţia; un soi de bunăvoinţă suplimentară, dulcegărie, aproape măgulire. În majoritatea timpului, îi vorbea aşa cum o face un bărbat cu o fată, însă uneori suna ca un bărbat care vorbea cu o femeie.

N-a avut totuşi succes. Ea îi răspundea ca o fată, cu glas răguşit şi cuvinte simple. Îi plăcea de Emmon, dar nu era pierdută în admiraţie pentru el.

Când ploua şi bătea vântul, sau când fulgii de zăpadă ne biciuiau dealurile, stăteam în colţul vetrei. Odată, nemaiavând despre ce vorbi, deoarece Emmon nu era defel iscusit în a ne istorisi despre viaţa din Tărâmurile de Jos, Gry m-a rugat să spun o poveste. Îi plăceau aventurile eroice din Chamhan, aşa încât am spus o poveste despre Hamneda şi prietenul său Omnan. După care, sedus de atenţia fascinată cu care mă ascultau spectatorii – fiindcă torcătoarele se opriseră din cântat, iar unele îşi opriseră până şi roţile furcilor ca să audă istoria –, am mers mai departe şi am recitat un poem din scripturile Templului lui Raniu, pe care îl scrisese mama. În poem existau pe alocuri lipsuri, acolo unde memoria n-o mai ajutase, iar eu le umplusem cu propriile mele cuvinte, păstrând complexitatea metricii. Limbajul îmi înălţa inima de câte ori îl citeam, iar acum, când l-am rostit cu glas tare, m-a posedat şi a cântat prin mine. Când am sfârşit, am auzit

pentru prima oară în viaţă liniştea aceea care este răsplata cea mai dulce a interpretului.

— Pe toate numele… a rostit Emmon cu glas copleşit.

Dinspre torcătoare s-a ridicat un murmur stins şi plăcut de admiraţie.

— De unde ştii povestea aceasta, cântecul acesta?… Ah, da, desigur, de la mama ta… Ea ţi-a spus toate astea? Şi tu le-ai ţinut minte?

— Le-a scris pentru mine, am spus fără să gândesc.

— Le-a scris? Tu poţi să citeşti?… Dar nu poţi citi legat la ochi!

— Pot să citesc, însă nu legat la ochi.

— Ce memorie trebuie să ai!

— Ochii orbului sunt memoria lui, am spus uşor răutăcios, simţind că duelam şi că ar fi fost preferabil să atac, fiindcă aproape că-mi coborâsem garda.

— Ea te-a învăţat să citeşti?

— Pe Gry şi pe mine.

— Dar ce aveţi voi de citit aici, în munţi? N-am văzut nicăieri nicio carte.

— Mama a scris câteva pentru noi.

— Pe toate numele! Fii atent, am o carte. Am… primit-o în oraşul de jos. Am purtat-o în raniţă până aici, gândindu-mă că s-ar putea să aibă vreo valoare. Nu şi aici, este? Dar poate că pentru tine… Stai niţel, mă duc s-o aduc.

A revenit destul de repede şi mi-a pus în mâini o cutie micuţă, nu mai înaltă decât lungimea unei falange de la deget. Capacul cutiei s-a ridicat uşor. În locul unui spaţiu scobit, dedesubtul lui exista o suprafaţă care semăna la pipăit cu ţesătura din mătase. Dedesubtul ei erau multe alte ţesături, foi ca nişte frunze, prinse pe o latură, ca în cartea pe care o făcuse mama, fine şi subţiri, totuşi ţepene în mod delicat, astfel încât puteau fi întoarse uşor. Degetele mele s-au minunat la atingerea lor. Iar ochii au tânjit să le vadă, însă i-am restituit cartea lui Emmon.

— Citeşte-mi puţin, i-am cerut.

— Citeşte tu, Gry, a spus el imediat.

Am auzit-o pe Gry întorcând foile-frunze. A silabisit câteva cuvinte, apoi a renunţat.

— Arată foarte diferit de ceea ce a scris Melle, a zis. Scrisul este mic şi negru şi mai ordonat, de sus până jos, şi toate literele seamănă între ele.

— Este o carte tipărită, a spus Emmon cunoscător.

Când însă am dorit să ştiu ce însemna asta, nu mi-a putut explica mare lucru.

— Preoţii o fac, a zis el vag. Au un fel de cilindri, cum sunt cei de la zdrobitorul de struguri, ştii…

Gry mi-a descris cartea: exteriorul era din piele, mi-a zis, probabil de viţel, care fusese argăsită şi era tare şi strălucitoare, de jur împrejurul laturilor era ştanţat un desen ca o spirală de frunze aurite, iar pe cotor, acolo unde erau legate foile laolaltă, existau alte frunze aurite şi un cuvânt ştanţat în roşu, iar muchiile foilor erau de asemenea aurite.

— Este foarte, foarte frumoasă, a spus ea. Trebuie să fie un obiect preţios.

După care i-a dat-o înapoi lui Emmon, aşa cum am înţeles din cuvintele lui:

— Nu, este pentru tine şi Orrec. Dacă o puteţi citi, atunci citiţi-o. Iar dacă nu puteţi, poate că-ntr-o bună zi va trece pe-aici cineva care să poată şi va crede despre voi că sunteţi nişte cărturari, ei, ce părere aveţi?

A chicotit vesel, cum făcea el mereu, noi i-am mulţumit şi mi-a pus iarăşi cartea în mâini. Am ţinut-o. Era într-adevăr un obiect preţios.

La prima geană, sură, a dimineţii, am văzut-o, frunzele aurite şi cuvântul roşu Transformări de pe cotor; am deschis-o şi am văzut hârtia (despre care crezusem că era o ţesătură de o incredibilă fineţe), literele splendide, groase, mari şi înflorate de pe pagina de titlu, literele tipărite, mici şi negre, dese ca nişte furnici care acoperiseră toate paginile albe… Dese ca furnicile. Am văzut muşuroiul de furnici de pe poteca de deasupra Pârâului-frasinilor, furnicile care mişunau, intrând şi ieşind, văzându-şi de treburile lor, şi le-am lovit cu mâna şi ochiul şi cuvântul şi

voia, iar ele au continuat să forfotească, urmându-şi îndeletnicirile, şi am închis ochii… Am închis ochii şi i-am deschis. Cartea stătea în faţa mea, deschisă. Am citit un rând: *Şi-atunce-n inema lui, în tăcere, juruitu-s-a*. Era o poezie, o poveste în versuri. Am întors paginile, încet, revenind la prima, şi am început să citesc.

Tăciunica s-a foit la picioarele mele şi a ridicat capul. Am privit-o. Am văzut un câine de mărime mijlocie cu blană creaţă, neagră, foarte scurtă şi fină pe urechi şi pe faţă, nas lung, frunte înaltă, ochi castaniu-închis limpezi şi alerţi, care se uitau drept într-ai mei. În emoţia pricinuită de carte, uitasem s-o scot din încăpere înainte de a-mi desface legătura din jurul capului.

Tăciunica s-a ridicat, fără a înceta să mă privească drept în ochi. Era evident luată prin surprindere, dar mult prea demnă şi responsabilă pentru a o dovedi în vreun fel, în afara privirii aceleia intense, derutate, cinstite.

— Tăciunico, am rostit cu glas tremurat şi am întins mâna spre botul ei.

Mi-a adulmecat-o. Da, eram eu, era în regulă.

Am îngenuncheat şi am strâns căţeaua în braţe. Nu obişnuiam să ne manifestăm afecţiunea reciprocă, totuşi ea şi-a lipit fruntea de capul meu şi a ţinut-o acolo pentru o vreme.

— Tăciunico, am spus, n-o să-ţi fac rău niciodată.

Ea ştia asta. S-a uitat însă la uşă, ca şi cum m-ar fi anunţat că, deşi aşa era mult mai plăcut, consimţea să iasă şi să aştepte afară, potrivit obiceiului.

— Stai, i-am zis.

Ea s-a întins lângă scaun şi eu am revenit la carte.

Capitolul 16

Emmon a plecat la puţină vreme după aceea. Deşi ospitalitatea lui Canoc n-ar fi îngăduit nicio atenuare a curtoaziei, era limpede că aceasta devenise modestă. De fapt traiul însuşi în Casa-de-piatră la sfârşitul iernii şi începutul primăverii devenise modest, deoarece găinile nu ouau, cârnaţii şi şuncile se terminaseră de mult şi nu existau vite pentru carne care să fie tăiate. Mâncam aproape numai terci de ovăz şi mere uscate; singura carne, luxul nostru, erau păstrăvii afumaţi sau pescuiţi din Puhoi sau din Pârâul-frasinilor. După ce ne auzise vorbind despre marile şi bogatele domenii Carrantages, poate că Emmon crezuse că va mânca mai bine acolo. Sper că a ajuns acolo. Sper că ei nu şi-au folosit darurile asupra lui. Înainte de plecare a vorbit în mod serios cu Gry şi cu mine, pe cât de serios putea vorbi un bărbat cu inima atât de uşoară, cu degetele atât de uşoare. Ne-a spus că ar trebui să plecăm din Tărâmurile de Sus.

— Ce v-aşteaptă aici? ne-a întrebat. Gry, tu nu vei face aşa cum doreşte mama ta, nu vei aduce fiarele la vânători, astfel că vei fi considerată inutilă. Orrec, tu continui să porţi blestematul ăsta de bandaj, aşa încât eşti inutil pentru orice îndeletnicire la o fermă ca asta. Însă dacă ai coborî în Tărâmurile de Jos, Gry, cu iapa ta, şi ai arăta paşii pe care ai învăţat-o, ai căpăta o slujbă la orice crescător de cai sau la orice grajd ai dori. Iar tu, Orrec, felul în care-ţi reaminteşti poveşti şi cântece, şi felul în care născoceşti propriile tale poveşti şi cântece – asta-i de asemenea o însuşire de preţ în toate satele, şi chiar în oraşe. Oamenii se adună pentru a-i asculta pe povestitori şi cântăreţi, şi-i plătesc bine, iar bogaţii îi ţin în gospodăriile lor, pentru a se făli cu ei. Şi chiar dacă tu va trebui să ţii ochii închişi toată viaţa, să ştii că şi unii dintre poeţii şi cântăreţii aceia sunt orbi. Deşi, în locul tău, eu aş deschide ochii şi aş vedea ce am la nicio lungime de braţ depărtare.

Şi a râs.

Astfel că a plecat spre miazănoapte într-o zi senină de prier, fluturând din braţ a rămas bun, neîndoios nepăsător, purtând o haină bună şi călduroasă pe care i-o dăruise Canoc şi raniţa cea veche, în care se aflau două linguri de argint din dulapul nostru, o broşă din jasp şi aur din râu, care fusese avuţia cea mai de preţ a lui Rab, şi singurul frâu cu montură de argint din harnaşamentele noastre din grajd.

— Nu le-a curăţat niciodată, a comentat Canoc, însă fără mare ranchiună.

Dacă accepţi să găzduieşti un hoţ, te aştepţi să pierzi ceva. Nu ştii ce poţi să câştigi.

Cât timp a fost cu noi în toate lunile acelea, Gry şi eu nu am vorbit aşa cum obişnuiam, complet deschişi. Existau lucruri despre care nici măcar nu vorbiserăm. Fusese iarnă, o vreme a aşteptării, o întrerupere. Acum tot ce ţinusem în noi a izbucnit.

— Gry, am spus, am văzut-o pe Tăciunica.

Coada Tăciunicii s-a lovit de podea o dată, scurt, la auzul numelui ei.

— Am uitat s-o dau afară din odaie. Am coborât ochii şi ea era acolo, şi m-a văzut că mă uitam la ea. Aşa se face că… de-atunci… n-am mai dat-o afară.

Gry a căzut pe gânduri mult timp înainte să vorbească.

— Aşadar crezi… că este sigur…?

— Nu ştiu ce să cred.

Ea a tăcut, reflectând.

— Cred că atunci când eu… când darul meu a lucrat greşit, când îmi scăpase de sub control… încercasem să-l folosesc, să-mi folosesc puterea… încercasem şi iar încercasem şi nu izbutisem nimic. Şi asta m-a înfuriat şi m-a ruşinat, iar tata continua să mă îmboldească, de aceea eu continuam să încerc, şi furia şi ruşinea îmi sporeau întruna, până când, în cele din urmă, darul a răbufnit şi a devenit neîmblânzit. Aşa că, dacă nu voi încerca niciodată să-l folosesc, poate că… Poate că va fi bine.

Gry s-a gândit la spusele mele.

— Însă când ai omorât vipera… Atunci nu încercaseşi să-ţi foloseşti darul, nu-i aşa?

— Ba da. Eram permanent îngrijorat în privinţa lui, mă îngrijora faptul că nu-l aveam. Şi oricum, oare eu am omorât cu adevărat vipera? Fii atentă, Gry, m-am gândit la asta de o mie de ori. Eu am lovit-o, şi Alloc a lovit-o, şi tata a lovit-o, toţi aproape în acelaşi timp. Alloc a crezut că eu am ucis-o, fiindcă o zărisem primul. Iar tata…

Am tăcut.

— El a dorit să fii tu?

— Poate că da.

După o vreme, am urmat:

— Poate că a dorit să cred că eu o făcusem. Ca să-mi dea încredere. Nu ştiu. Dar i-am spus, i-am spus că făcusem ceea ce trebuia să fac, totuşi nu simţisem că aş fi făcut ceva. Şi am încercat să-l conving să-mi spună ce simţea când îşi folosea puterea, însă n-a putut să-mi explice. Fii atentă – tu trebuie să ştii când puterea trece prin tine! Trebuie! Eu ştiu când puterea vine în mine când fac o poezie. Ştiu cum este! Dar dacă fac aşa cum m-a învăţat tata, dacă încerc să folosesc puterea aceea, să folosesc ochiul şi mâna şi cuvântul şi voia, nu se-ntâmplă nimic, absolut nimic! Iar atunci n-am simţit nimic!

— Nici… Nici chiar acolo, lângă Pârâul-frasinilor?

Am şovăit.

— Nu ştiu, am răspuns. Atunci eram extrem de furios, pe mine… pe tata… A fost ciudat. A fost ca atunci când eşti prins de o furtună, de o rafală de vânt. Am încercat să lovesc şi nu s-a întâmplat nimic, dar apoi vântul a izbit, şi am deschis ochii, şi braţul îmi era tot întins, iar costişa dealului unduia şi se topea şi se înnegrea… şi am crezut că tata stătea acolo, în faţa mea, în locul către care indicam, că el se micşora şi se zgârcea – însă era copacul. Tata stătea îndărătul meu.

— Câinele, a şoptit Gry după o vreme. Hamneda.

— Eram pe Gânsăcel şi calul s-a speriat când Hamneda a venit în goană spre el. Ştiu doar că n-am făcut nimic altceva decât să încerc să rămân în şa şi să-l opresc pe Gânsăcel să se cabreze. Nu ştiu dacă m-am uitat la câine. Însă tata era pe Gânsacul. Înapoia mea.

Am amuţit brusc.

Am ridicat palmele spre ochi, parcă pentru a-i astupa, deşi erau acoperiţi de legătură.

— S-ar putea… a început Gry, după care s-a oprit.

— S-ar putea să fi fost tata. De fiecare dată.

— Totuşi…

— Am ştiut asta. Am ştiut-o de la început. Însă n-am cutezat s-o gândesc. Trebuia… trebuia să cred că fusesem eu. Că aveam darul. Că eu făcusem toate lucrurile acelea. Că eu omorâsem vipera, că eu omorâsem câinele, că eu pot face Haos. Trebuia s-o cred. Trebuie s-o cred, astfel ca alţi oameni s-o creadă, astfel ca ei să se teamă de mine şi să se ţină departe de hotarele Caspromantului! Nu acesta este binele darului? Nu acesta este scopul lui? Nu asta face el? Nu asta face un brantor pentru oamenii săi?

— Orrec, a spus Gry, şi eu m-am oprit.

Cu glas încet, ea a întrebat:

— Ce crede Canoc?

— Nu ştiu.

— El crede că tu ai darul. Darul neîmblânzit. Chiar dacă…

Eu însă am întrerupt-o:

— Oare crede cu adevărat? Sau ştie că el a fost autorul, că a lucrat darul lui, puterea lui, şi că pe mine doar m-a folosit, fiindcă eu nu-l aveam… nu aveam darul? Eu nu puteam distruge nimic şi pe nimeni. Sunt bun numai pentru a fi o sperietoare. Ar fi bine să vă ţineţi departe de Caspromant! Feriţi-vă de Orrec cel Orb, fiindcă va distruge tot ce vede dacă nu poartă o legătură peste ochi! Însă n-am făcut-o eu. N-o fac, Gry. Eu nu distrug tot ce văd. Nu pot! Am văzut-o pe mama. Am văzut-o când murea. Am văzut-o. Nu i-am făcut niciun rău. Şi… cărţile… Şi Tăciunica…

N-am mai putut continua. Lacrimile pe care nu le plânsesem în toţi anii negri m-au ajuns din urmă, şi am lăsat capul în mâini şi am plâns.

Cu Tăciunica de o parte a mea, lipită de picior, şi cu Gry de partea cealaltă, ţinându-mă cu braţul după umeri, le-am plâns pe toate.

• • •

În ziua aceea n-am vorbit mai multe. Eram secătuit de accesul meu de plâns. Gry şi-a luat rămas bun, sărutându-mă scurt şi uşor pe păr, apoi i-am spus Tăciunicii să mă ducă în odaia mea. Când am ajuns acolo, am simţit legătura, fierbinte şi umedă, apăsându-mi ochii. Am smuls-o, odată cu peticele îmbibate de lacrimi. Era o după-amiază de prier, o lumină aurie pe care n-o văzusem de trei ani. Am rămas holbându-mă prosteşte la lumină. M-am întins pe pat, am închis ochii şi am lunecat înapoi în beznă.

Gry a revenit a doua zi, pe la amiază. Stăteam în pragul uşii, cu legătura pe ochi, lăsând-o pe Tăciunica să alerge şi să-şi consume energia, când am auzit copitele uşoare ale Steluţei pe pietre.

Ne-am dus în grădina bucătăriei, după care am trecut în livadă, departe de casă. Ne-am aşezat pe buşteanul unui copac bătrân de-acolo, care aştepta un tăietor de lemne să-l îmbucătăţească.

— Orrec, tu crezi că… că nu ai darul?

— O ştiu.

— Atunci vreau să te rog să te uiţi la mine, a zis Gry.

Mi-a luat timp mult s-o fac, însă am ridicat în cele din urmă braţele şi am desfăcut legătura. Am coborât ochii şi mi-am privit mâinile. Lumina m-a orbit pentru o vreme. Pământul era plin de lumini şi umbre. Totul era strălucitor, se mişca, lucea. Am înălţat capul spre Gry.

Era înaltă, cu faţă prelungă, îngustă şi arămie, gură largă, cu buze subţiri, şi ochi negri sub sprâncene arcuite. Albul ochilor ei era foarte clar. Părul îi sclipea, negru, căzând în valuri grele. Am întins mâinile către ea şi mi le-a prins. Mi-am coborât chipul în palmele ei.

— Eşti frumoasă, am murmurat în ele.

Gry s-a aplecat pentru a mă săruta pe păr, apoi s-a îndreptat, serioasă, încruntată şi blândă.

— Orrec, a spus, ce-o să facem?

— Vreme de un an, i-am zis, o să mă uit la tine. După aceea o să mă însor cu tine.

A fost surprinsă; a lăsat capul uşor pe spate şi a râs.

— Bine! a zis după aceea. Bine! Şi acum?

— Ce-i cu acum?

— Ce facem acum? Dacă eu nu vreau să-mi folosesc darul, iar tu…

— N-am niciun dar pe care să-l folosesc.

— Atunci cine suntem noi acum?

La asta nu-i puteam răspunde atât de uşor.

— Trebuie să vorbesc cu tata, am spus în cele din urmă.

— Stai puţin! Tatăl meu m-a însoţit azi până aici ca să discute cu el. Mama a sosit acasă ieri din Glens. A zis că Ogge Drumm şi fiul lui cel mai mare s-au împăcat şi că acum el se sfădeşte cu mezinul. Şi umblă vorba că Ogge pune la cale o incursiune de jaf, poate în Roddmant sau poate în Caspromant – ca să ia înapoi vitele albe despre care spune că i le-ar fi furat Canoc cu trei ani în urmă. Asta înseamnă că va ataca fie cireada noastră, fie pe-a voastră. La venire, tata şi cu mine ne-am întâlnit cu Alloc. Ei sunt acum toţi în câmpurile voastre de miazănoapte şi plănuiesc ce să facă.

— Şi ce rol am eu în planurile lor?

— Nu ştiu.

— La ce slujeşte o sperietoare care nu sperie ciorile?

Totuşi vestea lui Gry, oricât de rea ar fi fost, nu-mi putea întuneca inima, nu atâta vreme cât o puteam vedea pe ea, şi razele soarelui pe puţinele flori ale merilor bătrâni cu trunchiurile rămurite, şi costişele maronii îndepărtate ale muntelui.

— Trebuie să vorbesc cu el, am repetat. Până atunci, putem să ne plimbăm?

Ne-am sculat. Tăciunica s-a ridicat şi a rămas cu capul uşor aplecat într-o parte şi o privire îngrijorată care întreba: „Eu ce rol am în planurile voastre?”.

— Te plimbi şi tu cu noi, Tăciunico, i-am zis şi i-am desfăcut lesa.

Am pornit apoi să suim prin vâlcea, în lungul pârâului zglobiu, şi fiecare pas era o fericire şi o încântare.

Gry a plecat la timp pentru a ajunge la Roddmant înainte de a se înnopta. Canoc n-a sosit acasă decât după căderea nopţii. Adesea când întârzia în felul acesta, obişnuia să se

oprească la vreo fermă de pe domeniu, unde oamenii îl primeau cu braţele deschise, îl îmbiau să mănânce şi discutau cu el despre munca şi grijile de la fermă. Obişnuisem să fac asta, uneori, cu el, înainte să-mi fi fost pecetluiţi ochii, însă în anii din urmă, el plecase întotdeauna tot mai devreme de-acasă şi se întorsese întotdeauna tot mai târziu, călărind mai departe şi muncind mai zelos ca oricând, asumându-şi prea multe, istovindu-se. Ştiam că va fi obosit şi că, după ce auzise despre Ogge Drumm, va fi într-o stare mai ursuză ca oricând. Însă propria mea stare devenise, în cele din urmă, nesăbuită.

Canoc a intrat şi s-a suit la etaj fără ca eu s-o fi ştiut, pe când eram în odaia mea. Aprinsesem un foc în vatră, pentru că seara devenise rece. De la focul acela am aprins o lumânare, pe care o şterpelisem din bucătărie, şi m-am aşezat sfidător citind Transformările lui Denios.

Dându-mi seama că în casă se pogorâse liniştea şi că femeile părăsiseră probabil bucătăria, mi-am pus legătura peste ochi şi i-am cerut Tăciunicii să mă ducă în odaia din turn.

Nu ştiu ce gândea bietul câine despre mine, care eram orb acum, pentru ca să văd peste o clipă, dar, fiind un câine, punea doar întrebări ce necesitau răspunsuri practice.

Am bătut la uşa odăii şi, întrucât n-am primit niciun răspuns, mi-am luat legătura de pe ochi şi am intrat. Pe poliţă, un opaiţ arunca o lumină slabă, plină de fum. Vatra era întunecoasă şi mirosea acru, ca şi cum n-ar fi fost aprinsă de mult timp. Camera era rece şi dezolantă. Canoc adormise deja pe pat, întins pe spate, fără haină; se trântise acolo aşa cum venise şi de-atunci nu se mai clintise. Drept pătură nu avea decât şalul cafeniu al mamei. Îl trăsese peste el şi mâna îi era încleştată în ciucuri, pe piept. Am simţit acelaşi fior din inimă pe care-l încercasem când găsisem şalul pe tăblia de la piciorul patului. Nu-mi puteam însă îngădui să-l compătimesc în clipa asta. Aveam de încheiat o socoteală, iar cutezanţa nu-mi era fără limite.

— Tată, am spus, după care i-am rostit numele: Canoc!

S-a trezit, s-a ridicat sprijinindu-se în coate, şi-a ferit ochii de lumina opaiţului, m-a privit tulbure.

— Orrec?

Am înaintat, pentru ca să mă poată vedea limpede.

Era aproape ameţit de oboseală şi somn, şi a trebuit să clipească des, să se frece la ochi şi să-şi muşte buza, pentru a se deştepta complet; după aceea m-a privit iarăşi şi a rostit pe un ton de uimire:

— Unde ţi-este legătura de pe ochi?

— N-o să-ţi fac niciun rău, tată.

— Nu m-am gândit vreodată că mi-ai face, a spus, ceva mai puternic, deşi cu acelaşi ton de surprindere.

— Nu te-ai gândit vreodată că ţi-aş face? Aşadar, nu te-ai temut niciodată de darul meu neîmblânzit?

S-a ridicat şi s-a aşezat pe marginea patului. A scuturat din cap şi şi-a trecut degetele prin păr. În cele din urmă, s-a uitat din nou la mine.

— Ce s-a întâmplat, Orrec?

— Ceea ce s-a întâmplat, tată, este că eu n-am avut niciodată darul neîmblânzit. Aşa este? N-am avut niciodată absolut niciun dar. N-am omorât şarpele ăla, nici pe câine şi n-am făcut nici altceva. Tu le-ai făcut pe toate.

— Ce tot spui?

— Spun că m-ai amăgit să cred că aveam darul şi nu-l puteam controla, astfel încât să mă poţi manevra. Astfel încât să nu fii ruşinat de mine pentru că nu aveam niciun dar, pentru că ţi-am făcut de râs viţa, pentru că sunt fiul unei calluce!

S-a sculat în picioare atunci, însă n-a spus nimic, ci s-a holbat la mine uimit.

— Dacă aş fi avut darul, nu crezi că l-aş folosi acum? Nu crezi că ţi-aş arăta lucrurile măreţe pe care le pot face, făpturile pe care le pot ucide? Însă nu-l am. Nu mi l-ai dat. Tot ce mi-ai dat, tot ce mi-ai dat vreodată a fost trei ani de orbire!

— Fiul unei calluce? a şoptit el, parcă nevenindu-i să creadă.

— Crezi că eu n-am iubit-o? Însă nu m-ai lăsat s-o văd… tot anul acela… doar o singură dată… când murea… Fiindcă trebuia să-ţi menţii minciuna, amăgirea, vicleşugul!

— Nu te-am minţit niciodată, a spus el. Am crezut…

S-a oprit. Era încă prea surprins, prea stupefiat, ca să se înfurie.

— Acolo, la Pârâul-frasinilor… crezi că eu am făcut-o?

— Da, a încuviinţat. Eu nu am o asemenea putere.

— Ba ai! O ştii! Tu ai tras linia aceea prin pâlcul de frasini. Tu ai distrus oameni în Dunet. Tu ai darul, tu ai darul desfiinţării! Nu eu. Eu nu l-am avut niciodată. Poate că te-ai amăgit singur, întrucât nu puteai accepta că fiul tău nu era ceea ce doreai. Nu ştiu. Nu-mi pasă. Ştiu că nu mă mai poţi folosi. Nici ochii mei, nici orbirea mea. Nu sunt ale tale, ci ale mele. N-o să îngădui ca minciunile tale să mă înşele. N-o să îngădui ca ruşinea ta să mă mai ruşineze. Găseşte-ţi alt fiu, pentru că acesta nu-i îndeajuns de bun.

— Orrec, a rostit el ca un om lovit în furtună.

— Poftim, am spus şi mi-am aruncat legătura de pe ochi pe podea, în faţa lui.

Am trântit uşa şi am coborât în fugă scara spiralată. De-a dreptul uluită, Tăciunica m-a urmat în goană, scoţând lătratul ei ascuţit de avertizare. M-a ajuns la treapta cea mai de jos şi mi-a prins tivul kiltului între dinţi. Mi-am pus mâna pe spinarea ei şi am plimbat-o prin blana moale, ca s-o calmez. A mârâit o dată. S-a întors cu mine în camera mea. După ce am intrat şi am închis uşa, s-a întins în faţa ei. Nu ştiu dacă mă păzea pe mine de oricine ar fi putut intra, ori mă împiedica pe mine să mai ies.

Am aţâţat focul niţel, mi-am reaprins lumânarea şi m-am aşezat la masă. Cartea era deschisă, cartea marelui poet, comoara de fericire şi alinare. Dar n-am putut să citesc. Îmi recăpătasem ochii, însă ce aveam să fac cu ei? La ce erau ei buni, la ce eram eu bun? Cine suntem noi acum? întrebase Gry. Dacă nu eram fiul tatei, cine eram eu?

Capitolul 17

Dis-de-dimineaţă, mi-am părăsit odaia şi am mers în sală fără legătura peste ochi. Aşa cum mă temusem că se va întâmpla, femeile au ţipat şi au fugit din calea mea. Rab nu a fugit, ci a rămas locului şi a vorbit cu glas tremurat:

— Orrec, o să sperii fetele din bucătărie.

— N-au de ce să se sperie, am răspuns. Tu de ce te sperii? Nu-ţi pot face niciun rău. Tu te temi de Alloc? El are mai mult dar decât mine! Spune-le tuturor să se domolească şi să se întoarcă.

În clipa aceea, Canoc a coborât pe scara turnului. Ne-a privit pe amândoi cu ochi pustii.

— Ţi-a spus că nu trebuie să te sperii de el, Rab, a zis tata. Trebuie să ai încredere în cuvintele lui, aşa cum am eu. (Vorbea greoi.) Orrec, n-am reuşit să-ţi spun azi-noapte. Ternoc crede că cireada lui albă este ameninţată de Drummant. Voi merge acolo azi, ca să călăresc cu el în lungul hotarelor lor.

— Pot veni şi eu, am spus.

A rămas nehotărât, după care a vorbit, cu aceeaşi privire tristă:

— Cum vrei.

În bucătărie ne-au dat pâine şi brânză, pe care le-am îndesat în buzunare, ca să le mâncăm pe drum. Eu nu aveam nicio armă, decât toiagul lui Caddard cel Orb, un obiect nu tocmai potrivit pentru a-l transporta călare pe cal. Canoc mi-a aruncat jungherul lui cel lung de vânătoare şi am atârnat toiagul în holul de la intrare, unde îi fusese locul, atunci când am ieşit din casă. L-a înşeuat pe Gânsăcel, iar eu pe Gânsac, fiindcă Dereşa fusese adusă încă din mărţişor să pască în padocul de-acasă. Alloc ne aştepta în curte; tata îl rugase să rămână în preajma casei, să vegheze şi să adune toţi bărbaţii care l-ar fi putut ajuta în cazul unui atac. S-a holbat la mine, însă şi-a ferit iute privirea şi n-a întrebat nimic despre legătura de pe ochi.

Canoc şi eu am pornit în ritm vioi spre Roddmant, mai precis în ritm pe cât de vioi putea bătrânul Gânsac. Pe tot drumul n-am schimbat nicio vorbă.

Exultam de puterile ce-mi fuseseră redate. Câtă fericire, să fii călare fără teama de a cădea, să vezi lumea legănându-se pe lângă tine în ritmul trapului, să-ţi ştergi din ochi lacrimile stârnite de vânt! Să călăreşti pentru a păzi domeniul unui prieten, mergând, poate, spre pericol, ca un bărbat. Să călăreşti alături de un bărbat despre care ştiam că era curajos, pe cât de curajos poate fi un bărbat, indiferent cum altfel ar mai fi fost el. Canoc stătea drept şi relaxat pe murgul frumos şi privea drept înainte.

Am mers în jos către hotarul dintre miazăzi şi apus al lui Roddmant, şi ne-am întâlnit cu Ternoc în apropiere de hotarul domeniilor noastre. Venise acolo dinainte să se crape de ziuă. Cu o noapte înainte, băiatul unui fermier îi adusese vorbă, purtată de la un serv sau fermier la următorul, că un grup de călăreţi trecea prin Geremant în direcţia noastră în lungul potecii din pădure, aşa cum o numeau ei.

El şi bărbaţii care-l însoţeau m-au privit, însă, precum Alloc, n-au pus nicio întrebare. Neîndoios, credeau sau sperau că învăţasem să-mi folosesc darul.

— Poate că bătrânul Erroy îi va vedea pe drummi trecând peste domeniul său şi-i va răsuci în tirbuşoane, a spus Ternoc.

Canoc n-a răspuns. Alert, totuşi distant, de parcă ar fi fost concentrat asupra unei viziuni personale, vorbea doar pentru a confirma comenzile lui Ternoc.

Eram opt, şi alţi patru bărbaţi au fost mobilizaţi de la fermele noastre de la hotare. Planul lui Ternoc era să ne răsfirăm, menţinând între noi o distanţă peste care ne puteam face auziţi prin strigăte, şi să supraveghem terenul. Ternoc şi Canoc urmau să stea de strajă în punctele cele mai probabile pentru intrarea oamenilor lui Drumm. Aceia dintre noi care aveau ca arme numai un jungher sau o lance pentru mistreţi urmau să-i flancheze, iar cei doi

oameni ai noştri cu arcuri lungi au ocupat poziţiile din extremităţi.

Ne-am răspândit peste văgăuni ierboase şi presărate de smârcuri şi peste coline, în lungul lizierei pădurilor răzleţe. Eu aveam în stânga pe unul dintre fermierii lui Ternoc şi în dreapta pe Canoc. Nu trebuia să ne scăpăm unul pe celălalt din ochi, ceea ce era simplu pentru mine, întrucât mă aflam pe o colină şi aveam o imagine bună de ambele părţi şi în pădure. Adesea îl zăream şi pe Ternoc, pe terenul mai înalt dinapoia lui Canoc. De acum, soarele suise binişor pe cer, deşi ziua se arăta rece şi plumburie. La răstimpuri, dealurile erau măturate de pale de ploaie. Am coborât de pe Gânsac, ca să-i îngădui să se odihnească şi să pască, şi am rămas pe loc, privind spre miazăzi, apus, miazănoapte. Privind! Întrebuinţându-mi ochii! Fiind folositor, nu un trup inutil, legat la ochi şi condus de o fată şi un câine! Şi ce dacă n-aveam niciun dar? Aveam vederea ochilor, furia şi un jungher.

Ceasurile s-au scurs. Am mâncat ultima fărâmă de pâine şi brânză şi am regretat că nu adusesem de două ori mai mult. De trei ori mai mult.

Ceasurile s-au scurs şi eu m-am simţit somnoros şi cumva prosteşte, stând pe o colină lângă un cal bătrân, aşteptând în zadar.

Ceasurile s-au scurs. Soarele coborâse pe jumătate din înălţimea sa până la coline. Mergeam înainte şi înapoi, recitând ce-mi puteam reaminti din primele strofe ale Transformărilor şi poezii religioase pe care mama le copiase, şi dorindu-mi să fi avut ceva, orice, să mănânc.

Silueta micuţă cu haine negre aflată jos, în valea din stânga mea, fermierul, se aşezase pe o porţiune de iarbă, iar calul lui păştea. Silueta micuţă cu haine negre aflată jos, la marginea pădurii în dreapta mea, tata, se afla pe murgul lui înalt, pe care-l purta înainte şi înapoi, intrând şi ieşind din pădure. Am văzut şi alte siluete micuţe deplasându-se către el printre copaci, oameni care mergeau pe jos. M-am holbat la ei, apoi am clipit repede şi am răcnit cât mă ţineau bojocii:

— Canoc! În faţa ta!

Am alergat spre Gânsac, speriindu-l, astfel că s-a ferit la început şi nu i-am putut prinde hăţurile. M-am suit stângaci în şa şi am pornit să cobor colina, îndemnându-l cu călcâiele la galop.

Îi pierdusem din vedere pe Canoc şi pe bărbaţii pe care-i zărisem... oare chiar îi zărisem? Gânsacul a lunecat şi s-a poticnit în timpul coborârii, care era prea prăpăstioasă pentru el. Când am ajuns în cele din urmă pe teren plat, erau numai smârcuri şi mocirle, şi nu vedeam pe nimeni. Am îndemnat calul spre copaci şi până la urmă am ajuns pe pământ mai uscat. Tocmai îmi dădusem seama că Gânsacul şchiopăta de piciorul stâng din faţă, când am zărit în faţă, printre copaci, un bărbat. Avea o arbaletă şi o încorda, uitându-se către dreapta mea. Am gonit direct spre el, răcnind. Bătrânul armăsar, care nu fusese dresat pentru luptă, a cotit pentru a-l ocoli, dar, fără să vrea l-a doborât cu o copită din spate, după care am pătruns în pădure. Am trecut pe lângă ceva de pe sol, un bărbat distrus, crăpat aidoma unui pepene. Am trecut pe lângă alt bărbat care zăcea ca un morman de gunoi, într-o haină neagră. Gânsacul a galopat, şchiopătând, şi a ieşit din pădure.

L-am văzut pe tata nu departe înaintea mea. Îl întorcea pe Gânsăcel, ca să revină în pădure. Întinsese mâna stângă şi o ridicase, iar chipul îi radia de mânie şi fericire. După aceea, expresia i s-a schimbat şi s-a uitat către mine pentru o clipă; nu ştiu dacă m-a văzut sau nu, dar s-a plecat în faţă şi a lunecat de pe şa, în lateral şi în faţă. M-am gândit că făcuse aşa cu bună intenţie şi n-am înţeles motivul. Gânsăcelul rămăsese locului, aşa cum fusese dresat. Am auzit pe cineva strigând, în spatele meu şi în stânga, însă galopam spre tata. M-am lăsat să lunec din şa şi am alergat către el. Zăcea alături de cal pe iarba mlăştinoasă, cu o săgeată de arbaletă între omoplaţi.

Ternoc era acolo, şi alţii dintre oamenii lui, şi unul dintre oamenii noştri, toţi soseau în jurul nostru, strigând şi vorbind în acelaşi timp. Unii dintre ei au intrat în fugă în

pădure. Ternoc a îngenuncheat lângă mine. A ridicat puţin capul tatei şi a spus:

— Oh, Canoc, Canoc, bărbate, oh, nu, să nu faci asta, nu.

Eu am întrebat:

— Ogge este mort?

— Nu ştiu, a zis Ternoc, nu ştiu.

A privit în jur.

— Cheamă pe cineva să ne-ajute, a spus.

Oamenii continuau să strige.

— El este, el este! a răcnit unul dintre ei, alergând spre noi.

Gânsăcelul a nechezat şi s-a cabrat, protestând dinaintea zăpăcelii generale.

— Năpârca… năpârca grasă… zace despicată, moartă, desfiinţată! Iar alături este nemernicul de fiu, tâlhar şi hoţ de vite!

M-am ridicat şi m-am dus la Gânsac. Stătea pleoştit, căutând să nu se rezeme pe piciorul stâng din faţă. L-am dus până la Gânsăcel, astfel ca să-i pot ţine pe amândoi.

— Îl putem aşeza pe noaten? am întrebat.

Ternoc a ridicat ochii la mine, încă tulburat.

— Vreau să-l iau acasă, am urmat. Îl putem aşeza pe noaten?

Au urmat şi mai multe strigăte, mai mulţi bărbaţi au venit, au plecat şi au alergat, înainte ca, în cele din urmă, să fie adusă o scândură care slujise ca podeţ peste un pârâu. L-au aşezat pe Canoc pe ea şi astfel l-au purtat în sus pe dealurile lungi, până la Roddmant. L-au întins pe spate, fiindcă săgeata îi străpunsese pieptul şi ieşise cu treizeci de centimetri. Am mers pe jos, pe lângă el. Chipul îi era calm şi ferm şi n-am vrut să-i închid ochii.

Capitolul 18

Cimitirul din Caspromant se află pe costişa unui deal la miazăzi faţă de Casa-de-piatră, cu vedere spre povârnişurile brune ale Muntelui Aim. Acolo l-am îngropat pe Canoc, aproape de Melle. Înainte de a-l aşeza în groapă, l-am înfăşurat în şalul ei cafeniu. Nu Parn, ci Gry a fost cea care a condus bocetele pentru el.

Prost organizată, ca şi vânătoarea mistreţului, incursiunea de jaf a lui Ogge se divizase în două grupuri; unul se rătăcise în Geremant şi ajunsese la hotarele noastre, unde nu făcuse nimic altceva decât să incendieze un hambar; fermierii noştri îi alungaseră. Ogge şi Harba rămăseseră pe poteca din pădure, însoţiţi de zece oameni, dintre care cinci arcaşi. Canoc îi distrusese pe Ogge, pe fiul său şi pe un arcaş. Ceilalţi scăpaseră. Fiul unui fermier din Roddmant îi urmărise mult prea departe în păduri, unde ei se întorseseră şi-l atacaseră; rănise unul cu lancea lui de mistreţi, înainte de a fi doborât. În felul acesta, raidul se sfârşise cu cinci morţi.

După o vreme, a sosit vorbă din Drummant că Denno şi fiul ei Sebb doreau să pună capăt vrajbei şi cereau către Caspromant să le trimită un viţel alb, aşa cum făgăduise Canoc, ca semn de acceptare. Împreună cu solul lor, trimiseseră un mânz roib frumos. Am însoţit grupul care a dus viţelul alb la Drummant.

A fost straniu să văd odăile în care locuisem, dar pe care nu le văzusem niciodată, chipurile pe care le cunoscusem doar ca voci. Totuşi nimic nu m-a mişcat prea mult. Am făcut treaba pentru care mersesem acolo şi m-am întors.

I-am dăruit mânzul roib lui Alloc. Călăream pe Gânsăcel, deoarece în galopul în care coborâse colina, Gânsacul îşi schilodise piciorul într-un fel care nu mai putea fi tămăduit, şi acum păştea în padocul de-acasă, cu Dereşa. Mergeam la ei aproape în fiecare zi cu un coş de ovăz. Erau fericiţi să fie împreună şi i-am găsit adesea stând aşa cum obişnuiesc caii, apropiaţi, cu botul în apropierea flancului celuilalt,

zvâcnind din cozi pentru a alunga muştele care începuseră să roiască în florar. Îmi plăcea să-i văd aşa.

Eliberată de lesă, Tăciunica alerga cu mine, indiferent dacă mergeam pe jos sau călare.

În Tărâmurile de Sus se obişnuieşte ca după un deces să nu se vândă ori să se împartă bunuri vreme de jumătate de an, să nu aibă loc căsătorii, şi nici evenimente sau schimbări însemnate. Pe durata respectivă, viaţa continuă ca mai-nainte, în măsura în care se poate, după care se face ceea ce trebuia făcut. Nu este un obicei rău. Trebuia să acţionez personal în privinţa împăcării cu Drummant, dar nu şi în alte privinţe.

Alloc l-a înlocuit pe tata în supravegherea domeniului şi eu l-am înlocuit pe Alloc ca ajutor. El nu vedea aşa lucrurile; considera că îl ajuta pe fiul brantorului. Însă Alloc era cel care ştia ce trebuia făcut şi cum trebuia făcut. Eu nu făcusem nimic timp de trei ani, când fusesem doar un copil. El cunoştea oamenii, pământurile, animalele. Eu nu le cunoşteam.

Gry nu mai venea de-acum la Caspromant. Eu călăream la Roddmant de două-trei ori la fiecare jumătate de lună şi stăteam cu ea şi Ternoc, şi cu Parn dacă era acolo. Ternoc mă întâmpina de fiecare dată cu o îmbrăţişare puternică, din toată inima, spunându-mi „fiule”. Îl iubise şi-l admirase pe Canoc, suferea după pierderea lui şi încerca să mă pună pe mine în locul său. Ca întotdeauna, Parn era agitată şi zgârcită în cuvinte. Gry şi eu stăteam rareori de vorbă între patru ochi; ea era blândă şi taciturnă. La răstimpuri, mergeam să ne plimbăm, ea pe Steluţa şi eu pe Gânsăcel, şi lăsam caii tineri să galopeze pe dealuri.

A fost o vară frumoasă, cu recolte bogate. La jumătatea lui brumărel, recoltele fuseseră strânse. Am mers la Roddmant şi am întrebat dacă Gry voia să se plimbe cu mine. Ea a ieşit şi a înşeuat iapa ei frumoasă şi dansatoare, apoi am pornit în sus prin văiugă sub razele aurii ale soarelui.

La bazinul cascadei am lăsat caii să pască pe maluri, unde iarba încă era verde şi bogată. Ne-am aşezat pe

pietrele de lângă apă, în lumina soarelui. Ramurile sălciilor negre se legănau întruna aprobator în curentul de aer produs de cascadă. Pasărea cu viersul din trei note nu se auzea.

— Este prea devreme să te măriţi, Gry, am spus. Totuşi nu văd ce altceva putem face.

— Nu, a zis ea încuviinţând.

— Vrei să stai aici?

— La Roddmant?

— Sau Caspromant.

După o vreme, ea a rostit:

— Unde altundeva?

— Păi, uite la ce m-am gândit. Nu există un brantor de Caspromant. Alloc este omul potrivit pentru supravegherea domeniului. L-ar putea alătura lui Roddmant şi să intre sub protecţia tatălui tău. Cred că asta le-ar conveni amândurora. Luna viitoare, Alloc se va însura cu Rab. Ei ar trebui să aibă Casa-de-piatră de la Caspromant. Poate că vor avea un fiu cu darul…

— Dacă domeniile ar fi unite, ai putea trăi aici, cu noi, a spus Gry.

— Aş putea.

— Vrei?

— Tu vrei?

A tăcut.

— Ce-am face noi aici?

— Ce facem acum, a zis ea după o vreme.

— Ai fi de acord să pleci?

A fost mai greu decât mă aşteptasem s-o spun cu glas tare. Rostit, a sunat mai straniu decât crezusem.

— Departe de-aici?

— În Tărâmurile de Jos.

N-a zis nimic. A privit peste apa scânteietoare şi împestriţată, mult dincolo de ea.

— Emmon a luat lingurile, însă poate că a spus adevărul. Ceea ce putem face noi este inutil aici, totuşi poate că acolo, jos…

— Ceea ce putem face noi, a repetat ea.

— Fiecare dintre noi are un dar, Gry.

M-a privit. A încuviinţat din cap, încet şi apăsat.

— De asemenea, s-ar putea ca eu să am un bunic sau o bunică în oraşul Derris-de-lângă-apă.

De data aceasta, m-a privit cu ochi lărgiţi. Nu se gândise niciodată la posibilitatea respectivă. A râs de încântare, surprinsă.

— Păi, să ştii c-aşa este! Şi o să apari acolo, din senin, şi-o să zici: „Iată-mă, sunt nepotul vostru, vrăjitorul!” Haide, Orrec! Nu-ţi dai seama cât de ciudat ar fi?

— Da, s-ar putea ca lor să li se pară aşa.

Am scos opalul cel mic pe care-l purtam pe lanţ în jurul gâtului şi i l-am arătat.

— Am însă piatra asta. Şi tot ce mi-a spus mama… Mi-ar plăcea să merg acolo.

— Serios?

Ochii ei începuseră să strălucească. S-a gândit o vreme, după care a spus:

— Crezi că ne-am câştiga existenţa? Aşa cum a zis Emmon? Vom fi nevoiţi.

— În tot cazul, am putea încerca.

— Dacă nu vom reuşi, vom fi printre străini, printre oameni complet necunoscuţi. Aceasta este o temere mare printre locuitorii Tărâmurilor de Sus: să fie printre străini. Dar unde nu este?

— Tu le vei dresa mânjii, iar eu le voi spune poezii. Dacă nu ne vor plăcea, putem pleca altundeva. Dacă nu ne vor plăcea deloc-deloc, ne putem întoarce acasă.

— Putem merge chiar până la ţărmul îndepărtat al mării, a spus Gry privind acum cu adevărat hăt-departe, printre razele soarelui şi sălciile care încuviinţau.

Apoi a fluierat trei note; şi pasărea i-a răspuns.

• • •

Am plecat în prier şi voi opri povestea noastră acolo, pe drumul de miazăzi care coboară printre dealuri, un bărbat tânăr pe un cal roib înalt, o femeie tânără pe o iapă murgă, un câine negru care alerga înaintea lor şi, urmându-i liniştit, cea mai frumoasă vacă din lume. Fiindcă acela fusese

cadoul de nuntă pe care mi-l făcuse domeniul meu: Argintata. Nu mi se păruse un cadou foarte practic, până ce Parn ne-a reamintit că vom avea nevoie de bani şi că o puteam vinde cu preţ bun în Dunet, unde era posibil să nu fi fost încă uitate vitele albe din Caspromant.

— Poate că-şi vor reaminti şi ce i-au dat lui Canoc, am zis eu.

Iar Gry a spus:

— Atunci vor şti că tu eşti darul darului.